Budapest, 1903. Nyolcadik évfolyam. 248. szám. Péntek, szeptember 11.

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kerepesi-út 25.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF. Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR. Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Sajtóunió.

Budapest, szeptember 10.

Gróf Apponyi Albert a bécsi interparlamentáris konferencián tőle megszokott szines, lelkes beszéddel védelmezte, jobban mondva indokolta az ő teremtményét, a sajtóuniót, melynek azonban körülbelül be van harangozva. Mikor ez az eszme az interparlamentáris konferencia magyar csoportjából kipattant, nagy reményt tápláltak iránta nemcsak megteremtői, de mások is, az eddigi eredmény pedig annyi, hogy az eszme teljesen elsekélyesedett, mert kezdettől fogva sem volt életképes. A sajtóuniónak összesen három nemzetközi csoportja alakult, egy magyar, egy szerb és egy portugál. Lélekben ugyan egyet képező három csoport, de különben elég szines, elég heterogén. Apponyi maga is elparentálta a sajtóunió eszméjét azzal a beismeréssel, hogy a sajtóunió magyar csoportjába maga a magyar interparlamentáris csoport sem tudott életet önteni. A nemzetek materiális lefegyverzése lehetetlen, ha az nem általános. Ezt szükségszerűleg megelőzve, be kell következnie az erkölcsi lefegyverzésnek, melyet a sajtónak kell megelőznie, mondja Apponyi, és amely csak akkor idézhető elő, ha a sajtó e célból nemzetközileg van szervezve. Sajnálkozását fejezvén ki a féikudarc fölött, Apponyi részletesen fejtegette is azokat az okokat, melyek a sajtóunió létre nem jöhetését megmagyarázzák.

Nem kell ezt sokat magyarázni, önként folyik ez a magyarázat a sajtó lényéből, hogy ne mondjuk: pszichológiájából. A sajtó ugyanis különös egy intézmény, sőt hatalom, mint ezt gróf Apponyi maga is elismeri. Rajta kivül eső faktorok, ha még oly elegáns szónoki tehetséggel s szuggeszitív erővel vannak is megáldva, nem tudják a sajtót semmiféle kaptafára huzni, hogy ne mondjuk, az orránál fogva vezetni. Nem tudják és nem képesek kivált akkor, mikor megfeledkeznek a legelemibb kötelességről, mikor a sajtót épp az őt érdeklő szervezésbe be sem vonják, mikor a publicisztika *hivatalos* képviselőjének nem is juttatnak helyet az interparlamentáris konferencián. Ez a nemes testület tulexkluziv. Pedig ha a sajtót igazán nagyhatalomnak tartják, ha hizelgő frázisokból gyujtanak neki tömjént, akkor talán az lett volna a legelső teendője az interparlamentáris konferenciának, hogy keresse a szorosabb és állandó összeköttetést a nemzetközi hirlapirói kongresszussal általában s az egyes nemzeti sajtókkal különösen. Ez azonban nem rekriminació, hanem csak konstatálás, mert a sajtó ugysem kellette magát.

Azután pedig, akik a sajtóunió eszméjét kiköltötték éppen azzal a suppositummal, hogy a sajtóra nagy szükség lehet, mert hiszen a sajtó nagyhatalom, azok nem vettek maguknak fáradságot affölött gondolkozni, hogy milyen természetü nagyhatalmasság is a sajtó. Apponyi — ugy látszik — most jött rá, hogy a modern hatalmasságok pszichológiai törvénye a sajtónál is hat, vagyis hogy e hetedik vagy hányadik nagyhatalom birtokosainak a jóakaratát nem lehet paragrafusos intézményekkel helyettesiteni. A sajtó hajlandó a béke ügyét előmozditani, de nem hajlandó elfogadni, hogy az ő szabad akaratát bármiféle intézménynyel helyettesitsék. A sajtó nem ismer normákat, nem engedi magát kodifikáltatni, nem lehet korlátozni sablonos alapszabályokkal és megállapodásokkal, nem szereti a lényeghez nem tartozó külső lafancokat.

És éppen ezt nem veszik észre az évek óta imitt-amott tartott interparlamentáris konferenciák; elhatározták a sajtóunió szép tervét, de nem igyekeztek a sajtót belevonni az interparlamentáris konferencia tanácskozásaiba. Tanakodtak, értekeztek, döntöttek a sajtó nélkül, éppen a fontosabbik félt nem hallgatták meg s éppen az őt legjobban érdeklő ügyet nem terjesztették elébe hozzászólás végett.

De hát ott kezdődik az ügy, hogy a sajtóunióra abszolute semmi szükség. A sajtó jóakaratában, a békemozgalmakat illetőleg, éppen nem lehet kételkedni, mert hiszen nyilvánvaló tény (s ezt a sajtónak legelfogultabb birái sem tagadhatják), hogy, elenyészően csekély kivétellel, az egész világ publicisztikája az utóbbi évek minden nagyobb konfliktusa alkalmával mindig a béke ideáját tartotta védőpajzsul az emberiség elé. Tartotta pedig minden mot d'ordre, minden szervezet és minden unió nélkül. S hogy egészen őszinték legyünk, ha nem is mindig szivbeli sugalmazásra hallgatott, a béke eszméjét hangoztatván, hát legalább a józan ész és lelkiismeret szavára hallgatva cselekedte ezt. S tisztára a sajtó befolyásának tulajdonitandó, hogy azok a nemzetek, melyek pár decennium vagy akárcsak lustrum előtt mint elkeseredett ellenfelek állták egymással szemben, most nem beszélnek egymásról a türtőzhetlen szenvedélyesség hangján s nem keresnek minden kis eseményben casus bellit. Mindez a sajtónak az érdeme, mindezt a saját jószántából, önként cselekedte.

Önként cselekedte. Ez a punctum saliens, ami fölöslegessé tesz minden sajtóuniót. Nemcsak fölöslegessé, de az ilyesféle intézményt a sajtó pszichológiája egyenesen kizárja. A sajtót a történtek nem érintik. Megy a maga utján, megteszi a maga kötelességét a világbéke érdekében, természetesen mindig eltekintve a kivételektől s eltekintve az egyes kisebb nemzetek sajtójának időnkénti lázas állapotától, mit a politikai viszonyok megmagyaráznak. De a világsajtó egyeteme mindig a béke ügyét képviseli, amit különben éppen a mostani interparlamentáris konferencia

TÁRCA

Fjordok közt.

— A *Budapesti Napló* eredeti tárcája. —

Irta: *Ábrányi Emil.*

Tizenöt, tizenhat nap alatt jól megesinálhatjuk a fjord-utazást, ha nem vagyunk tulságosan kényelmesek. Ez az utazás négy nagy fjordra terjedhet ki és azonkivül még két három fjeldre. A fjordok és fjeldek bejárása nélkül nem lehet alapos fogalmunk Norvégiáról. De magáról a norvég népről sem, mert a tősgyökeres norvég fajt csak akkor ismerhetjük meg, ha országának a szivében keressük föl. Igaz, hogy a norvég a városokban is egyszerü és becsületes. De a nagyobb városok lakóin már megérzik a nemzetközi civilizáció hatása. Bergen, Trondjem és Krisztiania lakói arra törekszenek, hogy modor, öltözet, külső érintkezés dolgában a németet, az angolt megközelitsék. (A francia faj sikkes eleganciája és mézes-mázos udvariassága annyira hiányzik a természetükből, hogy ezeknek a megközelitésére egyáltalán nem gondolnak.) A népet a maga szüzies tisztaságában és bájos eredetiségében nem láthatjuk máshol, csak a fjordok mentén, a magas hegyek keretébe foglalt csöndes vizek közt, a pásztortanyák apró mezőségei körül.

A fjord-utazásnak két módja van. Megtehetjük az egész utat gőzösön, vagy fölváltva, kocsin és gőzhajón. A kisebb méretü, de jól konstruált és jól fölszerelt fjord-gőzösök a legszükebb torkolatokon is könnyedén átsuhannak és elviszik az utast a norvég fjordok valamennyi nevezetes pontjára. Semmi lekötöttség nincs. Két-háromórás túrra éppen ugy válthatunk jegyet, mint huszonnégyórás menetre. Ebben az esetben a hajón tölthetjük az éjszakát. De az éjszakai hálás ezeken a fjord-gőzösökön nem olyan kellemes, mint a nagyobb, tenger-járó hajókon. Kevés rajtuk a kajüt és ha jó korán nem foglaljuk le a magunk számára, megtörténhetik, hogy a közös teremben kell hálnunk, ahol nincs elég levegő s ahol komfortról szó sem lehet. A nappali utazás természetesen szép és kifogástalan.

Ennek az utazásnak megvan az az előnye, hogy egy csöppet sem fárasztó. Idősebb és törődött emberek is játszva megtehetik. Ha egyes szebb pontokon ki akarnak szállni: a vendéglők csak egy pár lépésnyire vannak a kikötőtől. A portások ott várnak a hajóhidakon és az utast minden cókmókjával együtt azonnal expediálják, figyelmesen elhelyezik a szállók szobáiban. Ez az előny sokat ér azoknak, akik nem szeretik a sok mozgást és mégis azzal akarnak eldicsekedni otthon (mert sok turistánál ez a legfőbb gyönyörüség), hogy mindent láttak, amit Norvégiában fjordnak neveznek és amit Baedecker a látnivaló szépségek közé rubrikázott.

Hátránya viszont az, hogy ilyen módon az utazó szorosan véve csak a fjordok szegélyeit ismerheti meg. Egyebet nem lát a partokon kivül; másokkal nem érintkezik, csak a szállók személyzetével. Mint egy mozgó panoráma, ugy vonulnak el előtte a halászkunyhók, a pásztortanyák, a picike templomok és a hegyek tetejéről lezuhanó tömérdek vizesés. Arról fogalma sem lehet, hogy mi van a mélyen benyuló völgyek közt és a hóval boritott meredek sziklák tetején. Azonkivül a hajók, hogy egyik fjordból a másikba juthassanak, kénytelenek kimenni a tengerre. És ez nemcsak időveszteséget jelent, hanem néha-néha, amikor viharos szelek fujdogálnak az Atlanti Óceánon, tengeri betegséget is.

Az utazás másik módja több strapával van összekötve, de változatosság, szépség és tanulság dolgában végtelenül többet kinál. És azonfelül nagyszerüen mulatságos. Az ember bejárja gőzhajón a fjordot, azután valamelyik ponton tetszése szerint kiszáll és a szomszédos fjordba kocsin megy át a pompásan épitett összekötő utakon. Keményebb, simább kocsiutakat nem találhatunk sehol. Svájcban sem. A legmüveltebb nyugateurópai országokban sem, ahol a közlekedés mintaszerü. Ezek az utak mind állami utak és a kocsiközlekedés az állam felügyelete alatt áll, mert a kocsisok tulnyomó része egyuttal postaszolgálatot teljesit. Vasutak a fjordok közt még nincsenek és talán nem is lesznek egyhamar, mert a rettentő sziklák ellentállása jóformán legyőzhetetlen. Immenzis pénzbe kerülne, ha vasutakat akarnának kihasitani belőlük. Ezt a fényüzést a kis Norvégia budgetje nem birná el. Egyelőre a Telemarkon át épül vasut. Ezen a vonalon annak idején Krisztianiából egyenesen Bergenbe röpülhetünk. Tiz év óta épitik ezt a vonalat és még mindig messze vannak attól, hogy befejezzék. Egy része — Bergentől Vossevangenig — már elkészült. A másik része — Krisztianiától Drammenig — szintén készen áll. De a közbeeső vonal kiépitése még hosszu évek munkája lesz. Vasutat ilyen lassan még nem épitettek sehol. Pedig itt minden krajcárt a legnagyobb becsületességgel *igazán* a vasut épitésére forditanak. De az állam szegény és takarékos. Keveset adhat a magáéból ilyen célokra és ezt a keveset máshonnan nem akarja előteremteni, csak a saját zsebéből.

Lapunk mai száma tizenhat oldal.

is dicsérőleg elismert. A sajtó önként állt a világbéke szolgálatába s ennek sokkal nagyobb szolgálatot tett az interparlamentáris konferencia nélkül, mint az interparlamentáris konferencia a sajtó nélkül.

A sajtó nagyhatalom. Nem lehet arra kényszeriteni, amit önként önmaga is megtesz s nem lehet *neki* osztani ki jelszót, mikor — megforditva — a sajtó szokott jelszavakat osztogatni. Végül: még *egy* ország sajtójában sem lehet az uniót megcsinálni, hát hogy lehet akkor világuniót csinálni?

Szóval, gróf Apponyi Albert hiába tiltakozott az ellen, hogy halotti bucsuztatót mond a sajtóunió fölött, mert fölszólalásával ezt az ideát el is temette s nem igen fog többé szóba kerülni a jövendő interparlamentáris konferenciákon.

BELFÖLD

Pánszláv tiltakozások. A pánszláv propaganda él és virágzik a Felvidéken. Ma egyszerre két helyütt állottak szembe a magyarsággal, ami szomoru jele annak, hogy rendszeres munka folyik a pánszláv vezérek táborában.

A turóczi egyházmegye kérvényt adott be a tanügyi bizottsághoz, intézkedést kérve a kultuszminiszter ama rendelete ellen, amely követeli, hogy a *vallástant magyar nyelven tanitsák*, s kijelenti, hogy a hitoktató járandóságát csak akkor fogja folyósitani, ha a tanfelügyelő utján értesül, hogy rendeletének elégtétetett. A turóczi egyházmegye e rendelet hatályon kivül helyezését kérelmezi. *Morhács* turóczi esperes ma bemutatta a bányai evangélikus egyházkerület gyülésének a miniszteri rendeletet, amelyet történetesen éppen — *Zsilinszky* Mihály irt alá a miniszter helyett. Az esperes ur ezt a rendeletet törvénytelennek tartja s nem nyugodhatik meg benne. Kéri hatályon kivül való helyezését. *Wagner* Géza azt inditványozza, hogy adják vissza az ügyet az esperességnek, mert az ilyen komoly kérdést ötletszerüen elintézni nem lehet. *Kovácsy* Kálmán — bár jó magyarnak vallja magát — nem idegenkedik attól, hogy a tótok a saját nyelvükön tanithassák a gyermekeket.

Zsilinszky Mihály szerint arról van szó, vajjon a turóczi állami iskolákban a vallásoktatás minő nyelven történjék. A zsinati törvény azt mondja, hogy mindenütt lehetőleg a gyermekek anyanyelve veendő alapul. Az állami törvény szerint pedig az iskolák tannyelvét a miniszter határozza meg. A kormány mindenképpen keresi a helyes utat, a célszerü megoldást, de az az egy kétségen felül áll, hogy állami iskolában nem mondhat le a tanitás magyar jellegéről. Állami iskolában a gyermekek minden tárgyat magyarul tanulnak, hát éppen csak a vallástant ne tanulnák magyarul? Minden tárgyat megértenek magyarul, éppen csak a vallástant nem értenék meg? Ezek a szempontok irányadók ebben a kérdésben, s ezek a szempontok vezették a miniszteriumot a kifogásolt rendelet kiadásakor. A maga részéről különben hozzájárul a tanügyi bizottság ama javaslatához hogy az ügyet adják vissza az esperességnek. A közgyülés ehhez hozzájárult.

Ugyanilyen természetü ügy, amit *Miaváról* jelentenek. *Liberiny* Gusztáv nyitramegyei királyi tanfelügyelő felhivta az ottani evangelikus hitközséget, hogy iskoláján a tót helyett magyar feliratot alkalmazzon. Az egyházi közgyülés ezt *kereken megtagadta*, mert szerinte senkinek sincs jogában az ő iskoláival rendelkezni.

A válság.

Budapest, szeptember 10.

Tegnap félhivatalosan azt jelentették, hogy a király II. *Vilmos* császár bécsi látogatása után, tehát szeptember huszadikán megint visszajön Budapestre. Ezt a félhivatalos jelentést ma már nem kevésbé félhivatalosan *visszaszivják*. Bécsi hirek szerint a királynak eszeágában sincs harmadszor is Budapestre fáradni, Budapesten pedig ugyanezt abban a formában tálalják fel, hogy a király harmadik budapesti utja attól függ, vajjon sikerül-e addig a parlamenti faktoroknak a kibontakozás valamelyes módját megtalálni. Ha igen, a kész kibontakozás szentesitése céljából lejön a király; ha nem, akkor marad ő felsége Bécsben és nyugodtan készülődik az orosz cár fogadására. Nos, ez a bécsi és budapesti visszaszivás csak a formában különbözik, de mindakettő azt jelenti, hogy a király nem szándékozik visszajönni s a maga részéről ugy veszi, hogy már kimondotta a legutolsó szót. A király ezzel valószinüleg tegnap is tisztában volt már — hát akkor mért jelentették félhivatalosan, hogy a király megváltoztatta utiprogrammját és huszadikán visszajön Budapestre? Ugy látszik, a félhivatalos közlések megállapitása nem minden könnyelmüség nélkül történik.

Lehet különben, hogy a király visszatérését azért jelezték félhivatalosan olyan bizonyosnak, mert annak előföltételét, a pártközi konferencia sikerét is bizonyosra vették. Tegnap óta azonban meggyőződtek róla, hogy — amint mi azt nyomban megjegyeztük — ez a pártközi konferencia nem sok sikerrel kecsegtet, sőt az se bizonyos, hogy egyáltalán nyélbe lehet-e ütni. Ma már a volt nemzeti pártiak kivételével, akik a pártközi konferenciától gróf *Apponyi* Albert előrenyomulását remélik, még a szabadelvüpárt se bizik a konferencia megtarthatásában. Az ellenzék meg éppen nem. Éleinte a szabadelvüpárt azon dolgozott, hogy a pártközi konferencia előkészitésének megkönnyitése érdekében sürgősen megtartja a maga vajudó értekezletét, de még ez a terv is kutba esett. Tegnap még ugy volt, hogy lesz pártértekezlet, ma ez a hir is elesik. S egyelőre nincs is kilátás, hogy a kibontakozás felé valami elhatározó lépés történhessék, mert gróf *Apponyi* Albert ugyan megjött az interparlamentáris konferenciából hozott külföldi vendégekkel, de csak addig marad a fővárosban, mig házigazdai tiszte itt tartja, a többi politikus pedig máris elutazott. *Wekerle* nincs itthon, gróf *Khuen-Héderváry* birtokára utazott s onnan csak a császárnapokra megy Bécsbe, az ellenzék vezérei is távol vannak: szóval, még bizalmi férfiaknak valók is alig volnának ma találhatók Budapesten.

A válságban tehát holt nyugalom. Elment a király, elment a miniszterelnök, elmentek a jelöltek is — egy kicsit a nemzet kedve is elment. Némi fásultsággal nézi a válságot, melynek elintézésével ma voltaképpen senki se foglalkozik.

(Jön vagy nem jön?)

A félhivatalos *Magyar Távirati Iroda* tegnap azt jelentette, hogy a király szeptember huszadikán megint visszajön a magyar fővárosba. Ma ez a jelentés megdőlt s a cáfolgató félhivatalost lecáfolják. A *Neue Freie Presse* egész határozottsággal kijelenti, hogy *a király utiprogrammjának ilyetén módosulásáról az udvarnál abszolute semmit sem tudnak*, sőt föltétlenül bizonyos, hogy a király a német császár látogatása után elmegy a galiciai hadgyakorlatokra, onnan Bécsbe tér vissza s ott várja be az orosz cár látogatását. A *Pester Lloyd* is megcáfolja a *Magyar Távirati Iroda* tegnapi jelentését, erősen hangsulyozván, hogy *a király visszatérése csak abban az esetben várható, ha időközben itt a helyzet tisztult s a parlamenti rend helyreállitására az alapot sikerült megtalálni.* Hogy pedig ezt az alapot még kevésbé sikerüljön megtalálni, a *Pester Lloyd* azzal paprikázza meg eddigi kijelentéseit, hogy *„itt legelső sorban a felségjog elvéről van szó, mely beavatkozást vagy ignorálást nem tür“*. S ilyen mottóval akarnak ezek az urak résztvevőket kapni egy pártközi konferenciához!

(A pártközi konferencia.)

Mindenfelől rajtavannak ma, hogy a pártközi konferencia tervét lesajnálják. Mi ezen a kis kötelességen már tegnap tulestünk s nyomban megmondtuk, hogy ez halvaszületett gondolat, amelytől eredményt várni józan fővel nem lehet. Ma a *Neue Freie Presse* is konstatálja, hogy mikor a szabadelvüpárt még önmagával se tud megállapodni, az ellenzéki pártokkal megállapodnia még kevésbé sikerülhet. Az ellenzék is már teg-

---

Az összes fjord-utak postaállomásokra vannak beosztva és minden állomáson kocsik állanak az utas rendelkezésére. A kocsik államilag megállapitott, szigoruan ellenőrzött kilométer árak szerint szállitják az utazót. Legkedvesebb és leggyorsabb utazás esik az egylovas, kétkerekü talyigán. A talyiga is kétféle. Egyiket kariolnak, a másikat stolkjerrének nevezik. (Stolkjerrének irják és stultyerrének ejtik ki.) A kariolon csak egy személy, a stolkjerrén kettő foglalhat helyet. Hátul, hihetetlenül keskeny bakon, ül a kocsis és a gyeplőt az elől ülő utasokon át — helyesebben az utasok karjai közt — kezeli. Ilyen szük terénumon csak norvég kocsis müködhetik, akin a szükséges izmokon kivül nincs egy gramm fölösleges háj; akinek a nehézkedő centruma teljesen vékony és pehelykönnyü; aki csupa fürgeség és karcsuság. Notabene: a hátulsó ülésen még a kézi podgyásznak is helyet kell szoritani. És a kézi podgyász némely utasnál számos és tekintélyes. Ilyenkor a norvég kocsis a málhák tetején ül és onnan dirigálja bámulatos virtuozitással aprócska szekerét. Luxus, ha azt mondom, hogy ül. Inkább ugrál. Minduntalan lepattan a bakról, ha fölfelé, hegynek megy az ut; azután rögtön felszökik a pakk tetejére, ügyesen és biztosan, mint a mókus a fára, amint a kariol vagy a stolkjerre lejtőre kerül. S amilyen óvatosan ment fölfelé, olyan vakmerően rohan most lefelé a kanyargó utakon. Kereket nem köt soha; fékezőt nem használ. Ugy vágtat eszeveszett gyorsasággal, hogy az embernek eláll a lélekzete. Sőt aki először rohan ilyen ördöngős norvég kocsissal, abban egy kicsit megfagy a vér. Pedig a szurkolás ok nélkül való. Mi a fjordok közt napokig utaztunk ilyen talyigákon, ötven-hatvan kilométert szekereztünk egy-egy nap a legvakmerőbb országutak hegyes-völgyes labirintbjein keresztül és a legcsekélyebb malőr sem ért bennünket. A szemközt jövő kocsikat erős rohanás közben olyan bravurosan kerüli ki, hogy minden karamból ki van zárva. A norvégen kivül talán csak a magyar kocsisnál bámulhatjuk a hajtásnak ezt a szuverén müvészetét.

A norvég kocsisnál csak egy fáradhatatlanabb még: a norvég ló. Ez egy egészen külön faj: apró, zömök és rendkivül formás. Van benne valami az arab telivérből. Ezek a fjord-lovak többnyire fakó és izabella-színüek. Szőkék, mint a norvég kocsisok. Pej ritkán akad köztük. Fekete egyáltalán nincs. Vastag, erős nyakukon kurtára nyirják a sörényt. A kemény, kurta szőr sörteszerüen emelkedik föl. Hasonlitanak a görög és római paripákra. Mark Aurél szobra ilyen klasszikus ménen ül a Kapitólium közepén. Hosszura növesztett, fehéres farkuk csaknem földig ér. Ez a kis fjord-lovacska csodálatosan erős, kitartó és intelligens. A nagy turista-járás évadán — junius közepétől augusztus végéig — hónapokon át minden nap ötven-hatvan kilométernyi utakat fut be. Látszólag fáradtan kezdi az ügetést reggelenkint, de mennél többet fut, annál jobban belejön és frissen érkezik meg a végállomásra este 10—11 óra felé, amikor Norvégiában nyaranta még olyan világos az idő, mint nálunk Magyarországon este 7 órakor. És a fjord-lovacskának nem kell brutális nógatás. A norvég kocsisnak ostora sincs. Csak valami zsinórfélét tart a kezében. Azzal simogatja meg a paripa hátát, ha netalán ok nélkül lassitná a menetét. S még többet ér, ha *beszélnek* hozzá. A norvég kocsis ebben a tekintetben is unikum. Valóságos monológokat intéz a lovához. Hizeleg neki, majd az önérzetére appellál, vagy — legrosszabb esetben — szelid szemrehányással halmozza el. Es a tagolt beszéden kivül még egész csomó specifikus jellel érintkezik a lovával. Legmulatságosabb, amikor ugy illegeti a száját, mintha csókra csucsoritaná és nagyokat cuppant az okos lovacska fülébe. Ilyenkor a fjord-paripa összeszedi magát, ujra nekiiramodik és egyet bólint a fejével, mintha azt mondaná: Jól van, kedves gazdám! Megteszem a kedvedért, nehogy szégyenbe' maradj! — Ló és kocsis közt rendkivül kedves, barátságos a viszony. Az igaz, hogy a lóval senki sem bánik emberségesebben, mint a norvég kocsis. Nincs rá eset, hogy hegynek, dombnak fölfelé hajszolni akarná a lovát. Sőt a legcsekélyebb emelkedésnél maga is rögtön leugrik a bakról, hogy ezzel is könnyitse a kocsi terhét, és kilométer-számra gyalog baktat a lovacska oldalán. De nemcsak a kocsis ilyen figyelmes és gyöngéd a lovak iránt. Minden erősebb kapaszkodónál a hatóságok *hivatalos táblái* — „politiplakát“ — kérik az utazót, hogy a ló kimélése céljából lehetőleg szálljon le a szekérről. Ennél szebb bizonyitéka nincs a norvég nép humánus gondolkozásának. De van is láttatja ennek a gyöngéd kiméletnek, mert a norvég ló nem dől ki a folytonos munkában, sokáig marad friss erőben és éveken át tisztességes hasznot hajt a gazdájának. Elcsigázott, sovány lovat nem láttam egész Norvégia területén.

Kariolon és stolkjerrén utazni felséges élvezet, különösen ha napfényes, száraz időt kapunk. Mindakettő nyitott kocsi, födél nélkül. Esőben nem ád védelmet, de még akkor sem ázunk meg tulságosan, sőt derékig nem is férhet hozzánk az eső, mert széles kaucsuk-köténybe burkolják a lábainkat. Ha van jó esernyőnk, akkor a felső testünket sincs okunk félteni a hirtelen támadó záporok éles csöppjeitől. Mindenesetre jobb igy utazni, mint a nehézkes, födött és kétszerte drágább landaueren. Mert ilyenek is vannak az idősebb és nagyon gazdag uraságok számára. Ezek a batárok már Svájcra emlékeztetik az embert. A stolkjerre azért is ajánlatosabb, mert

nap hangsulyozta, hogy nem is áll kötélnek olyan konferenciához, melynek az a mottója, hogy csak a nemzet engedhet, mert a király nem enged.

A *Magyar Nemzet* a pártközi konferencia tervéről a következőket irja:

Fölmerült az az eszme, hogy *pártközi konferencia tartassék*, a helyzet tisztulását előidézendő. Erről, azt hiszszük, hogy *legalább ez idő szerint szó sem lehet még és ezzel, legalább a szabadelvüpárt irányadó férfiai nem is foglalkoznak.* Ma nem is volna ennek a konferenciának semmi célja. Ameddig a szélsőbal makacsul megmarad a mellett, hogy képtelen követeléseinek érvényesitésére továbbhalad az országot megrontó obstrukció utján, a konferenciázás nem eredményezhet semmit. Ha majd tért foglal a kijózanodás; ha majd az egész ország tudatára jő annak, hogy minő mérhetetlen károkat okoz az obstruálás, akkor be fog, mert be kell állania annak a pillanatnak, *amidőn az ellenzék lelkiismerete is fölébred* és tovább a hurt fesziteni nem fogja.

A félhivatalos megokolás rosszul teszi, hogy *ébredést* emleget. Valami már fölébredt: a nemzet öntudata. S éppen a nemzet öntudatának ébredése okozza, hogy a hurt tovább fesziteni nem lehet. A magyar nemzettel a magyar nyelv jogai iránt packázni már nem szabad. S ha a *Magyar Nemzet* még nem tudná, hallgassa meg *Tóth* János nyilatkozatát, melyet egy ujságiró előtt tett s melyben a következőket mondja:

Éppen most Debreczenből *hivatalos forrásból* érkezett jelentés arról, hogy *eddig az ország kilencvenegy szabadelvü kerülete* jelentette be az odavaló szabadelvüpártnak, hogy *egyhangu lelkesedéssel csatlakozik hazafias állásfoglalásához* és hogy napról-napra mindsürübben érkeznek a csatlakozó nyilatkozatok. Tehát most már hiába minden ellenkezés. Azt, hogy a hsdseregben a magyar nemzet jogai és nyelvének joga érvényesittessék, nem lehet ellenzéki renitenskedésnek minősiteni, ezt a magyarságnak eddig szunynyadó és most végrevalahára fölébredt nagy közvéleménye kivánja, tehát *e nélkül a helyzetet tisztázni nem lehet és nem szabad.*

(Goluchowski szerepe.)

Közöltük tegnap a külügyminisztérium hivatalos lapjának, a *Fremdenblatt*nak jelentését, hogy minő szerepet játszott *Goluchowski* a magyar válság intézésében. Minthogy egyes magyar ujságok megtámadták a külügyminisztert beavatkozása miatt, a *Magyar Nemzet* ma este igy védi meg Goluchowskit:

Senki nálánál gondosabban az illetékesség szabályait szem előtt nem tartja és amint nem volt rá eset eddig, ugy kétségkivül ezentul sem lesz példa arra, hogy gróf Goluchowski az illetékességen tulmenjen. De amennyiben királyunk itthon időzése alatt itt időzött, több izben a külügyminiszter is, természetesen érdeklődött a magyarországi válság állapota iránt is, de abba csak annyiban avatkozott bele, hogy — értesülésünk szerint — *a legnagyobb készséggel támogatta gróf Khuen Héderváry miniszterelnököt abban a törekvésében, hogy királyunk minél több időt tölthessen itthon Magyarországon*, hogy a válság elintézésében annál hathatósabban közremüködjék. Mert az nagyon természetes, hogy amidőn meg kell állapitani a felség tartózkodásának programmját, abba, különösen mostanában, a midőn egyik uralkodó a másik után látogatja meg a mi fejedelmünket, bizonyos mértékben kell hozzászólásának lenni a külügyek vezetőjének. És ezért nagyon fontos és csupán csak hálás elismerésre számithat épp a mi részünkről Goluchowski grófnak ez a „beavatkozása", amidőn mindent elkövet, ami csak az ő részéről lehetséges, a miniszterelnök azon törekvésének támogatására, hogy *a felség mentől több időt tölthessen itthon Magyarországon*, különösen most, amikor magyar földön, közvetlenül érintkezve a magyar államférfiakkal és politikusokkal, leghathatósabban közremunkálkodhatik minden olyan komoly törekvésben mely a válságot megszüntetni törekszik.

(Virilizmus az ex-lexben.)

*Makó*ról jelentik: Csanádvármegye igazolóválasztmánya mai ülésén az 1904-re szóló legtöbb adót fizető *bizottsági tagok névjegyzékének összeállitását megtagadta*, miután az adóhivatal a belügyminiszter rendelete alapján e jegyzék összeállításához *az 1902. évi adózók névjegyzékét* mutatta be, a választmány pedig a névjegyzéknek ez alapon való összeállitását *törvénytelennek* tartotta. Ez ügygyel kapcsolatban e hónap 18-ikán rendkivüli megyei közgyülés lesz.

(A katonák visszatartása.)

A harmadik évüket kiszolgált katonák visszatartása ellen ugy nálunk, mint Ausztriában is egyre több hang emelkedik. *Nagyvárad*ról táviratozzák: A város ma tartotta *Beöthy* László főispán elnöklésével rendes havi közgyülését. A közgyülés *Sarkady* Lajosnak azt az inditványát, amelyben kéri, hogy a város a belügyminiszter rendeletét a virilisták névsora összeállitása ügyében ne hajtsa végre, nagy többséggel elvetette. Dr. *Halász* Lajos a harmadéves katonák benntartása ügyében benyujtott inditványa került ezután tárgyalásra. Az inditványt dr. *Halász* Lajos megfelelően módositotta, mire a közgyülés kimondotta, hogy *felirat*ban *sajnálatát fejezi ki az intézkedésért* és óhajtja, hogy az azt okozó politikai állapotok mielőbb megszünjenek.

***Igla*uból táviratozzák: A városi tanács mai ülésén határozatban tiltakozott a harmadéve szolgáló legénység benntartása ellen. Kimondotta a tanács, hogy az osztrák legénység visszatartása sulyos gazgasági kára Ausztriának, amelyet még elviselhetetlenebbé tesz az a körülmény, hogy a magyarországi politikai viszonyok idézték azt elő. A tanács egyben felszólitotta dr. *Grosst*, a város képviselőjét, hogy követelje a Reichsrath sürgős egybehivását.**

*Grác*ból táviratozzák: **A községtanács nyári szünete után ma tartott első ülésén Poschacher alpolgármester a következő sürgős inditványt nyujtotta be:**

A városi tanács utasittatik, hogy haladéktalanul intézzen az összminisztériumhoz oly tartalmu kérvényt, hogy az 1900. évben sorozott legénység visszatartására vonatkozó hadügyminiszteri rendeletet visszavonják és az osztrák Reichsrathot alkotmányos működésének folytatása végett mielőbb egybehivják.

Az inditványt elfogadták. Egy élesebb hangon szövegezett inditványt, melyet a szociáldemokraták nyujtottak be, elvetettek.

*Salzburg*ból jelentik: **A tartománygyülésen ma *Haagen* képviselő, a tartományi bizottság tagja a következő inditványt nyujtotta be:**

1. A tartományi bizottságot megbizzák, hogy haladéktalanul hivja fel a kormányt, hogy a *harmadik évet szolgáló osztrák legénséget 1903. október 1 én szabadságolja*, illetőleg a haladéktalanul egybehivandó Reichsrath elé erre vonatkozó törvényjavaslatot terjeszszen. 2. A tartománygyülés azt a várakozását fejezi ki, hogy a *magyar országgyülésnek a véderőjavaslat végrehajtása tekintetében semmi oly engedményeket nem tesznek amelyek a hadsereg harcképességét gyengitik, vagy az állam katonai hatalmi állását csorbitják vagy Ausztriára nézve további gazdasági hátrányokat vonhatnak maguk után.

Sölzl képviselő, a tartományi bizottság tagja a következő inditványt nyujtotta be:

A tartománygyülés kifejezi azt a várakozását, hogy a kormány minden intézkedést meg fog tenni annak megakadályozására, hogy a magyar parlament által követelt *önálló magyar hadsereg Ausztria költségére felállittassék és fenntartassék.* A tartománygyülés elvárja, hogy a kormány már most készitse elő Ausztriának önálló helyzetét *Magyarországgal szemben a várható gazdasági szélválás* esetére és mindenekelőtt fogjon hozzá az autonom vámtarifa megoldásához.

Fuchs* képviselő inditványt nyujtott be, amelylyel felhivja a kormányt, hogy a hadügyminisztériumnál eszközölje ki, hogy azokat a katonákat, akik 1903. őszén eleget tettek hároméves szolgálati kötelezettségüknek, *nyomban bocsássák el a tényleges hadsereg kötelékéből.

***Bregenz*ből táviratozzák: A tartománygyülés ma délelőtt ujból megkezdte tanácskozását. Beérkezett egy sürgősségi inditvány, mely felszólitást tartalmaz a kormányhoz a célból, hogy a *harmadéves katanákat rendes időben bocsássák el* és hassanak oda, hogy a reichsrathot összehivják az ujonckérdés szabályozására.**

KÜLFÖLD

Fejedelmek találkozása. Egy éjjel érkezett római táviratunk szerint *Viktor Emánuel* király november közepe táján fog Londonba utazni az angol király meglátogatására. Érdekes, hogy *Vilmos* császárt *Bülow* kancellár is elkiséri Bécsbe, ami megdönti azt a föltevést, hogy a császár bécsi látogatásának nincs politikai jelentősége, amint ezt eddig hireszteltték. Ez utóbbit tudvalevőleg azzal indokolták, hogy a császár előbb Frigyes főherceg béllyei uradalmára megy vadászni s csak azután látogat el Bécsbe.

Cseh-német tárgyalások. Egy prágai tudósitás szerint az osztrák kormány az őszszeg uj kiegyezési tárgyalásokat kezd a csehek és németek közt. A német pártok végrehajtó-bizottságának négyes bizottsága kijelentette dr. *Koerber* miniszterelnöknek, hogy a német pártok készek a tárgyalásra, de egyuttal óvást tettek esetleges egyoldalu nemzetiségi engedmények ellen. Dr. *Derschatta* különben a német végrehajtó bizottság legutóbbi ülésén kijelentette, hogy az ausztriai németeknek már nincs mit odaadniok, *Kindermann* pedig határozati javaslatot terjesztett elő oly engedmények ellen, melyeket a kormány a németek rovására akar adni a szlávoknak.

A Vatikánból. *X. Piust* a Vatikán antagonista pártjai a maguk számára akarják lefoglalni s mindegyik párt óriási erőfeszitéssel igyekszik megnyerni a maga álláspontjának. A legutóbbi időben például különböző oldalról arra igyekeznek rábirni X. Pius pápát, hogy enciklika formájában foglaljon állást abban a kérdésben, vajjon a katholikusok továbbra is járuljanak-e Olaszországban a választási urnához, vagy nem. Most *Mery del Val*, mint ideiglenes vatikáni államtitkár, felszólitást kapott annak közzétételére, hogy a pápa az olaszországi katholikusok politikai szereplésének kérdésében egyáltalában nem szándékozik közeledő lépéseket tenni s ebben magáévá tette elődjének a fölfogását.

A balkáni forrongás. Még csak az hiányzik, hogy a török fanatizmus lángra lobbanjon s dühe a keresztények ellen forduljon. A mohamedánok közt az a hir van elterjedve, hogy a medinai seik azt táviratozta, hogy Mohamed kiszállott sirjából és azt kiáltotta: *Allah, mentsd meg a népedet!* A hat ennuk, aki a proféta sirját őrizte, az ijedtségtől szörnyet halt. Ez a hir óriási hatást tett a konstantinápolyi lakosságra és a Yildiz-kioszkot is nagyon kellemetlenül érintette, nem annyira tartalma miatt, mint inkább azért, mert a szultánt rá akarják venni, hogy keresztényellenes politikát kövessen. Félő, hogy a törökség nem birván tovább türni a macedonok gonoszságait és a bolgár kétszinüséget, a szultánt meggondolatlan tettre ragadtatja s háborut izentet vele Bulgáriának. A legutóbbi napok táviratai már nagyon gyanusan hangzanak s csoda lesz, ha legalább a hivatalos béke megóvatik.

A *beiruti* eseményekre vonatkozólag a következőket irják:

Resid bej beiruti vált egyelőre nem csapták el, hanem csak állásától függesztették fel. Ahogy már jelentették, *Nasir* basa damaszkuszi vált megbizták a rendnek Beirutban való ujra helyreállitásával. Musztafa basa kormányzót megbizták, hogy menjen a Libanon határára, az ott előfordult zavargásokat megszüntetendő és a menekülőket visszaküldendő. A porta kijelenti, hogy a régi gyülölködés kitörését a mohamedánoknak az amerikai hadihajók megérkezése felett való elkeseredése idézte ujból elő. Az eseményeket azonban tulozták, épp igy a csapatok és sebesültek számát is. Jelenleg a nyugalom általános. A portának gondja lesz a rend fenntartására.

A portának az osztrák-magyar és az orosz nagykövetséghez az augusztus 31-étől szeptember 2-ig előfordult bandaüzelmekről szóló közlései a monasz-

---

itt két személy csak másfelet számit. Hosszabb utazásoknál ez a differencia jelentékeny. Sőt ezt a kedvezményt a Hardanger-fjordon közlekedő kisebb gőzösök is megadják. Házaspároknak Norvégiában utazni igazán jutányos.

Ha akadnának magyarok, akik szárazon és vizen ugy akarnák bejárni a fjordokat, ahogy mi cselekedtük: azoknak a számára idejegyzem a mi utazásunk pontos egymásutánját. Bergenben végképp kiszállottunk a nagy turista-gőzösről és vasuton mentünk Vossevangenig. Vossevangentől kocsin mentünk Eidéba, onnan hajón Vik i Eidfjordba, ahonnan az ember kirándul Norvégia egyik leggrandiózusabb vizeséséhez, a Wöringfószhoz és egyuttal megnéz egy hatalmas fensikot Simodal fölött, ahol lappokat lát ezernyi rénszarvassal egyetemben. Ulvikból vissza Vossevangenbe. Onnan a nagyszerü Stalheim-torkolaton át (két óriás vizesés mellett) Gudvangenbe kocsiztunk. Gudvangenből hajón jártuk be a Sogne-fjordot, a Fritjof-monda gyönyörü szinhelyét. Vadeimban és Nedre Vasendében meghálás. Majd Oldenban és Loënben remek kirándulások a Brixdall- és Kjendall-gleccserekhez. Azután a Stryn taván és a Videsaeter hotel mentén föl az 1300 méter magas Grottli-fjeldre, ahol julius 15-én *csonttá fagyott* nagy tavakat és hat méter magas hótömegeket találtunk. Onnan le Merokba, ahol a Geiranger-fjord csöndes vize megint nyájas és meleg égboltot tükrözött. Onnan a Norang- és Jorung-fjordokon át a Store-fjordba; majd a világ legszükebb csatornáján keresztül Aalesund zajos öblébe és onnan a Molde-fjordba, ahol végtelen csodálkozásunkra olyan klimát találtunk, hogy egy pillanatra Nápolyban vagy a Rivierán képzeltük magunkat. Négy óriás fjord, két fjeld, három-négy rengeteg gleccser és harminc elsőrangu vizesés: ennyit láthat az ember két hét alatt, ha stolkjerrén és fjordgőzösön fölváltva utazik Norvégiában és tud élni az idővel.

tiri vilajetben előfordult és már jelentett eseményeken kivül a következőket tartalmazzák: Silego faluban 11 házat gyujtottak fel a komitácsik. Egy házban felrobbant egy bomba, aminek következtében az egész falu a lángok áldozatává lett. A vlahoklisurai bandaküzdelemben elmenekült komitétagok Zobovics, Obesna és Csesenika falukat felgyujtották, ami közben ugyancsak több bomba robbant fel. Az Okridakerületben, Molisna mellett, egy bandát elüztek. Birsovo lakossága, valamint 21 zelenici lakos, továbbá 33 mevenistai lakos, közöttük egy pap is, megadták magukat és leadták fegyvereiket. A drinápolyi vilajetben a Tirnovótól északra fekvő Stojlovo falu lakosai a csapatokra lövöldöztek és elmenekültek. A küzdelem közben mintegy 30 ház égett le. Tirnovó hegységbe menekült lakosságának egy része visszatért. Az ottmaradtak visszatértét várják. Derektejben bolgár tiszti vállrojtokat találtak. Azok a komitétagok, akik a Drinápolytól 34 kilométernyire északnyugatra fekvő Hadsi Talizmán falut szétrombolták, amint az bebizonyult, Bulgáriából jöttek és ismét odamenekültek. A szalonikii vilajetben a Szosoreli-szorosban (razloki kerület) egy veres egyenruhákat hordó és kürtjelzéseket használó banda megtámadott egy csapatkülönitményt. A bandának hat halottja és négy sebesültje volt, kiket magával vive, elmenekült. Ezen bandát üldözik.

Konstantinápoly, szeptember 10.

A szultán 300 fontnyi adománynyal járult hozzá ahhoz a gyüjtéshez, amelyet az ökuméni patriarkátus inditott meg a *krusevói* események által károsult görög falusi lakosság részére; elrendelte továbbá, hogy az ottani templomot 4000 font költséggel ujra felépitsék. Az ökuméni patriarkátus táviratilag utasitotta az illető püspököket, hogy a szultánnak ezt a tényét, valamint a trónralépési évforduló-ünnep alkalmával mondott szavait tegyék közhirré.

Konstantinápoly, szeptember 10.

A hadügyminiszter két lovasezredet küldött vonaton *Drinápolyba* a határőrség megerősitésére.

A szerbiai események. Nem igaz az a táviratilag jelentett hir, hogy *Magdalenics* tábornokot tegnapelőtt letartóztatták, azután pedig föltételesen szabadon bocsátották. Az azonban tény, hogy elfogták az éppen elutazásra készülő dr. *Velicskovics* Mihályt, Sándor király volt főorvosát és nejét, *Vuics* volt kereskedelmi miniszter nővérét, akik belgrádi és nisi tisztek között sokszor közvetitették az érintkezést. Magdalenics tábornok ellen, aki a nisi proklamációt aláirott tiszteket egy ujabb nyilatkozatban védelmezte és bátoritotta, meginditják a büntető eljárást. A tábornok nyugdijazva van, tehát polgári biróság előtt fog törvényt állani.

A trónörökös születésnapja alkalmából Belgrádot tegnap este ünnepiesen kivilágitották. A királyi palota előtt nagy néptömeg várakozott, mely a királyt és a trónörököst lelkesen éltette a késő éjjeli órákig. A *Vecserne Novoszti* és *Narodni Liszt* ellenzéki lapok előtt tüntetés volt, miközben az ablakból a százötven fényi tüntető tömegre lőttek és *négy embert megsebesztek*. A tüntetők megkiséreltek, hogy a török követség épülete elé hatoljanak, de a lovasrendőrség megakadályozta.

Bécs, szeptember 10.

Jó forrásból közlik, hogy a cár és *Ferenc József* király annak idején követelték a királygyilkos szerb tisztek megbüntetését, s ettől tették függővé, hogy fogadni fogják-e Pétervárott, illetőleg Bécsben Péter királyt. Ez tudomására jutott a szerb tisztikarnak s ebből keletkezett a nisi összeesküvés. Egész Szerbiában aggasztóan növekszik és terjed az elégedetlenség. A lakosság a letartóztatott tisztekkel rokonszenvez. Nisben tegnap nagy tömeg tüntetett a prefektura előtt, beverte az ablakokat s a letartóztatottak szabadon bocsátását követelte. Katonaságot nem is mertek kivezetni, mert az a lakossággal tart, s azért csendőrséggel verették szét a tüntetőket.

Belgrád, szeptember 10.

Egy Nikola *Natbantics* nevü mitrovicai ember, aki egykor Milán királynak titkos ügynöke volt, abban a pillanatban tartóztatták le, amint egy hajóról partra akart szállani. Leveleket találtak nála, amelyekből kiderült, hogy összeköttetésben áll *Natália* exkirálynéval.

— **BUDAPESTI NAPLÓ.** Szeptember 15-ikén **uj előfizetés** nyilik a Budapesti Naplóra. **Kérjük azokat a tisztelt** olvasóinkat, akiknek az előfizetése **ezen a napon** lejár, méltóztassanak a megujitásról **idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.**

HIREK

Budapest, szeptember 10.

— **Személyi hir.** Dr. *Balogh* Tihamér nyaralásából visszaérkezett s orvosi gyakorlatát ujra megkezdte.

— **A király a galiciai gyakorlatokon.** *Bécs*ből jelentik, hogy a király e hó 12-én este háromnegyed 6 órakor Lembergbe utazik, hogy résztvegyen a galiciai lovassági hadgyakorlaton. Ő felsége 17-én érkezik vissza Bécsbe.

— **József Ágost főherceg Budapesten.** *József Ágost* főherceg, aki résztvett az aradmegyei hadgyakorlatokon, ma délután 3 órakor visszatért a tővárosba s egyenesen a királyi palotában lévő lakására hajtatott. A főherceg holnap, pénteken délután két órakor hosszabb tartózkodásra Kis-Tapolcsányba utazik.

— **Kitüntetés** A hivatalos lap mai száma jelenti, hogy a király *Pavics* Arminnak, a horvát-szlavon-dalmát országos kormány osztályfőnökének, kitünő és sikeres működése elismeréseül a II-od osztályu vaskoronarendet, podrinjei dr. *Nikolics* Vladimirnak, Modrus-Fiumemegye főispánjának hü és sikeres szolgálatai elismeréseül a Lipót-rend lovagkeresztjét adományozta.

— **Vilmos császár vadászata.** *Pécs*ről jelentik, hogy báró *Fejérváry* Imre főispán és *Koszics* Kamill alispán ma kiutaztak Mohácsra, ahonnan kocsin bejárják a nagy vadászterületet a szükséges közigazgatási intézkedések felülvizsgálatára. Mivel a német császár inkognitó jön, hivatalos fogadás nem lesz. A karapancsai vadászlak és Berlin között rendes futárszolgálatot rendeztek be. A futár este érkezik és reggel visszatér Berlinbe. Ezenkivül Karapancsáról Berlinbe közvetetlen távirati összeköttetést létesitettek. *Frigyes* főherceg nejével, *Izabella* főhercegnővel, leányával, *Henriette* főhercegnővel és *Saint Quentin* ezredes főudvarmester kiséretében holnap reggel érkeznek a bályei birtokra, hol a kőriserdői vadászlakban szállanak meg.

— **Sándor király az apja mellett.** *Natália* a szerbek volt királynéja nem tud belenyugodni abba, hogy legyilkolt fia Szerbia földjében legyen elföldelve. Ott, ahol ma már más az ur s a lekaszabolt király még haló porában se részesül semmi tiszteletben. Azt szeretné tehát, ha Magyarországon, Krusedolban, a *Milán* király koporsója mellé helyeztethetné el a fia hamvait is. Meg fogja kérni tehát *Péter* királyt, hogy adja ki neki a fia koporsóját.

— **Erzsébet királyasszony emlékezete.** Öt éve már, hogy *Erzsébet* királyasszony tragikus halála mély gyászba borította az egész országot. Ezen a szomoru évfordulón minden esztendőben gyászünnepet ül a magyar nemzet. Ma is kegyeletesen áldozott ugy a főváros, mint a vidék népe az elhunyt királyasszony emlékezetének. Az állami és városi középületeken kitüzték a gyászlobogókat; a templomokban pedig gyászistentiszteleteket tartottak.

A hivatalos főistentisztelet délelőtt tiz órakor volt a budavári koronázó Mátyás-templomban, melyet gyászpompával diszitettek. A szentélyben áll a katafalk, mely Erzsébet királyné cimereivel és a magyar koronával volt földiszitve. Ezenkivül a spanyol etiketnek megfelelőleg nyitott fekete legyező és egy pár fehér keztyü volt a koporsón, melyet égő gyertyák sora vett körül. A templom előtt rendőrök, a főhajó hosszában alabárdos koronaőrök állottak diszőrséget. A padsorokban ültek: gróf *Héderváry* Károly miniszterelnök, *Wlassics* Gyula, *Kolossváry* Dezső, *Láng* Lajos, *Darányi* Ignác és *Plósz* Sándor miniszterek, gróf *Apponyi* Albert a képviselőház elnöke, *Szabó* Miklós, a Kuria elnöke, *Latkóczy* Imre, a közigazgatási biróság alelnöke, gróf *Pejacsevich* Tivadar horvát bán, *Dárday* Sándor, az állami számvevőszék alelnöke, *Gromon* Dezső és *Tarkovich* József államtitkárok, *Szalay* Imre, a Nemzeti Muzeum igazgatója, *Székely* Ferenc koronaügyész, *Romy* Béla és *Sélley* Sándor miniszteri tanácsosok, *Rudnay* Béla főkapitány, *Ováry* Lipót országos főlevéltáros, *Demeczky* Mihály, a Ferenc József-intézet kormányzója, *Márkus* József főpolgármester, *Matuska* Alajos helyettes polgármester, *Tabódy* József, *Szohner* Antal miniszteri osztálytanácsosok dr. *Heinrich* Gusztáv miniszteri tanácsos, a tudományegyetem, *Hauszmann* Alajos a müegyetem és *Hutiray* Ferenc az állatorvosi főiskola rektorai. Az idegen államok képviselői közül megjelentek *Stronge* angol főkonzul és *Cusani* márki olasz főkonzul, aki Rómából egyenesen azért tért vissza a fővárosba, hogy a mai rekviemen az olasz nemzet részvétét fejezze ki. Teljes számban vonult ki a tábornoki kar *Czibulka* altábornagy vezetésével, valamint a budapesti helyőrség tisztikara.

A **gyászistentiszteleten** *Vaszary* Kolos biboros hercegprimás pontifikált abban a főpapi ornátusban, mely boldogult Erzsébet királyné milléniumi fekete ruhájából készült. A hercegprimásnak *Walther* Gyula és *Klinda* Teofil kanonokok, *Krizsán* Mihály pápai kamarás és *Andor* György primási titkár segédkeztek. Az istentisztelet déltájban ért véget.

A Mária Reparratrix apácák Rákos-utcai *Örökimádás-kápolnájában* délelőtt tiz órakor tartották meg az istentisztelet, amelyre a kis kápolnát előkelő közönség töltötte meg. Az oltáregyesület részéről jelen voltak: gróf *Zichy* Nándor és neje, *Pallavicini* Edéné őrgrófné, *Szápáry* Vera grófnő és mások. A misét dr. *Glattfelder* Gyula szemináriumi tanulmányi felügyelő mondta. Mise alatt az apácák orgonakisérettel latin egyházi énekeket adtak elő.

A *Vörös Kereszt Kórház kápolnájában* szintén volt gyászmise. A kápolnában összegyültek *Janny* igazgató tanár vezetésével az összes osztályvezető tanárok, orvosok, ápoló apácák, világi ápolónők és lábadozó betegek nagy számmal. A gyászmisét a királynénak, mint a kórház legfőbb védasszonyának emlékezetére *Baitkay* Péter, a kórház plébánosa mondotta.

*Bécs*ből táviratozzák, hogy ő felsége ma reggel háromnegyednyolc órakor a kapucinusok sirboltja elé hajtatott. A gvardián és a sirbolt őrzője kiséretében ment a sirboltba, hol imát mondott a megboldogult királyné, majd pedig a trónörökös koporsójánál. Miután még az uralkodó a királyné sirján elhelyezett koszorukat is megtekintette és szüleinek sirjánál is imádkozott, elhagyta a sirboltot és visszatért a Burgba. Rövid idővel ezután megjelent *Lajos Viktor* főherceg, imát mondott a királyné koporsójánál és koszorut tett rá. Délelőtt tiz órakor a kapucinusok templomában, mint minden évben, gyászmisét mondottak. Gizella bajor hercegnő Münchenből Bécsbe érkezett. — Az Erzsébet királyné-alap elnöksége, mint minden évben, ugy ez évben is, a királyné ravatalára egy szép koszorut küldött pálmalevelekből, fehér nypetos és tubarózsákból, amelyből a boldog emlékü királyné kedvenc virága, az ibolya sem hiányzott. A koszorun halvány lilaszinü selyemszalag volt helyezve a következő felirással: *Kegyeletes megemlékezése jeléül az Erzsébet királyné-alap.* A koszorut a ravatalra a bécsi kapucinusok gvardiánja, *Janauschek* páter helyezte. Délben megjelent *Gizella* bajor hercegnő és *Mária Valéria* főhercegnő a kapucinusok sirboltjában; imát mondottak a megboldogult királyné sirjánál és koszorut tettek le.

*Gödöllő*ről táviratozzák: Erzsébet királyné halálának évfordulója alkalmából délelőtt ünnepies gyászistentisztelet volt, amelyen dr. *Prusinszky* József apát celebrált. A gyászünnepélyen jelen volt *Ferdinánd* toszkánai nagyherceg és fia, *József Ferdinánd* főherceg. A lakosság szinig megtöltötte az udvari kápolnát és az istentisztelet után az erzsébetligeti Erzsébet-szoborhoz vonult, ahol *József Ferdinánd* főherceg az ő és a toszkánai nagyherceg koszorusát a talapzatra helyezte. Diszes koszorut helyezett a koronauradalom nevében *Nick* Ede jószágigazgató is a szoborra.

*Székesfehérvár*ról táviratozzák: A székesegyházban ma Erzsébet királyné lelkiüdvéért gyászmise volt, melyen a polgári és katonai hatóságok vettek részt. A gyászmisét *Városy* Gyula püspök fényes segédlettel végezte. A ravatalon arany korona volt és a városi és megyei hajduk kivont karddal állták a ravatal körül.

*Trieszt*ből táviratozzák: Erzsébet királyné halálának évfordulója alkalmából ma délelőtt a Szent Just-székesegyházban dr. *Nagel* püspök fényes segédlettel gyászmisét mondott, amelyen a helytartóság vezetője, *Schwarz* udvari tanácsos, dr. *Kindinger* felsőbirósági elnök, az állami hatóságok fejei, a tengerészkerületi parancsnokság fejei, *Beck* ellentengernagy, *Wagner* ezredes, a város képviselői, valamint a hadsereg és haditengerészet számos tisztje, a kereskedelmi kamara és a Lloyd képviselői, a különböző egyesületek küldöttségei és nagyszámu ájtatos közönség vett részt.

*London*ból táviratozzák: A *farmstreeti* katholikus templomban ma gróf *Mensdorff-Pouilly* osztrák-magyar követségi tanácsos és az osztrák-magyar követség személyzetének jelenlétében gyászistentisztelet volt Erzsébet királynéért.

— **Péter király kölcsöne.** Egy párisi telegramm jelenti, hogy az Ottoman-bank igazgatójának közbenjárására a szerb hiteleztek csoportja *Péter* szerb királynak egy millió frank 3-percentes magánkölcsönt folyósitott.

— **Egyházkerületi közgyülés.** A bányai ágostai hitvallásu evangelikus egyházkerület ma délelőtt folytatta közgyülését *Zsilinszky* Mihály felügyelő és *Sárkány* Sámuel püspök elnöklete alatt. *Bachát* Dániel esperes jelentést tett arról, hogy a pesti egyházak egyesitésére irányuló munkálatok folyamatban vannak, amit a közgyülés tudomásul vett. Fölhivta ezután a közgyülés az espereseket, hogy az 5000 hivőnél többet számláló községekben külön lelkészi állások szervezéséről gondoskodjanak.

A Baldácsy-alapból kiosztandó segélyekről tett jelentést ezután a bizottság. Negyvenkét egyház folyamodott segitségért. Segélyeztek: 24 egyházat összesen 2265 koronával, 28 lelkészt 2500 koronával, 40 leikészi özvegyet 2800 koronával. Hetvenegy kérvényt pártolólag terjesztenek fel az egyetemes gyüléshez. *Scholtz* Lajos a tanügyi bizottság jelentését ismertette. Inditványozza a bizottság, hivja fel a közgyülés az esperességeket, hogy az iskolákról szóló statisztikai adatokat pontosan terjesszék be. A közgyülés ebben az értelemben határozott is. Minthogy azonban több esperes arra az álláspontra helyezkedett, hogy szeptember elejéig nem készithetik el a statisztikát, a közgyülés *Wagner* Géza inditványára az elnökség figyelmébe ajánlotta, vajjon a kerületi közgyülést nem lehetne-e októberben vagy november elején tartani. A **turóczi egyházmegye** kérését tárgyalták ezután, amiről más helyütt szólunk. Dr. *Zolnay* Jenő a jogügyi bizottság jelentését adta elő ezután. Néhány kisebb jelentőségü tárgypont után az elnök a tanácskozást bezárta s folytatását holnap délelőtt 9 órára tüzte ki.

— **A müegyetem megnyitó ünnepe.** A magyar királyi József-müegyetem 1903—4-ik tanévének ünnepies megnyitása e hónap 16-án, szerdán délelőtt 11 órakor lesz a kerti nagy tanteremben. Programmja: 1. Dr. *Ilosvay* Lajos lelépő rektor beszámolóbeszéde. 2. *Hauszmann* Alajos e. i. rektor székfoglaló beszéde.

— A szentimentális Ferdinánd. Mindig rossz jel, ha balkáni fejedelmen erőt vesz a szentimentalizmus. Azon a puskaporos földrészen nincsenek érzékenységre berendezkedve a szivek és a fejedelmek arcán a piros-pozsgás egészséget a magamagáért nem aggódó ridegség tartja fenn. De furcsa állapotok lehetnek abban a tartományban, amelynek szuverénje ellágyul, mialatt arcát sápadtra festi a költészet holdsugara. Ah, ki hitte volna Ferdinánd bolgár fejedelemről, hogy a romantika végtelenségében csatangol és hogy lelkéből sóvárgó ritmusokat csal ki a vadregényes hangulat?! Csak most tudjuk meg, hogy a bolgár fejedelem a minap kirándulván a *murányi* várromokhoz, a vendégkönyvbe ezeket a sorokat irta orosz nyelven:

Isten veletek, feledhetlen völgyeim, hegyeim!
Isten veletek, murányi vár fehér sziklái!

Ferdinánd fejedelem.

Ha szkepszissel olvasod, fölér ez a két sor egy hadibulletinnel. Mert ha Ferdinánd fejedelem annyi szentimentalizmussal bucsuzik el feledhetetlen völgyeitől és hegyeitől, nemkülönben a murányi vár fehér szikláitól, az csak annyit jelent, hogy titokban már bucsuzik Bulgáriától. Hamisan hangzik ez a szomoru bucsuzás a murányi vár fehér szikláitól, amelyek, hej, sokkal biztosabban állnak, mint egy bizonyos kis trónus Bulgáriában. És tizezer távirat nem jellemezhetné jobban az olvasni tudó előtt a bolgár viszonyokat, mint az a két emléksorocska a murányi vendégkönyvben. Ferdinánd tehát szentimentális, — vajjon mit hoz a jövendő?!

— Az orosz cár Rómában. *Romá*ból jelentik: Az orosz császári pár október 24-ikén érkezik *Rómá*ba, ott marad október 27-ikéig és nem utazik *Nápoly*ba. A szindakó elrendelte, hogy az utcákat, amelyeken a császári pár áthalad, fellobogozzák és ünnepiesen feldiszitsék. A szindakó a pályaudvaron fogja üdvözölni a császári párt. A város este a szinházban diszelőadást rendez. A kapitoliumon fogadás lesz és a Forumot ünnepiesen kivilágitják.

— Dalmácia és a magyarok. Dr. *Havass* Rezső, a Magyar Földrajzi Társaság alelnöke, érdekes tapasztalatokat szerzett dalmáciai tanulmányutján, melyről most tért haza. Ugy a tudományos, mint a politikai körökben szivesen fogadták s a dalmát lapok is behatóan foglalkoztak a magyar tudós látogatásával. Havass Rezső meggyőződött arról, hogy a mult hónapban lefolyt magyarellenes tüntetések az akkori horvátországi mozgalmakkal állottak összefüggésben s kivülről jövő izgatásnak voltak következményei, amely izgatásokkal szemben az osztrák hatóságok a legmesszebb menő elnézéssel viseltettek. Különösen az olasz és a szerb körök vonzódnak Magyarországhoz; a horvátok tartózkodóbbak s ugy vélekednek, hogy Dalmácia visszacsatolása esetében a magyarok elnyomnák nemzetiségüket. Szükséges lenne, hogy a magyarok és dalmaták minél sürübben érintkezzenek egymással, ami mindenesetre hozzájárulna az ellenséges oldalról megteremtett felfogásnak eloszlatásához. Egyben mind a három párthoz tartozók, tudniillik a horvátok, az olaszok és a szerbek egyetértenek, s ez az, hogy országuk teljesen el van hanyagolva s Ausztria száz év óta mit sem tett érette. A történelmi alap, a fennálló törvény és a geografiai fekvés Magyarországra utalja Dalmáciát és tényleg Magyarországtól várják felkarolásukat, mely támogatásnak első sorban gazdasági uton kellene megnyilvánulnia. Kivánatos azért, hogy gazdasági téren mielőbb tért foglaljunk Dalmáciában. Némi kezdeményezés máris mutatkozik. *Pucisci*enek hatalmas márványbányáit *Brassa* szigetén magyar vállalkozó *Seenger* Béla budapesti nagyiparos mivelteti. A *Bokchidi-Cattaro* legbájosabb pontján, *Castel-Nuovo* mellett *Zelenikában* most alapitott *Magyar* Antal gyógyhelyet. A magyar vállalkozási kedvnek azonban nagyobb arányban kellene mutatkoznia, nehogy mások megelőzzenek bennünket. Különösen az olaszok érdeklődnek ujabban Dalmácia iránt s mindinkább tért foglalnak az Adria keleti partján. Sebenico mellett a *Krka* folyó egyik vizesését római vállalat szerezte meg s most épül hatalmas gyára. Dr. *Havass* Rezső társaságában utazott az Uránia-szinház müvezetője és fényképésze, kik Dalmáciáról s az ottani magyar vonatkozásu müemlékekről negyedfélszáz képet vettek fel.

— Ováció. A *Magyar Testgyakorlók Köre* méltón ünnepelte tiszteletbeli müvezetőjét, volardi *Bockelberg* Ede államrendőrségi felügyelőt abból az alkalomból, hogy a Párisi Áruház égésénél hősies önfeláldozással több embert mentett ki a tüzhalálból. Az egylet számos tagja gyült ma egybe diszes banketre, melyen dr. *Hirschfeld* Antal elnök lelkes szavakban köszöntötte fel az ünnepeltet, akit *Vikár* Béla szép költeményben is éltetett.

— A nagyváradi tüntetés. *Nagyvárad*ról táviratozza tudósitónk: A rendőrség letartóztatta *Ehrenfeld* Adolf és *Nagy* Lajos szocialista vezéreket, akik tegnap a tüntetések alkalmával egy rendőrt letepertek és összevertek, kiszabaditva egy letartóztatott tüntetőt. Megállapitották, hogy a tegnapi tüntetésnél több mint *200 ablakot és 71 utcai gázlámpát* törtek be.

— Vendéglősök gyülése. *Temesvár*ról táviratozzák: A Vendéglősök Országos Szövetsége *Gundel* János elnöklete alatt ma tartotta III. közgyülését. Az elnök megemlékezett *Stadler* Károlyról, aki három évig anyagi áldozatokkal tartotta fenn a szövetséget és továbblétét biztositotta. Ezután jelentést tett a lefolyt évről, melynek kimagasló eseménye a söradópótlék elleni állásfoglalás, megemlékezik a sörtermelők átiratáról, akik megfelelő árleszállitást igértek, ha a kormánytól az adózás tekintetében igért kedvezményekben részesülnek. *Glück* Frigyes a szakoktatás állásáról tett jelentést, melynek országos szervezése folyamatban van. Glück 500 koronás alapitványt tett és inditványára üdvözlő táviratokat küldöttek a királyhoz, Láng és Wlassics miniszterekhez. *Barta* Károly titkár előterjesztette az idegenforgalmi osztály jelentését, mely szerint a belügyminisztérium által összeállitott hivatalos szállodáscimtár legközelebb megjelenik. *Protovin* Géza kamarai titkár a magyar iparpártolásról tartott előadást. A jövő évi közgyülés *Szegeden* lesz. Közgyülés után a szövetség tagjai a székesegyházba vonultak az Erzsébet királynéért tartott istentisztelethez és diszes koszorut tettek a gyászravatalra. Délben a vendégek tiszteletére banket volt, melyen *Telbisz* Károly polgármester a város nevében üdvözölte a vendégeket.

— Egy közlegény halála. Valami rettenetes elkeseredés lehet az, amikor egy katonalegény azt mondja magában:

— Nem bánom, jöjjön, aminek jönnie kell. Csukjanak be, durrantsanak belém!

A bécsi *Extrablatt*nak Budweisből jelentik ezt a tragikus esetet: *Vlicska* Antal, a 28-ik gyalogezred közlegénye, aki lopás miatt el volt zárva, ma reggel ki volt vezényelve, hogy a kaszárnya udvarán vizet meritsen a kutból. A rab a vizhordó edényt felkapta, a katonai őrnek lába elé vetette és elfutott. A kaszárnya falán felkapaszkodott és át akart mászni a szomszédos konyhakertbe. Az őr utánakiáltott a katonának és amikor ez meg nem állott még, rálőtt. Vlicska, akinek a golyó a fejébe furódott, *szörnyethalt*

— Emberfaj, amelyről eddig nem tudtunk. *British-New-Guineában* — mint a *Daily Chronicle* melbourne-i levelezője irja — uj s rendkivül érdekes emberfajt fedeztek fel. A szigetország egy elhagyatott mocsaras részén, ahol a vizinövények összefonódó indái a kánoen való közlekedést is meghiusitják, s ahol gyalogolni merőben lehetetlenség, vad és abnormis szervezetü nép éldegél, melynek alsó végtagjai teljesen elsatnyultak. A furcsa vademberek apró kunyhókban élnek, s járás-kelés helyett a földön és a cserjéken kusznak s az ingoványok vizinövényein kapaszkodnak. Lábaikat egyáltalán nem használhatják, csipőjük is kevéssé fejlett, ellenben felső testük és karjuk rendkivül izmos. Az antropológusok körében nagy feltünést keltett az uj népfaj felfedezése.

— A főváros Rákóczi-ünnepe. A fővárosi Rákóczi-ünnep nagybizottsága tegnap este Kőbányán értekezletet tartott, a Losonczy-féle nagyvendéglőben, amelyen a kőbányai választópolgárok nagy számban jelentek meg. Az értekezlet, *Hegedüs* István függetlenségi párti elnök inditványára, *Kertész* Józsefet választották meg elnöknek. Elhatározták aztán, hogy szeptember 16-án, szerdán, este 8 órakor Kőbánya polgárai népgyülést tartanak. A népgyülésre meghivják *Hock* Jánost a kerület országgyülési képviselőjét is. *Kornai* István inditványára elhatározták, hogy a kőbányai népgyülésen a magyar vezényszó behozatala mellett is állást foglalnak.

A főiskolai ifjuság elzarándokol Konstantinápolyba, I. Rákóczi Ferenc sirjához, ugyanavval a zarándoklattal amelyet *Thaly* Kálmán országgyülési képviselő és dr. *Vámbéry* Ármin vezetnek, október 10-én. A zarándoklatot rendező bizottság elnöke: Zsembery István; alelnökök: dr. Hindy Zoltán, Kerékgyártó Árpád ifjabb Förster Lajos, Gulyás József, Kétly Endre, Tóth Ferenc, Kolozsváry Kiss Ferenc és Szende Károly. A bizottság lelkes hangu levélben szólitotta föl az ország összes főiskoláinak ifjuságát a részvételre.

— Ellenkezés a Campanile körül. A Campanile feltámasztása már el volt határozva, a munkálatok vezetésével Luca *Beltrami* épitészt bizták meg. Most pedig az a hir érkezik Velencéből, hogy Beltrami lemondott a megtisztelő feladatról. Ezt sokfelől azzal magyaázták, hogy Luca Beltrami nyilvánosan konstatálta a Márk-téri harangtorony felépitésének a lehetetlen voltát. Minderre vonatkozólag Beltrami brosürát adott ki, amelyben nem igen szól arról, képtelen dolognak tartja-e, vagy sem a Campanile felépitését s visszavonulását egyrészt azzal a jelentéktelen körülménnyel okolja meg, hogy vállalkozásában nagyon kevéssé támogatták Velence müszaki tekintélyei. Fölemliti továbbá, hogy az épitéshez felhasználandó anyagok kipróbálásukkor, amely a milanói laboratóriumban történt, nem mutatkoztak ellentállásra alkalmasoknak.

— Gyöngülnek-e a modern asszonyok? Korunk rendkivül büszke arra a haladásra, mely az asszony testi nevelésének terén mutatkozik. Megállapitott tény ugyanis, hogy a testgyakorlás nemcsak az egészségre nézve előnyös, hanem az asszony szépségét is emeli. És ime most, Angliából, a női sport hazájából, olyan hang hallatszik, mely a modern nevelésnek ezeket az eredményeit a legkomolyabban kétségbe vonja és egyenesen azt hirdeti, hogy a nőket a sport és testgyakorlás rutitja. Elsősorban Anglia asszonyaira hivatkozik *Marriott-Wattson*, ezeknek a fejtegetéseknek szerzője, de véleménye azért általános érdekü. Az utolsó 60—70 évben, ugymond, a nő tipusa csudálatosan megváltozott, még pedig az athletika és a szabadban való tornajátékok divatja folytán. Ezeknek a gyakorlatoknak legközvetlenebb eredménye ugyanis az, hogy a nő testileg elkorcsosult, minthogy a nő nem alkalmas azokra a sportokra, melyeket már évek óta üz. A biciklizés nem hozzá illő testgyakorlás, a lovaglás, vivás és a többi sport árt neki. Az egyetlen, nemcsak természetes, de egészséges és felüditő mozgást, a *sétát*, egészen elhanyagolja. A modern lány már korán természetellenes athletikát gyakorol, amely alakját és gyakran egészségét is tönkreteszi. A modern lány hirtelen megnyulik, nagy lesz, laposmellü és szintelen. Elveszíti a nőiesség szép körvonalait és inkább a férfi tipushoz idomul. Mig ezelőtt a költők szépnek, kerekdednek és nem nagyon magasnak festették hősnőiket a regényben, most többnyire nyulánknak és karcsunak, közönségesebb szóval kifejezve, soványnak tünnek fel benne. De az asszony legfőbb bája a nőiesség, ha ezt elveszíti, nincsen létjoga. A modern asszony szépség és egészség tekintetében elmarad anyja és nagyanyja mögött. Jobb levegője van talán, de egészségtelenebbül él. Nagyanyáink többnyire jó csomó egészséges gyermeket szültek. A modern családok nemcsak kisebbek, de életfeltételeik is mesterkéltebbek. Lányainkat ugy nevelik, hogy nagyobbrészt képtelenek annak a hivatásnak betöltésére, melyet a természet jelöl ki számukra . . .

Igy elmélkedik az angol tudós. Hogy fejtegetésének utolsó része fog-e rájuk hatni vagy nem, ez kétséges, de bizonyára szeget üt fejükbe az az állitás, hogy szépségük és vonzóerejük csökken. Természetes, hogy a modern asszonyok nem fognak adós maradni a felelettel. Talán elég gonoszak, hogy az angol tudós kérdését igy forditsák meg: „És a modern férfiak?“

— Csendélet az egyetemen. Az egyetemen mostanában csak kifeszitett könyökkel lehet utat törni az aulán át, amelynek bal sarkában levő hivatalos fülkét óriási tömeg veszi körül. Botok suhognak, ellenséges kiáltások zugnak a levegőben. A tömeg sehogy sem akar fogyni, ellenkezőleg egyre növekszik. Csak néha támolyog ki a sokadalomból egy-egy letört alak kézzel-lábbal hadonázva, rongygyá ázott gallérral, kibomlott nyakkendővel és formálisan lubickolva az izzadságban. Sokan mulatnak rajta, sokan meg a felháborodásukat táplálják vele. Dékánnal, rektorral fenyegetőznek, erőszakos behatolást emlegetnek. Mindhiába. A fülke üvegfala mögött napóleoni iróniával mosolyogva ül a kvesturai hivatalnok. Talán kedve is telik az ostromállapotban, mert a világért sem egyszerüsitené az eljárását. Biztos poziciójából csak nézi-nézi az elkeseredett küzdelmet, mint ahogy a parancsnokló tábornok látcsövezi egy védett dombról a harcosokat. Egy-egy elszánt egyetemi polgár tüzön-vizen keresztül eléje verekszi magát és az arcát elboritó verejték fényességébe a diadal büszkesége vegyül, de a pedáns kvesztura mihamar kifogást szegez a mellének és az egyetemi polgár semmit sem végezve, ahelyett agyoncsigázva bukik ki a szabad levegőre. Még örül is, hogy szabadon vehet lélegzetet. De a tömeg makacsul kitart jogos igényei mellett. Egy hirtelen rohammal a fülkének vetik magukat a várakozók és a drága üvegtáblák az őrült sivalkodásban stilszerüen hangzó csörömpöléssel a földre zuhannak. A kapus kétségbeesetten lohol ki az utcára, sikerül is neki egy rendőrtisztviselőt elcsipnie, aki forradalmat szagolva, megejti a helyszini szemlét és megnyugodva távozik, mikor megtudja, hogy csak a hivatalosan hitelesitett index-másolatok kiosztásáról van szó . . .

— A vasuti díjszabási tanfolyam. A magyar kir. államvasutak és az illetékes székesfővárosi kereskedelmi testületek támogatásával létesitett dijszabási tanfolyam a folyó tanévben immár nyolcadszor megnyilik. A tanfolyam hivatva van kereskedőknek alkalmat nyujtani, hogy a vasuti árufuvarozási ügyletekhez szükséges fontosabb tudnivalókat rövidebb idő alatt gyakorlatilag elsajátitsák. A hét év alatt elért eredmények, melyekről a budapesti kereskedelmi akadémia évi jelentései is beszámolnak, remélni engedik, hogy ezt a hézagpótló intézményt az illetékes körök saját érdekükben az idén is fel fogják karolni. Az előadásokkal ezuttal is *Gonda* József, a kereskedelemügyi minisztériumhoz berendelt államvasuti ellenőr október-március hónapokban hetekinti két esteli órában fogja tartani a kereskedelmi akadémián. A beiratások hétköznapokon délután 5—8 óra között történnek a Magyar Vasuti és Hajózási Klub könyvtári helyiségeiben. (VI., Andrássy-ut 69.)

— **Hirtelen változás.** Szeptember eleje kibontotta szokatlanul nagy erejét s hazaköltöző nyaralók őszintén sajnálták, hogy nem maradhatnak többé az árnyas falvak és kies fürdőhelyek védő hüvösségében. Nyaraló családok ellenben, akiket nem bánt még az iskoláztatás gondja, akiknek apró tagjai még nem ütötték meg a normális iskola mértékét, szánakozó felsőbbséggel bocsátották utnak az olvadozó aszfalt városába a kénytelenül távozókat. Szeptember eleje olyan hévvel bontotta ki melegét, hogy egész nyáron át ilyen forróságban nem volt részünk, a hőség szinte a tropikus jelleget érte el. Hanem jött egy éjszaka, az elmult és ez nagy fordulatot csinált. Reggelre kelve, borus ég domborult ránk, a szél erősen felkavarta az utcák porát, s a nagy hőségre gyors változással metsző hideg és erős eső zudult le a tegnap még izzadó halandóra. A felöltők, a tényleges állapotba indítható felöltők gombamódra bujtak elő, s ma már a szánakozó felsőbbség azoknak a részén van, akik a nyaralótelepekről bekényszerülve a városba, a kőházak védő hajlékában bujhatnak össze s a téli szezón előizét élvezhetik derekasan, szemben a falvak didergő nyaralóival. Az amugyis abnormis nyár most adja ki nyilván az erejét, még pedig ugy látszik véglegesen s alig hihető, hogy akkora hőség támadjon, amilyentől az elmult napokban szenvedtünk. A szép szeptember, amely egyébként tegnap estig a legbübájosabb holdvilágos éjjeleket produkálta, hozhat talán még meleget és napsugarat a benne rendületlenül bizóknak, de ezidőszerint olyannak mutatkozik, mintha az idénre alaposan letört volna.

— **Svéd segélyexpedició a déli sarkra.** A napokban hagyta el a svéd délisark-expedició segélyhajója, a *Frithjof* a plymouthi kikötőt, hogy dr. *Nordenskjöld* Ottónak, a hires sarkkutatónak felkeresésére induljon. Dr. Nordenskjöld ezelőtt két évvel hagyta el *Stockholm* városát és *Punta Arenas* ból való elutazása óta semmit sem hallottak róla. A segélyhajó kikötött Punta Arenas előtt, hogy ott még egyszer alaposan megvizsgálják és hogy hussal és más élelmiszerekkel lássa el magát. A hajó decemberben, csak akkor fog a sarkvidékre érni, mikor ott nyár van. Egy a hajón utazó botanikus növénymagot visz magával, melyet a sarkvidéken fognak elültetni.

— **Orvosok és természetvizsgálók gyülése.** A *kolozsvári* orvoskongresszus a mai napon véget ért. Az egyes szakosztályokban ma is több fölolvasás volt, aztán megtartották az ünnepélyes záróülést.

Nagy érdeklődéssel hallgatták többek közt *Chyzer* Kornél előadását, amely még a mai szakosztályi tárgyalások anyagán foglalt helyet. A gyülés előbbi napjain érdekes előadást tartott dr. *Temesváry* Rezső egyetemi magántanár a dietás eljárásokról, dr. *Löbl* Vilmos a budapesti mentőegyesület ellenőrző orvosa a mérgezési esetekről, dr. *Fischer* Jakab a legujabb alkotó szerekről és dr. *Neubauer* Adolf a gyermekgége-bajokról. A vándorgyülés délután az egyetem aulájában, amelyet zsufolásig megtöltött a közönség, megtartotta záróülését. Gróf *Esterházy* Kálmán rövid beszéddel nyitotta meg az ülést, amelyben kijelentette, hogy a vándorgyülés arra törekedett, hogy szinvonalát fenntartsa és emelje. Ezután a jelentéseket olvasták fel és éljenzéssel vették tudomásul, hogy a jövő vándorgyülést 1905-ben Szegeden fogják megtartani. Szeged képviseletében *Faragó* főorvos mondott ezért a határozatért köszönetet és biztosította a gyülést, hogy Szeged hagyományaihoz hiven, örömmel és lelkesedéssel fogadja a tudomány embereit. Viszontlátásra Szegeden! — e szavakkal végezte beszédét. Dr. *Nuricsán* titkár ezután felolvasta a jelentést a vándorgyü ésről. A jelentés szerint 28 tag iratkozott be és 110 előadást tartottak. Végül köszönetet mond Kolozsvár városának a vendégszeretetéért. *Biró* Lajos előadást tartott Uj-Guniáról, a pápuák földjéről, amelyet nagy ovációkkal fogadtak és é énken megtapsoltak. Gróf *Esterházy* elnök köszönetét fejezte ki az érdekes előadásért. Az elnök végül köszönetet mondott Kolozsvár városának és elismeréssel emlékszik meg a központi választmány elnökéről, Chyserről. (Tetszés és éljenzés) Végül dr. *Verebély* fejezte ki a vendégek nevében köszönetét a vengégszeretetért Kolozsvár városának, mire a gyülést: *Viszontlátásra Szegeden!* felkiáltással véget ért.

— **Végzetes tévedés.** A *szabadkai* kórházban egy ápoló apáca vigyázatlansága két kis gyermeknek halálát okozta. Az esetről a következőket jelentik Szabadkáról: Abban a kórteremben, ahol a két szerencsétlen gyermek feküdt, az ápoló apácának elfogyott a karbolsava. Az apáca elvett egy üres orvosságos üveget a két gyermek ágya előtt levő éjjeli szekrényről s abban hozott karbolsavat, de használat után az üvegosét az éjjeli szekrényen felejtette. Később más apáca váltotta fel az illető szobában az ápolónőt s emez azt hivén, hogy abban az üvegben a két gyermeknek való orvosság van, egy-egy evőkanálnyit beadott a karbolsavból a két gyermeknek. A szerencsétlen teremtések nagy kínok közt meghaltak. A kórház igazgatósága vizsgálatot inditott meg.

— **Házasság.** *Resovszky* Viktor fővárosi mérnök szeptember 20-án délelőtt tizenkettedfél órakor tartja esküvőjét a dohány-utcai zsidótemplomban *Gelleri* Jolánnal, *Gelléri* Mór királyi tanácsosnak, az Országos Iparegyesület igazgatójának leányával.

— **Akik a jövő esztendőre Jézus Krisztust várják.** Amerikában ismét szaporodott egygyel a néhány százra tehető keresztény felekezeteknek a száma. Az uj szekta sokat vett át a katholikus szertartásokból, s van egy rögeszméje, amely arra birta, hogy Európába tegye át a székhelyét. Meggyőződése ugyanis, hogy 1904. husvétján Krisztus meg fog jelenni Svájc Sanct-Gallen kantonjának *Amden* nevü községében. A felekezet tehát elküldötte ebbe a félreeső faluba egy *Klein* nevü ügynökét, aki ott földeket vásárol olyan áron, amelyen fölajánlják neki, annyira nem kiméli a pénzt; s ilyen módon a svájciak havasi legelőikért olyan pénzt fizettetnek maguknak, amin első osztályu buzaföldeket lehetne venni. Az uj szekta számos hivővel az őszszel fog Amdenben letelepedni, a hivek kommunisták módjára fognak élni, minden vagyon közös lesz, s igy fogják bevárni jövő husvétig Krisztus megjelenését. — Mi lesz ezekkel a szegény emberekkel, ha elérkezik a nagy csalódás napja?...

— **Egyetem Transvaalban.** *Chamberlain*nek, az angol gyarmatügyi miniszternek délafrikai utazása máris termi gyümölcseit. Mint *Pretoriából* jelentik, Transvaal nemsokára egyetemet kap, amely a tudományok általános müvelése mellett, különösen a természettudományi alapon nyugvó technikai ismeretek terjesztését tüzi ki céljául. Az egyetemet olyan városban fogják épiteni, ahová ugy Johannesburgból, Pretóriából, valamint a határszélekről is könnyen lehet eljutni. Igy pacifikál Anglia. Még véres a föld az áldás küzdelemtől, amelyet a vitéz boer nemzet önállóságáért és szabadságáért vivott a hatalmas ellenféllel és még nem minden seb hegedt be, amelyet e küzdők egymáson ejtettek. Anglia gazdagabb lett egy meghóditott gyarmattal, amelyet a fegyver és a közigazgatás az anyaországhoz csatol, — de most megindul a második hóditás, az igazi, a nagy hóditás, amelylyel Transvaalt a kultura jegyében akarja magának megszerezni a britt lobogó. Még föl sem épültek a kunyhók, amelyeket a háboru förgetege elsöpört, de az egyetem már nemsokára büszke vonalakkal rajzolódik a délafrikai mennybolt kékségébe. A transvaali ifjak, a hősök és vértanuk gyermekei a békés tudományok olajágával kezükben indulnak neki az uj kornak, amely uj föladatokat ró az egykori köztársaság polgáraira, immáron szabad angol polgárokra. Es az egyetem, amely a tudományt és kulturát terjeszti, nagyobb erőssége az angol szupremáciának, mint akár tiz citadella.

— **Kölcsönadott patronok.** Egy bécsi lap közlése nyomán több budapesti lap is megirta, hogy a magyar honvédelmi minisztérium egyes magyar cégeknek, nevezetesen *Weisz* Manfréd gyárosnak tizenöt millió töltést engedett át kölcsönképpen, hogy Bulgáriába szállitsa. A *Bud. Tud.* most illetékes helyről nyert felhatalmazás alapján kijelenti, hogy a honvédelmi minisztérium sem Weisz Manfrédnak, sem más gyárosnak, sem az emlitett, sem más célra nem engedett át egyetlen töltést sem.

— **A kolozsvári vak koldus halála.** Tegnap megemlékeztünk *Brázda* Pálnak, Kolozsvár öreg vak koldusának haláláról s arról a halotti jelentésről, amiben az öreg ember köszönetet mond Kolozsvár közönségének azért, hogy annyi esztendeig eltartotta a szegény vak koldust. Az öreg ember azonban nem természetes halállal halt meg, hanem, amint ma jelenti ezt egy kolozsvári hir, — öngyilkos lett. A története ez. A koldulásból nemcsak hogy megélt valahogy, hanem egy kis pénzt is összeszerzett. Ez volt a tragédiája. A gazdasszonya spekulált erre a pénzre s állandóan azzal üldözte az öreget, hogy követelte, hogy vegye feleségül. A vén ember állhatatosan ellentállott ennek a kivánságnak, végre azonban elkeseredésében elment a temetkezési vállalathoz, kifizette előtte a temetése árát s aztán hazament. Otthon ujra elől kezdte az asszony az ostromot, mire az öreg ember kést rántott elő, összeszurkálta vele az asszonyt s azután maga-magának fölvágta a gyomrát. Ó meghalt, az asszonyt pedig sulyos sebekkel vitték be a kórházba.

— **Léghajó-felszállás Budapesten.** A Magyar Aero-Klub *Turul* nevü egyesületi léghajója kedvező időjárás esetében szombaton, e hónap 12-ikén reggel 6 órakor a Tattersall udvarából fel fog szállani.

— **Folyóvizeinkről.** A földmivelésügyi minisztérium vizrajzi osztályához érkezett jelentések szerint a *Duna* alacsony vizállás mellett Aschachtól Bécsig emelkedik, egyebbütt apad; *Passaundl* a Duna tegnap óta 1 centiméterrel apadt és a mai vizállás 234 centiméter; Budapesten a vizállás ma 170 centiméter, tegnap óta apadt 7 centiméterrel. A *Dunán* Gemenecsnél 26 dcm. a gázlómélység. A *Tisza* alacsony vizállásu és egész hosszában apad. A többi folyók alacsonyan állanak és apadnak.

— **Turista-szerencsétlenség.** *Grácból* táviratozzák: Tegnap a Triglasról lezuhant egy *Kinelt* nevü államvasuti hivatalnok. A szerencsétlenség a feleségének szemeláttára történt.

— **Uj szellem a Vatikánban.** A Vatikánban *X. Pius* kezdeményezésére sok érdekes reformot készitenek elő. Programmjukat még nem körvonalozták pontosan, de a tendenciát meg lehet azért már ismerni. Ennek bizonyságául sok anekdotát beszélnek el. Nemrégiben azt kérdezte egy prelátus a pápától, hogy mely lakosztályt óhajtja nővérei számára berendeztetni. „Nem szükséges", felelte X. Pius, hogy a pápa nővérei a Vatikánban lakjanak". Midőn Mocenni biboros megtudta, hogy Róma szegényei között 100 000 frankot akar a pápa kiosztatni, kijelentette neki, hogy ez az összeg aránytalanul nagy és hogy az ilyen kiadások megrenditik a Vatikán pénzügyi helyzetét. „Hogyan?", felelte X. Pius nyugodtan, „hát eminenciád kételkedik a gondviselésben?", a biboros mind a mellett megmaradt véleménye mellett és kérte, hogy redukálják az összeget. Ekkor igy szólt a pápa: „Vigyázzon, mert a 100.000 frank 150.000-re változhatik, ha soká kér". Az egyházi javak kezelője nem hagyta ezt magának kétszer mondani és kifizette a 100.000 frankot. Az uj szellemet hirdetik még a következő reformok is: X. Pius megszüntette azt a szokást, hogy a pápa egyedül volt egy asztalnál, mely a többinél magasabb. Értesitette továbbá Mocenni kardinálist, hogy minden utalvány, melyet államtitkárja ir alá, azonnal kifizetendő. Kijelentette, hogy az a pénz, melyet XIII. Leo szobájában találtak, olasz járadéklevelek vásárlására forditandó, minthogy ezek három százalékot jövedelmeznek és mindenkor eladhatók. Sokat kommentálják a Vatikánban azt a tényt, hogy X. Pius egyik épitészénél tervet rendelt meg a Lateran restaurálására. A pápának az a szándéka talán, hogy a nyarat ott töltse? Semmi sem volna természetesebb, minthogy nyáron roppant kellemetlen a Vatikánban való tartózkodás. Mindezekből az apróságokból bátran lehet következtetni, hogy X. Pius uj szellemet hozott magával a Vatikánba.

— **A trafik beszámolója.** A dohányjövedéknek egy most kiadott jelentéséből azt látjuk, hogy erősesebben pipálunk, mint például tavaly. Az 1903. év első felében több mint kétszázalékkal nagyobb volt a dohányban a fogyasztás, mint ebben az időben. Tavaly a tubákolás csendes szenvedélye azonban alább szállott. A tavalyi esztendő első felében 1463 kilogrammal több dohányport szivtak az orrukba az emberek, mint az idén. Valószinüleg a pipára adták magukat a tubákosok is, mert a pipadohány sokkal kelendőbb volt, mint tavaly. A szivarok közül határozottan veszit kelendőségéből a kilenckrajcáros, papirövvel ellátott regalitász. Tizennégy százalékkal kevesebbet adtak el belőle, mint tavaly. Nyert a *trabukko* és pedig majdnem öt százalék pluszt. A *regalitász* sorsára jutott azonban a *britanika* (— 7%), *miláres* (— 19·5%), *operas* (— 32·2%), *cuba-portorico* (— 9·9%), *virginiai* (— 6·6%) és a *rövid* szivar (— 1·1%). Több fogyott azonban a portorikóból, mint amennyit tavaly elfüstöltek a könnyü és olcsó szivar hivei. Összesen julius elsejéig 244,099.825 darab szivart szivtunk el. Kevesebbet, mint tavaly, de több dohányt s innen van az emelkedés, A cigaretták közül tökéletesen csődbe ment a *nilus*. Hetven százalékkal kevesebb fogyott belőle, mint tavalyi esztendő első hat hónapjában. Nem is csoda, mert rossz. A *stambul* 4%-kal többet hozott a kincstárnak, mint tavaly, kevesebb *szultánt* szivtak, több *kusnidt*, kevésebb *memphist*, több *hölgyet* és *hercegovinát*, kevesebb *sportot*, több *jenidgét*, *drámát*, *virginiát*. A *magyar* szivarkának pedig szintén rosszabbul ment a sora, mint tavaly. Cigarettát majdnem 43 millió darabbal többet füstöltünk el, mint a tavalyi félévben. Azonban nagy a szegénység. Valódi *havannai* szivart 36·1%-kal kevesebbet szivtunk el, mint tavaly. A specialitásoknak nem volt jó esztendejük az idén. Összesen 4 százalékkal szivtunk el belőlük többet, mint tavaly. A cigarettákból már sokkal, 13%-kal több fogyott el. A bevétel pedig — és ez az egészben a legfontosabb, 1.104,173 koronával volt több, mint tavaly, tudniillik 51.552,534 korona.

— **Az uj tanév.** A *László*-féle főgimnáziumban megkezdődött már a tanitás. A dr. *László* Mihály népszerü iskolájának ez már a huszonhatodik éve. Huszonötév alatt kitüzött kulturális célját a legnagyobb lelkiismeretességgel és lelkesedéssel teljesitette. Szép és nemes tradiciókon épül fel az iskola munkásságának terve is, mely nem elégszik meg a száraz pedagógiai oktatással, hanem kiválóan nagy sulyt fektet növendékeinek erkölcsi és lelki életére is. Az iskola tanári testülete a legkiválóbb tanférfiakból áll, akik első sorban a szeretet eszközeivel közelednek a fiatal lelkekhez, s igy biztosan megtalálják a szoros összekötő kapcsot. Az iskolának gyönyörü modern internátusa van, mely a legujabb európai mintára van berendezve s nálunk eddig páratlan.

— **A titkos szerek.** A hivatalos lap ma a belügyminiszternek egy szabályrendeletét közli a titkos szerekről. A rendelet az összes titkos és speciális szereknek elárusitását csak az esetben engedi meg, ha az árusitó gyógyszerárus (droguista) vagy gyógyszerész az elárusitásra vonatkozó szándékát a belügyminisztériumnak bejelenti s a minisztérium a bejelentést tudomásul veszi. A bejelentés alkalmával

az orvosságból négy adag, az ajánlás és használati utasitás szövege is bemutatandó, valamint a csomagolás módja is és mindezeken változtatni büntetés terhe alatt tilos.

— **A marseillei pestisveszedelem.** A *Marseille*ből érkező táviratok arról tesznek tanuságot, hogy a pestisveszedelem nagyobb, semmint hitték. Az óvóintézkedésekkel késedelmeskedtek, mert nem ismerték fel a baj nagyságát. Az a hajó, amelylyel a pestist Konstantinápolyból behurcolták, most már izolálva van ugyan, de eleinte szabadon jártak rajta ki és be a lerakodó munkások. Növeli a veszedelmet az is, hogy a pestises hajón — mint most utólag megállapitották — temérdek sok a patkány. Egy *Gautler* nevü munkásasszony, aki a rongyok és ócska ruhák számbavételével foglalatoskodott a hajón, néhány órával a munka megkezdése után *meghalt*. Három kirakodó munkás a lakásán betegedett meg, tehát időközben másokkal is érintkezett, holott a pestis elharapódzásának egyetlen megakadályozási módja a teljes izolálás. A lakosság körében igen nagy az elkeseredés a hatóságok ellen, amelyek olyan könnyelmüen jártak el, hogy a megbetegedett munkásokat visszaengedték lakásaikra. Mint egy marseillei távirat jelenti, ma összesen *harmincan* vannak orvosi vizsgálat alatt; ezek közül kilenc betegen kétségtelenül konstatálták a pestist. Tegnap gyanus körülmények közt megbetegedett egy hivatalnok, aki a hajó fertőtlenitése körül volt elfoglalva. — Bécsből jelenti tudósitónk, hogy a kormány megtett minden intézkedést a Marseille-lel való hajójáratok ellenőrzése körül. Az *Adria* magyar tengerhajózási társulat tartja fenn a hajóösszeköttetést Magyarország, Ausztria és Marseille között, amennyiben hetenként egy hajót indit Fiumából Marseillebe. Ez a hajó a személyszállitást is ellátja. Más összeköttetés nincs Marseille s Magyarország, illetőleg Ausztria között.

Egy *Yokohamá*ból érkezett jelentés szerint ott is egy pestiseset fordult elő. *Inkaut* pestisjárványosnak jelentették ki. *Niucsvang*ban is kiütött a pestis és ott már *tizennyolc ember* esett áldozatul a járványnak.

— **Iskolaadományozás.** *Esztergom*ból jelentik: Esztergom-vármegye közigazgatási bizottsága, a távollévő főispán helyett *Andrássy* János királyi tanácsos alispán elnöklésével ülést tartott, amelyen többek közt tudomásulvették *Vargyas* Endre tanfelügyelő ama örvendetes jelentését, mely szerint *Bródy* Zsigmond főrendiházi tag, megyebeli nagybirtokos, *Béla* községnek egy teljesen modernül megépitett és felszerelt iskolát adományozott. Az iskola megvizsgálására a közigazgatás bizottságot küldött ki, s az adományozónak jegyzőkönyvileg köszönetet szavazott. *Bárczy* Leó pénzügyigazgató az adóügyek kedvező állásáról tett jelentést. *Seyler* Emil főorvos jelentése szerint az egészségügy Esztergom város kivételével kedvező a megyében.

— **Véres tagositás.** A tagositási törvény végrehajtása Erdélyben már több véres incidensre szolgáltatott alkalmat és valóban vérrel áztatott sokhelyütt a talaj, ahol az elégedetlen nép tiltakozása közt rendezik a birtokviszonyokat. Most *Szászrégen*ből jelentik, hogy a *magyar-régeni* takarékpénztár kérelmére Görgény-Orsován tegnap megejtett első tagositási tárgyalás folyamán a községházába betódult nép tiltakozott az eljárás ellen, a kiküldött biró aktáját széttépte, a takarékpénztár megbizottját félholtra verte, késekkel összeszurkálta és a többi kiküldötteket üldözőbe vette. A biró és a takarékpénztári megbizott nagynehezen menekült meg.

— **Látogatás egy rabszolgakereskedőnél.** *Recouly* Raymund, a hirneves utazó, a párisi *Temps* legutóbbi számában ekként irja le látogatását egy marokkói rabszolgakereskedőnél:

— Egy barátom — irja Recouly — azt kérdezte tőlem a reggelinél:

— Nem akarna egy rabszolgakereskedővel megismerkedni?

Fölugrottam örömömben.

— Siessünk, — soha életemben még nem találkoztam rabszolgakereskedővel, legföljebb Plautusnál és Terentiusnál, de azok nem voltak valami érdekesek.

Fezben vagyunk, az ó-városban, közel a francia portához, valami sötét sikátorban. Kopogtatunk.

— *Achkim*? — kiált több asszony odabent, — ami annyit tesz: — ki kopogtat?

— Itthon van a gazda?

— La! la! (Nincs! nincs!) — hangzik a felelet kórusban és az ajtó zárva marad.

— Tudom, hogy hol van, — mondá barátom, — bizonyára a *fonduk*ban találjuk. (*Fonduk* a kereskedők és zarándokok vendéglogadója.)

Tényleg ott találtuk a fondukban és velünk tért vissza lakására.

Igazi arabus ház; a négyszögleti udvarra nyilik a földszint három főszobája. Az egyik a fogadóterem, melynek padlatán matrózok feküsznek, egy csomó párna, nagyon modern és nagyon csunya gyapju-takarók, amelyek direkt Angliából származnak és nehány pompás arabus himzés. A szemközt levő szoba az áru-raktár, mellette a ház hölgyeinek szobája, a honnét nevetés, lárma és beszélgetés hallszik. A kereskedő az áru-raktárba vezet bennünket, ahol a legfestőibb rendetlenségben mindenféle portéka hever: amerikai ébresztő órák, angol gyapju-cikkek, lyoni selyem, arabs asztalkák, fezi bőrgyártmányok, közötte három szék XIV. Lajos stilusában.

A gazda parancsot oszt és a kövér szerecsen asszony elővarázsolja a három fenséges széket, hogy helyet foglaljunk rajta.

Amikor a raktárt elhagytuk, hamarosan benéztünk a hölgyek termébe, ahol ugyancsak lármás élet folyt: négy asszony és egy félig meztelen fiu hancuroz ottan. Az egyik mulatt asszony nagyon szép.

Lopva néztem be, de az asszonyok elrejtőznek és orditoznak, dühükben vagy meglepetésükben. Házigazdánk sikamlós megjegyzéseket tesz, amint azt valószinüleg magával hozza a foglalkozása. Hiszen annyi asszony megy a kezén keresztül.

Éppen ma reggel adott el egy gőzösön fehér asszonyt kétszáz aranyért, — elrabolta valahonnét.

— Hogy áll jelenleg a fezi asszonypiac? — kérdezem tőle.

Elfintoritotta orrát, mintha a leghihetetlenebb kicsinylést akarná kifejezni.

— Nyilt piacon csak közepes árut adunk el, ötödrangu asszonyokat. Jobb portékát titokban adunk el.

— Sok bajod lehet ezekkel az asszonyokkal, — jegyezte meg barátom. — Vered őket?

— Sohase. Ha valamelyik rabszolganő baiti csinál, rögtön eladom. Volt egy csinos mulatt asszonyom, de roppant gonoszság lakozott benne! Folyton verekedett a többivel, ütötte és harapta őket. Nagyon szerettem, de rögtön eladtam hatszáz piasztérért. De nagyon szerettem és nem lehettem el nélküle: vissza is vásároltam hatszáz duroszért.

A kereskedő aztán *Párisr*ól is beszélt nekünk, ahol „üzleti ügyben" egyszer megfordult.

— Kedves hölgyek vannak ott... — mondá — és milyen karcsuk! De utálom őket, mert hitetlenek! Nem is mentem el velük azért is sok pénzhez juttatott az isten...

Ezek után elbucsuztunk a „jámbor" férfiutól.

— **Tüzilárma a főkapitányságon.** Nagy riadalom támadt ma délben a főkapitányságon. Az egyik kéményből sürü, nagy füst csapott fel és azt hitték, hogy tüz van. Értesitették a tüzoltóságot amely részéről az V. kerületi őrség nyomban ki is vonult. A tüzoltók azonban még kéménytüzet sem találtak. A tüzoltóknak a főkapitányság előtt való megjelenése nagy tömeget csalt össze és csakhamar elterjedt a hir a fővárosban, hogy ég a főkapitányság épülete, ami szerencsére nem volt igaz.

— **Életunt bölcsészettanhallgató.** *Ipolyi* Béla 20 éves bölcsészettanhallgató ma délben a Lukácsfürdő egyik kabinjában főbelőtte magát. Haldokolva vitték a mentők a Szent János-kórházba. Tettének okát nem tudják.

— **Ünnepi istentisztelet.** Az idei izraelita főünnepek alkalmából a pesti izraelita nőegylet leányárvaházában (Városliget, Jókai-utca 5. szám) istentiszteletet tartanak, karénekkel és hitszónoklattal. Templomi imaszékek az árvaházban bérelnetők.

— **Turfhiénák.** A rendőrség nyomozza *Szatmáry* István 26 éves könyvelőt, aki vendéglőkben és kávéházakban a *Vadász- és Versenylap* hamisitott ticketjeit árulta 70—100 koronáért a hiszékeny közönségnek s igy többeket érzékenyen megkárositott. Szatmáry rovott multu ember, aki a fővárosból ki van tiltva. A rendőri sajtóiroda jelenti, hogy a rendőrségnek a mult hónapban tudomására jutott, hogy egyes helyeken, kivált a lóversenytér környékén levő vendéglőkben, kávéházakban leborotvált szakállu és bajuszu egyének, lovászsipkákkal a fejükön lovászoknak adják ki magukat és a közönség hiszékenységét felhasználva, tippeket osztogatnak és kinálnak jó pénzért. Ezek a kétes exisztenciák ilyen uton tartják fenn magukat. Némelyik tényleg valaha istállófiu volt és van esetleg egy és más istállófiuval összeköttetése, mit a közönség tévedésbe ejtésére szeret fitogtatni is, egyiknek sincs azonban semmiféle bejárása a lovászokhoz, illetve egyes istállókhoz, sem összeköttetése azokkal. E nyilvánvaló csalások megakadályozására a rendőrség e foglalkozás nélküli egyéneket a mult hónap 29-ikén a Hungária-uti *Kincsem-vendéglőben*, mint amely ezek gyülhelye, meglepte és valamennyi ott lévőt igazolva a következő állovászokat állitotta elő a VII. ker. kapitánysághoz: és pedig: *Hujber* Miklós munkátalan ezüstmivest *Kollár* István helynélküli istállófiut, *Ruska* János, *Jelinek* Vince, *Vlaskovics* Rezső és *Fodor* Miklós munkátalan embert Közülük *Kollár* Istvánt és *Jelinek* Vincét eltolonczolták, *Fodor* Miklóst közbiztonság elleni kihágás miatt megbüntették, a többiek pedig a kihágást büntetőrvény 62. §-a alapján záros határidőn belül rendes foglalkozásra lettek utasitva. A nevezetteken kivül találtattak ott ugyan vendégekként többek is, de hogy ezek a fent felsorolt állovászfiukkal összeköttetésben állottak-e vagy sem, arra nézve az eljárás adatai semmiféle bizonyitékokat nem szolgáltatnak.

(x) **A hazaszeretet** a legelső kötelesség, a második egy sorsjegy vétele azon jótékonycélu sorsjátékból, melyet az *Orvos-Szövetség* IV., Váci-utca 17. szám alatt rendez.

A békebarátok Budapesten.

Budapest, szeptember 10.

Az interparlamentáris bizottság tegnap befejezte tanácskozásait a császárvárosban, ma pedig meglátogatták Budapestet. Százhetven ember egy csoportban, aki mind komolyan kivánja, óhajtja és sóvárogja a békét, csakugyan látványosságszámba megy ma Budapesten, ahol a levegő telve van harci vágygyal és háborus hevülettel. A békebarátok elé tehát két óra tájban nagy tömeg ment ki a nyugati pályaudvarra, amelyen a vendégek érkeztek. Stilszerüen: békés lelkesedéssel fogadta őket a közönség, amely megbámulta a külföldi arcokat, a pápaszemes öreg urakat és gyönyörködött Bernaert volt belga miniszterelnök ritka hosszu, selymes szakállában.

A csöndes fogadtatás után a vendégek a számukra kijelölt fogadóbeli lakásaikra tértek, estefelé pedig a parlament épületét tekintették meg. A látogatás első napjának eseményeiről tudósitónk a következőkben számol be.

(A megérkezés.)

Délután két órakor robogott be a kirándulók külön vonata amely Bécsből 9 óra 15 perckor indult el, a nyugati pályaudvarra. A megérkezés hirére nagy néptömeg verődött össze a pályaudvar érkezési oldalán. Az interparlamentáris konferencia százhetven tekintélyes tagja érkezett meg a vonaton, köztük sok francia, német, norvég, holland, svéd és angol. A kirándulók nagyrésze előkelő külföldi államférfiakból áll. Különösen feltünt a nagy csoportban egy ősz szakállu, érdekes arcu öreg ur, *Bernaert* volt belga miniszterelnök.

A kirándulókkal együtt érkeztek meg: Berzeviczy Albert, Dessewffy Arisztid, Pázmándy Dénes s Inger Szolimán, számos magyar képviselő is, akik az interparlamentáris konferencián résztvettek.

A külföldiek részint a Hungáriában, részint a Royalban szálltak meg.

Érsekujváron az idegenek különvonata tizenöt percig vesztegelt, mialatt a vasuti étteremben rövid reggeli volt. Az állomáson a cigányzenekar a reggeli alatt magyar nótákat játszott és az idegeneket nagyon lebilincselte a magyar nóta szépsége.

A külföldieket, akik fővárosunkat csak hézagos leirásokból ismerik, meglepte világvárosias volta, a gyönyörü palotasorok, az óriási nagy forgalom, a remek szép Dunapart és a látottak fölött többször elragadtatásuknak adtak kifejezést.

Különösen a franciák érdeklődtek fővárosunk iránt és Dessewffy Arisztid háznagy előtt többször örömüknek adtak kifejezést, hogy végre megismerhették szép fővárosunkat és meggyőződhettek a magyarok szives vendégszeretetéről. Az illusztris vendégek névsora a következő:

Németországból: Faltin nejével és leányával, Glowatzki, Hug, Riff Adolf és Pál, Schüler Gyula, Schwarze, Strzoda Somla, dr. Hauptmann, Jaegen, Schaettgen, Trederics Ágoston.

Angliából: Byles W. P., dr. Clark B., Caldwell James, Gurran Thomas nejével és fiával, Frye Frederick, Longh Thomas, Roberts Ryn J., Snape Thomés, Kareis Joseph és neje.

Belgiumbol: Houzean de Lehaie, Lerubiotte, Bertrand, Borboul, Destrée, Turnemont, La Fontaine Henrik, de Sadeleer, Jeanne Emil, Nucha Pastur Paul, Annie La Fontaine, Aulles La Fontaine.

A *francia csoport* részéről: Bertraud Bonnefille, Brelet és neje, Ciceron, Forgemol, Hervé de Saisy, Labiche Emil Rambourg, Baudet, Bienvenu Martin és fia, Blev, Chapuis, Debussy, Deléglise, Delarm, La Batut P., Vicomte de, Lhopiteau és neje, Meunier Pál, Noël, Rouby, Sereyjd, Lachaud, Gentil és neje.

A *holland csoport* részéről: Van Aoch, van Nyck M. J., Jonkheer, van Asch Wyck H. W. Jonkheer, Gerritten M. C. és neje, dr. Goeman Borgesius H., van Houten S., dr. Ancien Ministre Bouman A., Mme. Goeman Borgesius Mlle. M. A. van Houten.

Az *olasz csoport* részéről: Astengo Carlo, Borgatta Carlo, Cadenazzi Guiseppe, Corle Guiseppe, Fe d' Astriani Alessandro conte, Schinina Guiseppe marquis, Aguglia Francesco, Calldini Luigi, Camera Giovanni, Cantarano Guglielmo, Ciccotti Ettore, Cimorelli Eduardo, Colombo-Quattrofrati Girolamo, Compes Carlo marquis, Costa-Zenoglio Rolando, Cottofari Vittorio, D'Andrea Giuseppe, De Mava Giuseppe, di Caunetto Giuseppe prince, Di Stefano Giuseppe, Donati Carlo, Dozzio Ugo, Ferrario Maggioriuno, Pracassi Domenico, marquis, Francica Nava, Giovanni, Fusinato Guido, Galletti Arturo, Gallini Carlo, Landucci Laudo, Leonette Raffaele, Lollini Wittorio, Lucernari Annibale, comte, Marzotto Vittorio, Mazziotti Matteo, Mouti-Guarmieri Stanislao és neje, Palatini Micheil, Pavio Angelo, Perrotto Onofrio, Piccolo-Cuponi, Vincenzo, Pozzi Domenico, Rocca Fermo, Santini Felice, Soroni Upo, Tooldi Antonio, báró Garofalo, Taroce, Montani, Arutti Giuseppe, Guglulmo Ileyhers.

A *norvég* csoport részéről: Horst H., Lund John, Mme. Horst, Mlle. Gudrun Lund, dr. Harmening, dr. Doboszynszki, dr. J. Hoheisel.

A *portugal* csoport részéről: Tischer Berpuo, Pocas, dr. Falcao Liuz és neje, Paiva, dr. Joao de, Agraru Demetrescu, Cihoski Stanislas, Constantinescu Rimniceanu, Djuvaro, Trumuscanu Titu neje és leánya, Goilav és leánya, Gregoriade, Nicorescu, Roerumbaru Emanuel, Sihleanu, Stanculeau, Stoti, Theodorini.

A *svéd* csoport részéről: Hamilton Raoul, comte, Beckmann Ernest, Gullbraud Elowson, dr. Lindgreu C. P. W.

A *svájci* csoport részéről: Brüdlein, Gottofrey, Scherler S., Studer Shellen, Baccolario Guido, Mivolini Guglielmo.

(A parlamentben.)

Az ex-lex tulságosan előrehaladott stádiumában ma délután öt órakor idegenek tartottak ülést s képviselőház termeiben. És ugyancsak az ex-lex tulságosan előrehaladt stádiumában békés ülés volt a mai. A békebarátok délután 5 órakor hosszu kocsisorban vonultak föl a parlamenti palota főkapuja elé. A gazdátlan nagy ház pompás följárója a szokottnál is tarkább szinben tündökölt ma. A lépcső-följáró két oldalát diszbeöltöztetett huszárok és szolgák lepték el s katonás üdvözléssel fogadták a fölvonuló elegáns tartásu urakat és hölgyeket. A lépcső alján *Wlassics* Gyula, *Láng* Lajos, *Darányi* Ignác, *Berzeviczy* Albert és gróf *Apponyi* Albert várakoztak. Köröttük egész serege a feketébe öltözött képviselőknek. A nagy kupola-csarnokban szikrázott az ezernyi villanyos lámpa s nem csodálni való, ha a külföldi társaság egy pillanatra megállott s önfeledten bámulta meg a magyar épitőmüvész örökkévaló alkotását. Szegény Steindl Imre, mekkora elégtételt kapott ma meghurcoltatásáért. Ahány európai nyelv van, valamennyin elhangzott ma a fölkiáltás:

— Oh de gyönyörü! De pompás!

A stilszerüségen azonban egy kis csorba mégis csak esett. A sok feketeruhás, ünneplőbe öltözött vendéget egy-egy fehér, nyári gunyába öltözött honatya is fogadta, s igy esett meg, hogy a frakkos vendégeket obstrukciós ruhában fogadta egynémely magyar gazda.

A kupolacsarnok csodás szépségeinek megtekintése után a folyosókra vonult a társaság. Elül Apponyi Albert, aki nagy igyekezettel és nemes vendégszeretettel mutogatta pompás birodalmát. A képviselők tréfálkoztak.

— Nini — mondták. Az önök tiszteletére olyan békés most minden. Máskor ezen a helyen vitatkozó csoportok hullámzanak föl s alá. Itt szövik az ezernyi intrikát s itt argumentálják agyon az igazségot hangos szóval.

Valaki nagyot kacagott. Éppen ott mentek el a jobboldal fülkéje előtt, ahol Podmaniczky szokott álmodozni a régi szép időkről.

— Itt ugyan soha sincsen hangos vitatkozás — magyarázta. Ugyan ki merné megzavarni a szabadelvüpárt álmait?

Egypáran elértik a célzást és mosolyognak. Másoknak eszébe jut, hogy ők most békebarátok s szomoruan csóválják a fejüket, mintha azt mondanák:

— Ez az álom nem jelenti éppen a békét.

A vendégek csak hallgatnak. Komoly elfogódással lépkednek a puha selyem-bársony szőnyegen, egy kissé elfintoritják az orrukat a sokszinü apró szobrocska láttára, de aztán megelégedéssel, sőt elragadtatással dicsérik a hatalmas és szépszinü ablakokat, a kilátást, a pompásan hajladozó iveket, a remekbe faragott ajtókat és himes portiereket. Apponyi most az ülésterembe vezeti a vendégeket. Odabenn mélységes csönd van. A Lengyel Zoltán asztala még most is föl van hajtva s egy összehajtott napirend füzet fekszik rajta. Elmult csaták emléke. Az elnöki emelvényen egypár légy alszik csöndesen és békésen. A miniszteri székek pirosan meredeznek elő a padok aljából, mintha véres torkuk volna, melybe ujabb áldozatot várnak.

Az öreg, nagyszakállu Bernaertnek fogalma sincs minderről. Nyugodtan telepszik bele a bársonyszékbe. Éppen oda, ahonnan csak nemrég vitték ki halva Khuen-Hédervári Károlyt. Az öreg ur kényelmesen ül a fotelben s még a feleségét is maga mellé ülteti. A világ legbékésebb minisztériuma. Ezekkel szemben el kell némulnia minden vitarendezőnek s minden obstrukciónak.

Az elnöki emelvényen egy elegáns szép asszony áll Wlassics Gyulával. Beszélgetnek. El sem lehet mulasztani a megjegyzést:

— Uram Isten! Ilyen elnök volna. Még Drakulics Pál is kezes báránynyá változnék a keze alatt.

Valamelyik ellenzéki nem hagyja s közbeszól:

— Vagy még ő is forradalmár lenne a szeme tüzétől.

Igy évődnek, beszélgetnek a háboru szinhelyén. Igazi békebarátok.

Vagy fél óráig tart a kedélyes ülés, melyet végre is Apponyinak kell berekesztenie, aki a vendégeket most a büffébe kalauzolja.

Ott két hosszu, teritett asztal mellé telepszik a társaság. Egy darabig senki sem nézi a menüt, amely pedig fényes s Drechsler müvészetének hirdetője. A képek, a pompás faragványok kötik le a figyelmet, mig az étvágy is jogaiba lép. Vidám és békés ebéd s egy csöppet sem magyaros. Hisz tósztot sem mond senki, amit igy magyaráznak:

— Nagyon helyes. Mindenki békét hagy a szomszédjának.

Az ebéd után a titkos kuloárokon végig, a társalgót nézik meg a vendégek. Most már áttekintik az egész, hatalmas épületet.

— Gyönyörü — mondja egy francia. — És hatalmas. Mint egy nagy, virágzó erdő.

Valamelyik ó-szabadelvü honatya erre már igazán odasug a szomszédjának.

— Bizony erdő. Hát még, ha azt a sok lelőtt bakot látnák...

Apponyira mutat s a földre néz, mintha igazán a lelőtt bakokat keresné.

A külföldiek mindebből semmit sem látnak. Csodálkozva, bámulva mennek teremről-teremre, elragadtatva beszélnek mindenről, dicsérnek mindent s hét órára jár az idő, mikor végre bucsut vesznek előkelő kalauzolóiktól s távoznak.

•

A külföldi vendégek az est folyamán bekocsikázták a várost. Vacsora után valamennyien a New-York-kávéházba mentek, amely ez alkalomból fényesen ki volt világitva. A külföldiek elragadtatással szemlélték meg a pazar helyiséget s nem győzték dicsérni páratlan szépségét. A rendezőség a holnapi nap programmját ugy állapitotta meg, hogy délelőtt tiz órakor lesz a tarálkozás a Vigadó-kioszkban, ahonnan Budára rándulnak át a vendégek a Mátyás-templom és a királyi palota megtekintésére. Délután a *Fecske* nevü diszesen fellobogózott hajóról a fővárost tekintik meg, majd a Margitszigetre mennek, ahol *József* főherceg vendégei lesznek, este pedig tiszteletükre fényes estély lesz a Park-klubban. Gróf Apponyi Albert, az interparlamentáris konferencia magyar csoportjának elnöke ismételten kéri a magyar törvényhozás tagjait, hogy a külföldi törvényhozók tiszteletére holnap a Park-klubban rendezendő estélyen minél nagyobb számban vegyenek részt és e célból részvételi jegyeiket a képviselőház háznagyi hivatalában holnap estig váltsák meg.

Le a fényüzéssel.

Roberts lord eltiltotta az angol katonatiszteket a költekező fényüzéstől s szerény életre intette őket.

Az uniformis nagyszerű, mesés,
Az uniformis csillogó remek,
S az olyan női szem nagyon kevés,
Mely rajt' gyönyörrel ne pihenne meg.
Az uniformis ura mind galáns,
A pénzköltésben néki párja nincs.
Nem is éri őt ezért soha gáncs,
— Civil reá csak hódolva tekints!

Pezsgőt iszik, s fiakkeren robog
A csillogó, a büszke hadsereg.
S a női szív, mint máglya úgy lobog,
Hogyha egy tiszt feléje közeleg.
Ő nagyhetykén a kis zsebébe nyúl:
Keztyűs kezével büszkén egyet int,
S bankó repül, fényes arany gurul,
A tiszt úr pedig vidáman kacsint.

És Angliában mostan megjelent
Egy szigorú, mogorva rendelet,
A tiszt uraknak — jaj — ő gyászt jelent,
S ők búsulnak is rajta szerfelett.
Fuccs néked hires gavalléria,
Víg, fényes élet hát isten veled;
Szerzetes legyen Mars minden fia:
Ezt kivánja a komor rendelet.

Hogy tünjön el a szép egyenruha,
S a kard, amelyhez nincsen fogható,
A tiszt urakat fedje szőrcsuha
S legyen kezükbe' szentelt olvasó.
... S egy nap bámulnak majd az angolok,
Hogy elfogytak a snajdig tiszt urak,
S pezsgő mellett — ó mily vidám dolog! —
Csupa sarkantyus — szerzetes mulat.

K. s.

Kapták! Vigyázz!

A válság meg van oldva. Történjék a vezénylés németül és magyarul. Igy: Habt-Acht! Vi-gyázz!

(Egy vezércikkből.)

A tiszt: Habt-Acht!... Vi-gyázz!...

A baka: Annye, megduflázza...

A tiszt: Habt-Acht! Recht schaut! Vi-gyázz! Jobbra néz!

A baka: Már megint...

A tiszt: Habt-Acht! Marschieren! Direktion der hohe Thurm... Vi-gyázz! Indulj! Menetelés iránya a magas torony...

A baka: Vagy magyarul, vagy németül...? Hogy kajabál... Szegény kapitány ur.

A tiszt: Habt-Acht! Marschieren! Direktion der hohe Thurm... Erster, zweiter, und dritter Zug Schwarmlinie... Vierter Zug reserve hinter der Deckung... Nieder!... Vi-gyázz! Indulj! Menetelés iránya a magas torony... Első, második, harmadik szakasz rajvonalba fejlődik... Negyedik tartalék a takarás mögött... Feküdj!...

Egy káplár: Kapitány ur ik melde gehorsam, hogy volt az eleje...

A tiszt: Kreuz donnerwetter... Ich werde dier schon zeigen... Im Front zu agitieren. Kereszt villám menykő... Majd megmutatom neked... A sorban evickélni... Sechs Stunden schließen in Spangen... Hat óra kurtavas...

A káplár: Azt a füzfán fütyülő rézangyalát!... Den auf den Weidenbaum pfeifenden Kupferengel Ihm!...

A kapitány: Schießen! Gradaus! Infanterie auf der Höhe... 800 Schritte... Reiterei rechts... Reserve anschließen!... Tüzelj! Egyenesen! Gyalogság a magasságon... 800 lépés... Lovasság jobbra... Tartalék csatlakozzon...

Egy szakaszvezető: Kapitány ur jelentem alásan szédül a fejem. Herr Hauptmann ich melde gehorsam es schwindelt mir.

A kapitány: Nekem mondja? A menydörgős teremtettét ennek a keserves világnak... Mir sagen Sie? Den donnerenden geschaffen dieser bittern Welt... Habt-Acht! Vi-gyázz! Rechts... Jobbra... Links... Balra... Schaut... Nézz... Regiments-Arzt... Ezredorvos... Ki vagyok?... Was bin ich?... Wer bin ich?... Örült vagyok... Verrückt bin ich...

(A távolban feltünnek az egészségügyi kocsik s az egész alosztályt beviszik a garnizonkórházba. In der Ferne erscheinen die Sanitätswagen und die ganze Unterabteilung wird ins Garnisonsspital expedirt.)

Patriot János.

FŐVÁROS

(*) **A napközi otthonról.** *Kiss* Margit tanitónő emlékiratot nyujtott ma át dr. *Bárczy* István székesfővárosi tanácsosnak, melyben a Párisban, Berlinben és Stockholmban fennálló intézmények ismertetése után javaslatot tesz arra nézve, miként kellene a napközi otthonok kérdését megoldani. A javaslat a napközi otthon terhének viselését a fővárosi jótékony társadalom, a hatóság és az otthont látogató gyermekek szülői közt osztja meg. Ebből kifolyólag a a középponti egyesület kebelében annyi fiók-egyesület létesitését tervezi, a hány iskolaszék van a fővárosban. A középponti egyesületnek és fiók-egyesületeinek teszi feladatává a materiális eszközök legnagyobb részének beszerzését, a kisebb részt fedeznék azok a tápláló dijak, amelyek a napközi otthont látogató gyermekek szüleitől volnának beszedendők. E dijak fizetésének kötelezettsége alól felmentendők volnának azoknak a gyermekeknek a szülői, akik teljesen munkaképtelenek vagy munka nélkül vannak. A napközi otthonba csak azon gyermekek volnának felveendők, akiknek szülői beigazolják, hogy a napközi otthon gondozására gyermekeik rászorulnak. A gyermekek felett való felügyeletet a napközi otthonban tanitók és tanitónők teljesitenék, akiknek dijazásáról a fővárosi hatóság gondoskodnék, e dijak tennék a fővárosi hatóság terhét, melylyel a napközi otthonok fenntartásához hozzájárul. Az emlékirat javaslatot tartalmaz ezenkivül a gyermekeknek a napközi otthonokban való foglalkoztatására és munkarendjére is.

(*) **Védtöltések épitése.** Az ó-budai hegyivizek elvezetésének kérdése sok gondot okoz a tanácsnak. A kerület lakossága s elöljárósága a polgárok vagyonbiztossága érdekében szüntelenül sürgeti az ügyet, de a főváros nem képes gyökeresen segiteni a bajon, mert az óriási költséget igénylő munkálatokra nincs pénze. Tekintettel a gyakori áradásokra, a III. kerületi választmány nemrégiben arra kérte a tanácsot, hogy legalább védtöltéseket alkalmazzon az aranyhegyi árok partjaira, mert közeledik az őszi esőzés s könnyen

megtörténhetik, hogy a viz ismét elpusztitja a szegény kapás-nép szőllőjét. A mérnöki hivatal a töltés elkészitését szintén javasolta s egyben a terveket is beterjesztette, melyek szerint a töltés legalább is 7 méternyire volna emelendő a Duna szempontja fölé. A tanács elfogadta a javaslatot s végre most kapnak az ó-budaiak valamely védelmet a viz ellen. A töltési munkálatok keresztülvitelével a kerületi előljáróságot bizták meg.

SZINHÁZ, ZENE

** **A cigányverseny folytatása.** *Dankó* Pista *Cigányélet* cimü szinmüvének mai, második előadása is zsufolt ház előtt és hangos tetszésnyilvánitások mellett folyt le. Az érdeklődés központja ma is persze a magyar nóta. Bizonyos, a publikum szereti a cigányok muzsikáját. Se hideg, se meleg nem gátolja a közönséget abban, hogy összetömörüljön, valahányszor a magyar népdalnak hol szilaj, hol mélabusan merengő hullámzásaiban gyönyörködhetik. *Porzsolt* igazgatónak e verseny rendezése nagy érdeme és inspirációja. A mai estén bemutatkozott három zenekar közül kettő a budapesti közönségre nézve rég ismerős. *Farkas* Pali bandája kezdette meg a versenyt s a fiatal cigányprimást alighogy megpillantotta, máris zajos tapssal köszöntötte a közönség. Rokonszenves, temperamentumos gyerek. El is szokta ragadni a hangulata, megesett ez vele ma este is. A zugó tapsvihar kiváltotta belőle — a Dankó-programm ellenére — a Rákóczi hangjait s mikor erre még viharosabbá lett a tomboló tetszészaj, akkor rázenditett a Himnuszra. Ezt azután állva hallgatta végig az egész közönség. A rendezőség ezután nagysietve bocsáttatta le a függönyt, minthogy máris a kiszabott időn tul terjedt a Farkas Pali versengése az elsőségért. A közönség azonban addig tapsolt, mig másodszor is felhuzták a függönyt és Farkas Pali megismételte az egyik Dankó-nótát. Második volt a versenyző zenekarok közt *Balog* Gábor egri bandája. Szépen, egyszerüen játszott és emelte az érdekességét az, hogy a primása, Balog Gábor, balkezével vezeti a vonót. Ki is jutott neki a megérdemelt tapsból és kihivásból bőven. Harmadiknak *Pege* Károly bandája következett és különösen a Vásárhelyi sétatéren kezdetü nótával aratott tetszést és tapsokat. — Meg kell még emlékeznünk *Rédei* Szidiről, aki *Lányi* Géza cimbalom-kisérete mellett néhány Dankó-nótát énekelt szép hanggal, nagy erővel és szenvedélylyel. Zajosan megtapsolták. *Kiss* Mihály szintén Lányi Géza kisérete mellett énekelt meleg érzéssel, szépen és sok taps közepette.

*

Holnap, pénteken, a cigányhangverseny harmadik napján Dankó Pista népszinmüvének harmadik előadása mellett ujból három zenekar veszi fel a versenyt. *A cigányélet* első felvonása előtt *Vörös* Miska zenekarának kisérete mellett *Ledofszky* Gizella és *Pintér* Imre, a ligeti szinkör ismert baritonistája fogják Dankó dalait énekelni, majd pedig *Vörös* Miska, ki Párisban is elismerést nyert zenekari hangversenye keretében. Most van a nap lemenenőbe . . „ Némuljon el a hegedü . . ., Eltörött a hegedüm, nem akar szólani . . . kezdetü Dankó-dalokkal fog versenyezni. *A cigányélet* első felvonása után *Kiss* Jancsi balatonfüredi zenekara játszsza el Most van a nap lemenőbe . . ., Beteg az én kis galambom . . ., Elragadta galambomat a Balatom tőlem . . . kezdetü Dankó-nótákat. A harmadik nap utolsó versenyzője *Márkus* Péter, ki zenekarával a külföldön is nagy népszerüségre tett szert, a versenyen Most van a nap lemenőben . . ., Gyönge violának . . ., Lehullott az őszi rózsa . . . dalokkal vesz részt. A következő versenynapon, szombaton *Banda* Marci és *Rácz* Laci hires két zenekara fog versenyezni s *Hegedüs* Ferenc, az Operaház művésze és *Kenedics* Kálmán fognak Dankó népszerü dalaiból a *Cigányélet* előadása előtt énekelni.

** **Ujitások az Operában.** A Magyar Királyi Operaházban, miután a külföldi tanulmányutjáról visszaérkezett *Máder* Rezső igazgató vezetése alatt a működő személyzet megkezdte a munkát, serényen folynak az előkészületek az e hó 15-én kedden megnyiló uj szezónra. A szinház épületében a nyári szünet alatt végzett átalakulások és ujitások nagyobbrészt be vannak már fejezve. Egyéb festési munkákon kivül áttestették és felujitották a szinpadi előfüggönyt, valamint az ugynevezett portálét. Az elsőemeleti csarnokban *Ujvári* Ignác négy uj képet festett a megromlott régiek helyébe. Az ujitások legkiválóbbja és legérdekesebbike a szünet alatt épitett uj szinházi orgona, mely teljesen készen áll. A villamos fujtatóra berendezett uj orgonát a házi szakértői megvizsgálás és átvétel után az Opera igazgatósága belogja mutatni a sajtó és a zenevilág képviselőinek is, és pedig egy szeptember 12-én délelőtt 11 órakor megtartandó próbán, amikor is egyuttal megtartják a zenekarban történt átalakitásokra, illetőleg hangfogára nézve az akusztikai próbát. Hogy ez az akusztikai próba döntő értékü lehessen, ugy a zenekar uj berendezése, mint az orgona megitélése tekintetében: szükségesnek mutatkozik egy nyilvános főpróba tartása, amelyre az igazgatóság külön meghivókat bocsát ki.

** **Vigszinház.** A *Vigszinházban* holnap, pénteken, hatodszor adják a *Korbácsot*, Hennequin és Bilhaud vidám bohózatát. Az ujdonság estéről-estére megtölti a nézőteret és a közönség rendkivüli módon mulat *Nikó* Linán, akinek talán még nem volt jobb szerepe, mint amilyen a kiérdemült állatszeliditőnő, aki mindig korbácscsal jár. A darabnak jó hire hamarosan elterjedt a vidékre és már több szinigazgató megszerezte a bohózat előadási jogát.

** **Zenészeti kongresszus.** A II. országos zenészeti kongresszus *Bogisich* Mihály cimzetes püspök, apát-kanonok elnöklete alatt Budapesten október 13—16. napjain lesz. A kongresszuson ezuttal nemcsak zenei kulturánk napi és égető kérdései kerülnek szőnyegre, hanem lesznek zenepädagogiai, ismeretterjesztő, valamint egyházi és világi zenei előadások is. A kongresszuson résztvenni kivánók szándékukat a kongresszust előkészitő zenei szaktanács intéző-igazgatójával, Ságh Józseffel (Budapesten, VIII. ker. Baross-utca 81.) közöljék. A jelentkező tanároknak, zenetanárnőknek megküldik a részletes müsort a tudnivalókkal együtt.

** **Királyszinház.** A főváros legujabb szinháza, a *Királyszinház*, mennél jobban közeledik október 15-ike, megnyitásának terminusa, annál fokozottabb erővel épül, közeledik a munka befejezéséhez. Tegnap óta az épületen müködő 350 főnyi munkást az épités vezetősége ugy osztotta be, hogy ezentul a szinház megnyitásáig éjjel-nappal folytonosan dolgozhassanak. A jövő hét elején megkezdik a világitási berendezés szerelését is. — A *Királyszinház* eredeti és külföldi darabjai, amelyeket *Beöthy* László igazgató előadásra megszerezt s amelyekből az október 15-ikére megnyiló uj szinház müsora alakulni fog, a következők:

Eredetiek: *A vizözön*, látványos szinmü, irta *Csepreghy* Ferenc, zenéjét szerzette *Sztojanovics* Jenő. *Aranyvirág*, operette, irta *Martos* Ferenc, zenéjét szerzette *Huszka* Jenő. *Fejér Anna*, paraszttörténet, irta *Gárdonyi* Géza. *János vitéz*, operett, Petőfi költői elbeszéléséből irta *Bakonyi* Károly, zenéjét *Heltai* Jenő verseire szerzette *Sztojanovics* Jenő. *A csodagép*, operett irta *Hugó* Sándor, zenéjét *Hervay* Frigyes verseire szerzette *Kern* Aurél. *Boris király*, operett, irta *Szöllősi* Zsigmond, zenéjét *Hervay* Frigyes verseire szerzette *Hegyi* Béla. *Szerencsés János* vigjáték, irta *Latzkó* Andor. *Molnár* Ferenc bohózata, amelynek cime még nincs megállapitva. *A zárda titka*, operett, irta *Pásztor* Árpád, zenéjét szerzette *Konti* József.

Külföldiek: *Ghetto*, dráma, irta Hermann *Heijermans* jun., forditotta *Hevesi* Sándor. *Hősök*, szatira, irta Bernhard Shaw. *A király*, fantasztikus dráma, irta Björnsterne *Björnson*, forditotta *Kabos* Ede. *Salome*, dráma, irta *Wilde* Oszkár, forditotta *Szini* Gyula. *Sir de Vergy*, operett, irták *Caillavet* és *Flers*, forditotta *Hellai* Jenő, zenéjét szerzette Claude *Terrasse*. *Lijsistraba*, operett, irta *Bolten-Bäckers*, forditották *Molnár* Ferenc és *Faragó* Jenő, zenéjét szerzette *Lincke* Pál. *Orde de l' empereur*, operett, irta *Ferrier*, forditotta *Heltai* Jenő, zenéjét szerzette Justin *Clerice*. *La belle Lurette*, *Offenbach* operettéje, forditotta *Latzkó* Andor. *The toreador*, Caryll és Monkton operettje, forditotta *Latzkó* Andor.

*

A *Királyszinházról* némely esti lap azt jelenti, hogy a belügyminisztérium nem adta meg neki a játszási engedélyt. Ez a hir teljesen alaptalan, amennyiben az épitkezés szakadatlanul folyik, a játszási engedélyt pedig különben sem a belügyminisztérium adja, hanem a rendőrség, amelyhez ez iránt még kérvény sincs beadva. Ellenben igaz annyi, hogy a Királyszinház ellen följelentés érkezett (még pedig nem hivatalos) a belügyminisztériumhoz azért, mert épitési módja állitólag nem felel meg az épitési szabályrendeletnek. Ezt a följelentést tétette a belügyminisztérium a városházán vizsgálat tárgyává. A vizsgálat fogja kideriteni, mi van a dologban; de mindenki nyugodtan nézhet a vizsgálat elé, mert a Királyszinház ügyének ez a része a városházán a legrigorózusabb hirben álló ügyosztályon keresztül intéztetett el a tanács által és ez ügyosztály, valamint a fővárosi mérnöki osztály okmányaiból is kiderül, hogy a Királyszinház biztonsága szinházaink között ideálisnak mondható. Általában nem rendes és nem rendjén való egy uj vállalkozásnak ily formában való aláknázása. Ha megindul a munka, akkor lesz a biralat a helyén. Ebben az irányban is biztos, hogy a szervezet jó és a darabok megválasztása dologértésre vall. De rémitgetni az embereket, hozzá még névtelen feljelentéseket is tenni, olyan stilus, mely sérti a jó izlést és a loyalitást is.

** **Budai Nyári Szinház.** A *Budai Nyári Szinházban* az *Éjjeli menedékhely* holnapi, harminckilencedik előadásán *Kiss* Mihály és *Szirmai* Imre, a Népszinház tagjai helyett a színész szerepét *Iszó* Miklós, a rendőr szerepét pedig *Fekete* Mihály játszsza először. Az érdekes darab eddigi előadásai folyvást zsufolt házak előtt folytak le, s a holnapi előadás iránt is nagy az érdeklődés. Szombaton Offenbach bohózatos operettjének: a *Párisi életnek* lesz a reprize.

** **A drótostót harmadik jubileuma.** Holnap, *pénteken* lesz a *Magyar Szinházban A drótostót* harmadik jubileuma, a hetvenötödik előadása, amelyet a népszerü operette a nyári szünet leszámitásával, egyfolytában megért. *A drótostót* bemutatója *április 21-ikén* volt s azóta a darab teljesen betöltötte a szinház müsorát s a most megindult szezonban is a közönség folytonos érdeklődése mellett kerül esténként szinre. *A drótostót* eddigi összes előadásain fáradatlan buzgalommal és jókedvvel vettek részt: *Szentgyörgyi* Lenke, *Kornai* Berta, *Sziklainé*, *Sziklai* Kornél, *Boross* Endre, *Ráthonyi*, *Rubos*, *Giréth*, *Iványi*. A *drótostót* harmadik jubileuma után is betölti a szinház müsorát s előreláthatólag megszakitás nélkül éri meg századik előadását. *Lehár* Ferenc, az operette szerzője tudatta az igazgatósággal, hogy a századik előadáson ismét ő fogja dirigálni a zenekart s ez alkalomra uj beté- tet is ir.

** **Zeneiskolai beiratkozás.** *Somogyi* Mór zongoraművész kitünő vezetése alatt álló konzervatóriumában, hol ez évadban rendkivül számosan jelentkeznek a növendékek, a tanitás már minden egyes tanszakon megkezdődött. A növendékeket azonban még felveszik zongora, ének, hegedü és a többi tanszakokra; a beiratások naponta 9—6-ig eszközölhetők. Minden egyes tanszakot avatott erők vezetnek. Az énektanszakban a növendékek ismét *Somogyi* B. Carola kitünő iskolájában tanulnak, mely különösen a hangregiszterek ideális kiegyenlitésében és az előadandó énekszámok stilszerü előadásában nyilvánul, amint azt a sikeres növendék-hangversenyek bebizonyitották. Somogyi B. Carola iskolájából már számos oly növendék került ki, kik a hazai és külföldi szinpad erősségeivé váltak.

** **Városligeti Szinkör.** A Városligeti Szinkörbe holnap, pénteken *Feld* Olga gyengélkedése miatt *Egy borbélycsalád kalandjai* cimü bohózat helyett a *Heidelbergi diákélet* kerül szinre. Vasárnap délután a *Borbélycsalád kalandjait* adják.

** **Kun László cimbalom-tanfolyama.** *Kun* László, az Országos Magyar Királyi Zeneakadémia tanára, tekintettel arra, hogy a magukat nála kiképezni óhajtó egyes növendékek, noha tehetségesnek igérkeznek, de helyszüke miatt a Zeneakadémia tanfolyamába be nem juthatnak, elhatározta, hogy Fodor Ernő konzervatóriumába (VI., Andrássy-ut 40.), ahol a melléktanszakok (zongora, zeneelmélet) tanitásában is részesülnek a növendékek, cimbalom tanfolyamot létesit. A konzervatóriumban Kun Lászlón kivül tanitanak: Fodor Ernő, Chovan Margit, Maleczky Bianka, Császárné Ormai Malvin, Berkovits Lajos, Kőszegi Sándor, dr. Haasz Richard és Lavotta Rezső.

** **Uránia-szinház.** *Strausz* Adolt érdekes darabja, *Szerbia* holnap, pénteken éri meg huszonötödik előadását az Uránia-szinházban. Ez alkalommal maga az érdemes szerző olvassa a szöveget.

VIDÉK

= **(Pestmegye közigazgatása.)** *Pestmegye közigazgatási bizottsága* ma délelőtt ülést tartott *Beniczky* Ferenc főispán elnöklése mellett. A pénzügyigazgatóság jelentését *Bárczy* László igazgató terjesztette elő, s e szerint *egyenes adóban* 1,013.814·05 K. folyt be augusztus hónapban, mig tavaly augusztusban az eredmény 1,298.095·42 K. volt; igy tehát az idén 284.281·37 fillérrel kevesebbet fizettek be, mint tavaly augusztusban. A közvetett adók általában kedvezőleg folytak be. Az adókivetés munkálatait, az ex-lex-állapot miatt, be nem lehetett fejezni.

Mészöly László jegyző beterjesztette a vármegye 1901—1902. évi utügyi zárószámadásait, amit a közigazgatási bizottság tudomásul vett. *Tóth* József pestmegyei kir. tanfelügyelő inditványára, elhatározta a bizottság, hogy *Bokor* János monori r. kath. tanitót és *Györfy* László nagykőrösi ev. tanitót, a 40 s illetőleg 50 éves tanitósága alkalmából levélbelileg üdvözli a közigazgatási bizottság. — Elhatározták, hogy a nagykőrösi központi kisdedóvó épületét s a vizenyős helyen épült két iskola-termet bizottságilag vizsgáltatják meg. — A monori községi polgári iskolának a véglegesitését és a tanitók megválasztását addig nem hagyja helyben a közigazgatási-bizottság, amig a vármegye közgyülése jová nem hagyja a községnek azt a határozatát, amelylyel 2000 korona segélyt szavazott meg s az épületek használatát biztositotta. Kimondotta a bizottság, hogy a czinkontai Ehmann-féle telepen egy iskola szervezését tartja szükségesnek. A rákos-keresztúri iskolák ügyének a rendezése s a czegléd polgári iskolaépület ügyében kiküldték vizsgálatra *Tóth* József kir. tanfelügyelőt. Az elmult hónapban tizenegy községi és felekezeti iskola kapott állami segélyt. Fő lebbezések elintézése után az ülés véget ért.

— **(Megyei tisztviselők napidija.)** *Alsó-Kubinról* táviratozzák: A megye közgyülésének a megyei tisztviselők napidijait felemelő határozatát a belügyminiszter nem hagyta jóvá s felhivta a megyét, hogy a napidijakat szállitsa le.

— **(Vármegyei közgyülés.)** *Kaposvárról* jelentik: Somogyvármegye közigazgatási bizottsága ma tartotta *Tallián* Gyula főispán elnöklete alatt rendes ülését, amelyen tudomásul vették, hogy az ex-lex folytán 127.502 korona állami adóval kevesebb folyt be, mint a mult év megfelelő havában s egyéb kincstári tartozások is gyéren folynak be. Több községben állami iskolákat és óvodákat állitottak a magyarság terjesztése céljából.

Nyilttér.

Egyéves önkéntesek
legjobban és legolcsóbban szerezhetik be felszereléseiket az előnyösen ismert

BLUM ÉS TÁRSA

szerb királyi és József főherceg udvari szállítóinál

Budapest, Sütő-utca 2. sz.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

SPORT

*** **Katonai lóverseny.** A *szabadkai* 4. honvéd huszárezred most őszi gyakorlat befejezte előtt mult vasárnap ezredversenyt rendezett Szabadkán, amelyen az ezred tisztjei bemutatták lóháton ügyességüket, ugy a saját, mint a szolgálatra beosztott kincstári lovakon. Látszott minden versenyben, hogy a lovas mennyire jól megüli a lovát. Az ezred fiatal tisztjei megmutatták, mily nagy a lovaglásban való ügyesség a Boroviczény Gyula ezredes parancsnoksága alatt álló ezredben. Nemcsak a tisztek által lovagolt öt versenyszám, de a két legénységi verseny, az altisztek vadászversenye is bámulatba ejtette a néző közönséget.

Az első verseny gátverseny volt oly tisztek és hadapródok tiszti szolgálati és beosztott lovai számára, kiknek testsúlya 72 kilogrammnál több. Győztesnek *Olasz* Ödön főhadnagy érkezett be a Tátra nevü tiszti szolgálati lován; jutalmul a *Hoffmann* Lipót alezredes által adományozott tiszteletdijat kapta. A második dijat *Vicián* Elek főhadnagy Pihen nevü, a harmadikat pedig *Zuna* Veno főhadnagy Parancs nevü lován nyerte. Ezt követte akadályverseny tisztek és hadapródok tulajdon lovai számára 3200 méterre, melyben az első dijat, a báró *Vojnich* István országgyülési képviselő által adományozott tiszteletdijat *Köllner* Kornél főhadnagy nyerte el *Hoffmann* alezredes Veto nevü 5 éves telivér lován *Schnitzler* Károly százados előtt, ki Nagyuram nevü *Vojnich* Simon tenyésztésü pejét lovagolta, mig a harmadik dijat *Olasz* Ödön főhadnagy vitte el; lov. *Meskó* Kálmán hadnagy. E versenyt követte az altiszti vadászverseny, melyet mint master *Hummel* Árpád szás. vezetett Elsőnek *Skultéti* őrmester érkezett be a második dijat *Maczkó* őrmester, a harmadikat *Stanisoljevics* szakaszvezető. a negyediket pedik *Kardos* szakaszvezető nyerte. Ezt követte akadályverseny tisztek és hadapródok tisztiszolgálati és beosztott lovai számára. *Boroviczény* Gyula ezredes által adományozott tiszteletdijat *Rapaich* Rikárd hadnagy nyerte el, a harmadik dijat *Timpl* Ferenc hadnagy vitte el. A huszárok vadászversenyét *Tóth* Kálmán százados vezette és a szép vadászlovaglás végén itt elsőnek *Boldissár* huszár, másodiknak *Zalán* huszár jött be, harmadik lett *Fabrik* huszár, a negyedik dijat *Versegi* huszár nyerte el. Az ezután következett nagy akadályversenyben tiszti tulajdon lovak részére, amelyre a tiszteletdijat az ezred tiszti hölgyei adományozták, elsőnek báró *Podmaniczky* Endre százados Duczi nevü peje érkezett be, melyet *Hummel* Árpád százados lovagolt, *Tóth* Kálmán százados előtt, ki második lett, mig a harmadik dijat ugyancsak báró *Podmaniczky* Endre százados vitte el. a lovat *Köllner* Kornél főhadnagy lovagolta. Végül vigaszversenynek egy gátverseny következett, melyben az első dijat, balázsfalvi *Kiss* Aladár százados, a tisztelet diját báró *Podmaniczky* Endre százados vitte el. A második dijat *Marsó* László hadnagy nyerte meg.

*** **Bécsi versenyek.** III. nap. Gyenge versenyek voltak a maiak. A favoritok sem váltak be többnyire, s ezért meglehetősen deprimált hangulat honolt a versenytéren. A főszám a *Stronzián*-handicap volt, melyet a minden futása alkalmával jobb formát mutató Mámor nyert meg. Az Amaranthus verseny a legjobb sanszu Nunquam dormio zsákmánya lett, de ugyancsak meg kellett nyulnia, hogy lerázza a hiven küzdő Javorinát és Pázmánt.

A versenyek eredménye a következő:

I. **Nyeretlen kétévesek versenye.** Dij 2000 korona. Távolság 1200 méter. Luczenbacher M. **Mariskája** (Van Dusen) első, báró Springer G. Iráskája (Taral) második. lovag Wiener-Welten R. Nugommowja (Barker) harmadik. Azután: Ortrud, Wasmer's-denn, Nona. Totalizatőr: 10 : 40. Helyrefogadások: I. 50 : 79. II. 50 : 53.

II. **Handicap.** Dij 2000 korona. Távolság 1800 méter. Gróf Andrássy G. **Boriskaja** (Martinkovits) első, ifj. Dávid E. Ilonkája (Neuhold) második, gróf Arco-Zinneberg M. Rapsodie II.-je (Seidemann) harmadik. Azután: Blockade, Retour, Limonade. Bolivar, Paprika, Boa. Liberality. Totalizatőr 10: 39. Helyrefogadások: I. 50: 83, II. 50: 120. III. 50: 333.

III. **Stronzián-handicap.** Dij 5000 korona. Távolság 1000 méter. Lossonczy Gy. **Mámorja** (Adams) első, Krausz L. Tilinkója (Martinkovits) második, lov. Wiener-Welten R. Nehelujа (Krousil) harmadik, azután Lagosia. Sommerfrische, Marcos, Maritima, Saratoga, South Star, Lottó, Vadur, Gilea. Totalizatőr: 10 : 100. Helyrefogadások: I. 50 : 182, II. 50 : 150, III. 50 : 304.

IV. **Eladóverseny.** Dij 2000 korona. Távolság 1200 méter. Egyedi L. **Matchboy**-ja (Bichler) első, Jaross S. Topaze-je (Fries) második, Meichl T. Tubicám-ja (Poole) harmadik. Azután: Marcheuse, Charmant, Alkonyat, Maisy, Maga, Marignac, Barkóczy, Mormglon. Totalizatőr: 10 : 26. Helyrefogadások: I. 50 : 62 II. 50 : 67, III. 50 : 84.

V. **Amaranthus-verseny.** Dij 4000 korona. Távolság 2000 méter. Gróf Trauttmansdorff L. **Nunquam Dormio**ja (Barker) első, Egyedi L. Javorinája (Lewis) második, gróf Forgách J. Pázmánja (Huxtable) harmadik, azután Nesze. Totalizatőr: 10 : 13. Helyrefogadások: I. 50 : 53. II. 50 : 56.

VI. **Kétévesek versenye.** Dij 2000 korona, távolság 1000 méter. Báró Üchtritz Zs. **Kingdom**ja (Taral) első, báró Springer G. Fadinardja (Lewis) második, gróf Fries M. Thetisje (Seidemann) harmadik. Totalizatőr: 10 : 15.

VII. **Gátverseny-handicap.** Dij 3000 korona. Távolság 2400 méter. Mautner V. **Esparsetteje** (Poole) első, Brachfeld L. Gyopárja (Slinn) második. Totalizatőr: 10 : 14.

TÖRVÉNYSZÉK

§§ **A pap mint gyermekrontó.** *Epinal*ban a napokban egy pap. a negyvenkilencéves *Dechant Humblot* állott az esküdtek előtt azzal a váddal, hogy egész sereg kis leánykával embertelen módon bánt el. 1902-ben került *Gérardmer*be, s az idén juliusban két följelentést tettek ellene az ügyészséghez és a polgármesterhez. Humblot először a tagadás terére lépett, de a tanuvallomások előtt meg kellett adnia magát. A tagadását azzal okolta meg, hogy „a klérus becsületét" akarta hazudozásával megmenteni. Bűneinek sorozatát pedig „ellenállhatatlan indulat"-ból követte el. Huszonnyolc esetet róttak a terhére, még pedig csupa kilenc-tizenhárom éves leánykával szemben. A vádak felolvasását, mint a hirt közlő külföldi ujság irja, cinikus közömbösséggel hallgatta, s akkor sem rezdült meg egyetlen arcizma sem, amikor áldozatai sorra felvonultak. Egyébként sokkal többre is teszik az áldozatok számát, bizonyos lévén mindenki abban, hogy sok szülő ségyenből nem jelentkezett. A zárt tárgyaláson Humblot sokszor vitázott a tanukkal, s olyan részletekről is rántódott le a lepel, hogy az elnök undorral kiáltott fel végre:

— Nem birom ki tovább!

Az ügyész a legsulyosabb büntetést kérte s a védőnek ugyancsak sulyos volt a helyzete. Az esküdtek minden kérdésre, amely a vádlott bünösségére vonatkozott, *igen*-nel feleltek, nem fogadva el semmiféle enyhitő körülményt és sulyosbitó körülménynek véve a vádlott állását, Humblot-ot *tizenkét* évi fegyházra itélték.

§§ **A faraó-bank.** A budapesti államrendőrség detektiv-osztálya a nyár elején bizalmas uton értesült, hogy a Hajnal-utca 6. számu házban levő *Langelder* Béla tulajdonát képező kávéházban éjjelenkint vigan folyik a faraó-bank. A játékosok, akik e hazárdjátékban részt vesznek, mind a notórius hamiskártyások kasztjába tartoznak. Az értesülés után a rendőrség emberei megfigyelés alá vették a kávéházat s 21-én éjjel háromnegyed 3 órakor hirtelen meglepték a játékosokat, akiket nyomban igazolásra szólitották fel. A fogás azonban nem ugy sikerült, mint ahogy azt a rendőrség remélte, amennyiben a notórius kozákok helyett vékonypénzü ügynököket, kereskedősegédeket találtak a játékszobában, magának a kávésnak, Langelder Bélának atyai őrködése alatt.

A budapesti büntető-járásbiróságnál *Szilva* Géza járásbiró ma vonta felelősségre a hazard kompánia tagjait: *Berger* Ignácot, *Eisler* Jenőt, *Guttmann* Zsigmondot, *Sternberg* Hugót, *Schreiber* Armint, *Vámosi* Viktort, *Rott* Vilmost, *Polldk* Rezsőt, *Waldner* Józsefet, *Wiesner* Jenőt, *Salomon* Mórt, *Deutsch* Lajost, *Altscher* Viktort, *Moskovitz* Jakabot és *Rott* Rezsőt. Velük együtt a vádlottak padjára került maga *Langelder* Béla is. A tárgyaláson a vádat dr. *Murányi* Elemér ügyészi megbizott képviselte, a rendőrség részéről *Krecsányi* Kálmán detektivfőnök volt jelen.

A rendőrség jelentésének ismertetése után a vádlottak kihallgatására került a sor. Egynek kivételével valamennyi a tagadásban keresett menedéket, sőt egyik-másik még azt sem akarta beismerni, hogy ott lett volna. A egyik vádlottól, aki polgári foglalkozására nézve könyvelő, azt kérdezte a biró, látott-e a kávéházban kártyázó vendégeket, mire ez igy felelt:

— Azt láttam, hogy sokan vannak egy csoportban, de hogy mit csináltak, nem tudom.

— Hisz az előbb az állitotta, hogy maga nem vett részt a kártyajátékban?

— Hogy kártyajáték volt-e, nem tudom határozottan, mert a vendégek mindig csak *tiki-takiról, meg zongoráról beszéltek* én pedig zongorázni nem tudok. Meglehet azonban, hogy *tiki-takit* játszottak.

— Ezt magyarul faraó-banknak hivják, szólt közbe a biró.

A vádlottak kihallgatása után az ügyészi megbizott csakis a kávésnak, Langfelder Bélának s egy beismerésben levő kereskedősegéd vádlottnak megbüntetését kérte. A biró azonban az összes vádlottakat *felmentette*. mert a vádlottak bünösségére, tagadásukkal szemben, bizonyiték nem volt. Az ügyészi megbizott felebbezett.

§§ **Uzsorapör.** A budapesti büntetőtörvényszék Puscariu biró elnöklete alatt ma tárgyalta *Hofstädter* Guttmann fővárosi borkereskedő uzsora- és sikkasztási bünpörét. A panaszt ellene *Relle* Mátyás volt hentes és háztulajdonos emelte azért, mert abból az 50,000 korona kölcsönből, amelyet 8% kamat mellett betáblázásra adott Hofstädter Rellének, mintegy 20,000 koronát visszatartott magának jogtalanul s ennek dacára az egész 50,000 korona erejéig pörölte Rellét. A törvényszék egész sereg tanut hallgatott ki. A tárgyalást szombaton, a tanuk kihallgatásával folytatják.

§§ **Rabló cigányok.** *Balassa-Gyarmat*ról jelentik: Nagy-Kereszturon április 23-án *Korim* János gazdát cigányok megtámadták, félholtra verték, kocsiját és lovait elrabolták. A csendőrségnek sikerült a tetteseket elfogni, kik felett ma itélt a királyi törvényszék. A tettetest, *Mazsla* Demeter Jánost *15 évi fegyházra*, két cigányasszonyt pedig *3 és fél évi* börtönre itéltek.

TÁVIRATOK

Eszék, szeptember 10. Az *Engel* Jakab cég *vinkoveei gőzmalma ma leégett.* A kárt 100.000 koronára becsülik. A tüz keletkezésének oka ismeretlen.

Bázel, szeptember 10. A *nemzetközi munkásvédő-bizottság* tegnap, ahogy pótlólag közlik, csak azon határozatot hozta, hogy a szövetségi tanácsot szólitsák fel, hogy tegye meg a kezdő lépéseket egy egybehivandó tanácskozásra nézve, melynek célja nemzetközi egyezséget létrehozni arra nézve, hogy tiltsák el a *fehér foszfornak* használatát a gyujtóáru-iparban. Ellenben a nők éjjeli munkájának kérdéséről nem történt tárgyalás.

Berlin, szeptember 10. (A *Wolff-ügynökség* jelentése.) Egy német banknak Konstantinápolyból vett hivatalos tudósitása szerint a szultán aláirta az unifikációt tárgyazó irádét.

Konstantinápoly, szeptember 10. Ma közzétették azt az irádét, amelylyel az egyesitési tervezetet ratifikálják.

Angolok és arabok harca.

Áden, szeptember 10. Amidőn 200 angol katona az áden i belterületen egy falun átvonult, lesből rájoklöttek. Hir szerint egy katonát megöltek és többeket megsebeztek. A csapat a falut elpusztitotta. Néhány arabot megöltek.

Amerikai hóditás.

London, szeptember 10. Miután nemrég a *Sandakan*-öböl előtt már hét szigetet megszálltak az amerikaiak, ujabban egy amerikai hadihajó meglátogatta az angol Észak-Borneo északkeleti partjának egyik kikötőjét és azután a *Darwel*-öbölbe hajózott. Itt két vagy három szigetet birtokba vett. Hir szerint ezek a birtokbavételek iratváltás tárgyaivá tétettek *London* és *Washington* közt.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, szeptember 10. (A *Budapesti Napló* telefonjelentése.) Eladatott *buza*: tiszavidéki 78—82 kg. régi 8.20—8.70, uj 8.10—8.50 korona. Ujmarosi 78—80 k. 8.05—8.25 korona. Bánáti 76—80 k. 7.65—8.16 korona. *Rozs*: tót felvidéki 72—75 k. 6.55—6.70 korona. Pestmegyei 72—75 k. 6.55—6.75 korona. Különféle magyar 71—74 k. 6.40—6.65 korona, osztrák 71—75 k. 6.50—6.70 korona. *Árpa*: morvaországi 7.20—8.50 korona, közép-dunai állomásokról 6.40—7.25 korona. *Tengeri* 6.60—6.75 korona. Cinquantin 7.50—8.— korona. *Zab*: magyar 5.85—6.80 korona, válogatott 6.65, régi 6.——6.75 korona.

New-York, szeptember 10. (*Terménytőzsde.*) (*Zárlat.*) *Gyapot:* New-Yorkban helyben 12.25 (12.75). Szept.-re 11.77 (11.72). Decemberre 9.73 (9.67). New-Orleansban helyben 10.5/8 (10.5/8). — *Petroleum:* Stand white New-Yorkban 8.55 (8.55). Stand white Philadelphiában 8.50 (8.50). Raffined in Cases 10.50 (10.50). Credit Balances at Oil City 1.56 (1.56). — *Zsir:* Western steam 9.— (9.—). Rohe és Brothers 9.25 (9.25). — *Tengeri* irányzata állandó. — Szept.-re 57.1/8 (58.—) — Okt.-re —.— (—.—). — Dec-re 56.7/8 (58.—). — *Buza* irányzata állandó. Piros őszi helyben 87.5/8 (88.—). — Szept-re 87.— (87.5/8). — Okt.-re —.— (—.—) — Dec.-re 87.5/8 (88.—). — Máj.-ra —.— (—.—). — Gabona szállitási dija Liverpoolba 1.1/2 (1.1/2). — *Kávé:* fair Rio 7. sz. 5.9/16 (5.1/8). — Szept.-re 4.05 (4.—). Dec.-re 4.45 (4.40). — *Liszt:* Spring Wheat clears 3.80 (3.80). *Cukor:* 3.5/8 (—.——3.5/8). *Ón:* 27.87—28.— (24.85——.—). *Réz:* 13.75——.— (13.75—13.85). (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, szeptember 10. (*Terménytőzsde.*) (*Zárlat.*) *Buza* irányzata állandó. Szept.-re 80.1/8 (80.5/8). — Októberre —.— (—.—). — *Tengeri* irányzata állandó. — Szept.-re 50.7/8 (51.5/8). — *Zsir:* Szept.-re 9.47 (9.15). Dec.-re 7.47 (7.40). — *Szalonna* short clear 9.37 (8.18). — *Sertéshus:* Dec.-re 13.65 (13.40). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFÉLÉK

A pap hárfája.

Volt egyszer egy halvány, ifju legény
Lemondás ült a szemében —
Naphosszat a keblét verte szegény
Imába merülve egészen.
Hosszu, papos köpenyegje a vállán,
Mélázva, merengve, szótalan, árván,
Ki tudja, mi fájt a szivében?!

Esetlen és félénk remete pap,
Ki bujja a poros könyvet, —
De néha szivébe a vágy belekap,
És hullajt égető könnyet.
Nevetnek a félszeg, furcsa papon,
Ha emberek látják néhanapon —
A termete lomha és görnyedt,

Ám ha suhannak az árnyak széjjel,
S már száll az alkony a házra —
Kedvese jő osonva az éjben,
Az ifju ugy várja lázba!
Bágyadt szeme villog, arca kigyul,
Sóhaja kéjbe és mámorba ful —
És az álorcát lerázza.

Válláról leröppen a papi köpeny,
És délceg a roskadt termet, —
Ujjongva dalol, nótázva szökell,
Csókot rabol sok ezret.
Lángol a vére, és kebelére
Dobogó, vágyó, boldog szivére
Szoritja a titkos kedvest.

Tüzes szemében gyémánt ég annak,
Dus haja csillog aranyban,
Illatos rózsák belé fonódnak —
Maga is rózsa és dallam.
Enyelgve ejti fátyolát rája:
Tündérek fátylát deli ifjára,
Susognak szerelmet halkan.

S ringatja lágyan szive lovagját
Az álmok varázslatába,
Csodák a lelkét messze ragadják
Mesék regés honába.
Csupa fény minden, szemetvakitó, —
Hárfaszó hangzik, szivandalitó, —
Az üdv kapuja kitárva.

Kábul az ifju, büvös az ének,
Szive gyönyörtől már megreped,
Kedvesét jobban a kebléhez
Ugy öleli, hogy majd eleped, —
De hirtelen hajnal pirkad a tájon,
Elhamvad a fény, a sugaras álom —
S az ifju ujra egyedül lett.

És ujra borong most, mint az előbb,
Papi köntöse ujra a vállán —
Esetlen, ügyetlen, amerre lép,
És ujra jár elhagyott, árván.
S a tündérestből nem maradt hátra:
A sarok mögött csupán egy hárfa —
És könnye csillog a hárfán.

Kiss Arnold.

✝ **Női feltalálók.** Az angol szabadalmi hivatalokban néhány esztendő óta feltünő nagy számban jelentkeznek asszonyok találmányaikkal. A jelentkezések száma 1901-ben 574, 1902-ben pedig 580 volt 28976 szabadalomért pályázó közül, ugy hogy ilyformán száz közül kettő asszony volt. Szabadalmaik elfogadásával az asszonyoknak aránylag nagyobb a sikerük, mint a férfiaknak, ami annak tudható be, hogy az asszonyok találmányaiknál csak olyan dolgokra vetik tekintetüket, amihez valamit értenek. Tény az, hogy igen sok férfi évek során át olyan tárgyakra pazarolja feltaláló-szellemét, amelyekhez nincs meg a megfelelő speciális ismerete. Az asszonyok 850 találmánya közül 150 ruházati, 100 szakács-müvészeti, 30—40 pedig varrógépjavitó találmánynyal lépett elő. Egyes asszonyok mechanikai dolgokban tettek kisérletet s csodálatos és alapos ismeretről tettek tanuságot a mérnöki és gépészeti tudomány terén.

✝ **Japáni halottégetés.** Japánban bevett szokás a halottak elégetése, amelynek igen érdekes a ceremóniája. Egy európai ember, aki beutazta ezt a bájos szigetországot és végignézett egy ilyen szertartást, ezt irja a halottégetésről:

— Midőn reggel 9 óra felé a Taitung-Sentől körülbelül 400 méter távolságra fekvő magaslatra érkeztem, a temetőhöz jutottam. A temetőben éppen máglyát készitettek egy halott elégetésére. A máglyát kar-vastagságu, 50—70 cm. hosszu fadarabokból készitették körülbelül 2 és fél m. magasságra hossza és szélte is ennyi lehetett. A máglya tetejét befedték zöld lombokkal és ebbe rejtették a fakoporsót, még pedig ugy, hogy a halott arca lefelé volt fordulva. A máglya azon részeivel, ahova a halott feje került, két méter magas farudakat szurtak a földbe, amelyeknek tetejére szines lámpásokat aggattak. A másik végén pedig magas bambusz-rudak voltak a földbe verve, végeiken zöld galyakkal ékesitve és hosszu, keskeny, részint fehér, részint szines zászlókkal ellátva. A fehér zászlókon fekete betükkel a halott neve diszlett. A nagyszámban megjelent khinai nézők között európai és khinai katonák tartottak rendet. A japánok közül csak tizen jelentek meg a szertartáson, akik közül a legidősebb egy papirlapról rövid beszédet olvasott fel, amelyben bucsut vesz az elhunyttól. Erre minden egyes japán tömjénparázsat tett a farakásra, amelyet azután gyufával meggyujtották. A lángok gyorsan emésztették a petroleummal megloesolt fahasábokat. A máglya rövid néhány pillanat alatt minden oldalon lángban állott. Ugyancsak meggyujtották a zászlókat is. Hogy a máglya gyors égését megakadályozzák, a japánok vizes szalmacsomókat dobáltak fel a máglyára. A halottégetés igy eltartott délután 3 óráig. Ekkor a még parázsló fadarabokat vizzel leöntötték és a japánok, akik az égetés alatt evés, ivás és dohányzással töltötték az időt, két-két hosszu pálcával előkotorták a fehér, csillogó csontdarabokat és azokat egy körülbelül kétliteres agyagedénybe gyüjtötték. Az edényt azután vászonnal letakarták és egy faládába zárták. A megszenesedett csontok közül a legnagyobb darabok voltak: egy felső lábszár-csontnak a fele és egy lapockacsont. Ezenkivül csak a karcsontok és apró csontdarabok voltak láthatók. Különös volt az, hogy a halott fogai épségben maradtak. A szekrényben levő csontokat Japánba küldték, ahol egyik templomban eltemetik. Az elégetett japán fogai és gégecsontja — khinai szokás szerint — egy Buddhát ábrázoló bronz-figura alatt lesz a khinai templomok valamelyikében elhelyezve.

✝ **A szemüveges kutya.** Az automobilon kocsizó emberek szemüveget és meleg öltözetet viselnek, hogy az erős légáramlás meg ne ártson a szervezetnek. Ezek a bőrkabátos szemüveges utasok elég furcsa látványt nyujtanak és sokan nevetnek is egyet, ha meglátják ezt az eredeti kosztümöt. A párisiaknak azonban mostanában külön mulatságban volt részük az automobil-sport révén. Egy jókedvü francia az automobil kirándulásaira mindig elviszi a kutyáját, amelyet a természet hosszu szőrrel ruházott fel ugyan a hidegség ellen, de a szemeit elfelejtette megvédeni a légáramlástól. A gazdája azonban helyrehozta ezt a hibát, a kutya orrára is szemüveget tett és igy tökéletesen megvédte a hideg ellen. A kutya büszkén ül gazdája mellett és ugylátszik megvan győződve hivatalának fontos voltáról. Folyton szél irányában szaglász, jobbra-balra tekint, mintha kormányozná a kocsit. Az okulárét, amely éppen olyan, mint a gazdájáé, büszkén viseli, nem tesz semmiféle kisérletet, hogy lekerüljön ez a jószág az orrárói, mert rögtön belátta, hogy hasznos dolog az. Az ugatással persze felhagyott, mert az is haszontalan kisérlet lenne a nagy lármával vágtató automobilon. A párisiak meg jóizüen nevetnek, valahányszor meglátják az automobilozó szemüveges kutyát.

✝ **Szinházi babonák.** Ernest *Blum*, az ismert francia iró érdekes dolgokat beszél el a francia szinházi életből. Az egykori Beaumarchais-szinház igazgatója babonadolgában tultett Páris valamennyi vénasszonyán. Nem türte, hogy a szinházban 13-as számu szék legyen, hanem 12a) és 12b) számokkal jelezte e székeket és sohasem lehetett rábirni arra, hogy pénteken mutasson be egy ujdonságot. Különös babonája volt a Blum egyik barátjának és kollégájának is. A két iró közösen irt egy darabot, amelyhez nagy reménységet füztek s amelytől nagy jövedelmet vártak.

REGÉNY

A szép özvegy

— REGÉNY —

Irta: KEVILL-DAVIES ALBERT

(25)

A postabélyeg keltétől következtetve, a levelet Angolországban adták föl körülbelül két héttel utóbb, hogy a Russia New-Yorkba ért. A levél egy másik levél elfogadását jelentette és egyuttal tudatta egy személy elhunytát. A levél más passzusából következtetve, arra a következtetésre jutottak a detektivek, hogy madame Fontaine nagy összeget kapott jutalmul azért, hogy a két gyermekkel elhagyta Európát. De arra, hogy a gyermekek angol vagy francia származásuak voltak-e, semmi adat sem állott rendelkezésre. Az biztos volt a kiderült tények után, hogy a gyermek, akit a folyóba dobtak, nem volt az asszonyé és hogy az ügy Angliában történt titokzatos eseményekkel állt összefüggésben. Amidőn atyám mindezt meghallotta, a fogházba ment és természetesen azonnal fölismerte ott Fontaine asszonyt. Aztán a rendőrállomásra ment és ott megismerte a kis gyermeket is. Amikor az este aztán elbeszélte anyámnak a történetet, ő nagyon fölháborodott az asszony embertelen cselekedetén, azonnal a rendőrségre sietett és magához vette a gyermeket.

— Miután a nőt a törvényszéknek adták át, atyám maga vezette a vizsgálatot. A vádlott dacos hallgatásba burkolózott. Kétségtelenüi megállapitották, hogy nem ő volt a vizbedobott gyermek anyja és hogy megvesztegették, hogy a gyermeket vigye el messze Európa földjéről. A gyermek még nem tudott beszélni. A védelem azt állitotta, hogy a gyermek véletlenül esett a vizbe és hogy az asszony a rémülettől ugy elkábult, hogy nem birt segitségért kiáltani. Atyám kimutatta, mily nevetséges ez a mentő eszme, és rövid tanácskozás után a birák a gyilkossági kisérletben vétkesnek mondották ki a vádlott nőt. Tizenötévi fegyházra itélték. Másnap reggel halva találták cellájában. A börtönőrt megvesztegette, az mérget szerzett és az asszony öngyilkos kézzel véget vetett életének.

Minden fáradozásai dacára semmit sem tudott meg atyám a gyermek származásáról és minthogy neki nem volt gyermeke, magához fogadta a leánykát és felnevelte ugy, mintha saját gyermeke lett volna. Ez a gyermek mondta el az imént élményeit.

— Nagyon csodálatos egy történet, — szólalt meg végre a lord — örülök, hogy elmondta nekem. De ez legkevésbé sem változtat azon a kivánságomon, hogy ön Herbert felesége legyen? Volna szives még néhány kérdésemre válaszolni?

— Nagyon szivesen!

— Mely évben dobta ez az asszony önt a vizbe?

— 1872-ben.

— Mely hónapban?

— Májusban.

— Tehát akkor áprilisban indult el Európából?

— Helyes.

— Nem tudja, mily betükkel voltak megjelölve ruhái a böröndjében?

— Nem tudom. Csaknem minden fehérnemüje és ruhája uj volt.

— Nem találtak leveleket sem nála az imént emlitett levelen kivül?

— Egyet sem.

— Megvan ez a levél?

— Azt hiszem, atyám eltette.

— Mely névre szólt annak a banknak nyugtája, amelyben az idegen nő a pénzt elhelyezte?

— Madame Fontaine névre.

— Mi volt a levél cime?

— Madame Fontainenak átadandó a nemzeti bankban.

— És az a bank nem tudta megmondani, kitől jött ez a pénz Angliából?

— Nem. Csak azt lehetett megtudni, hogy egy idegen az angol bankba aranyokban befizette azt az összeget New-Yorkban történő kifizetés végett.

— Férfi volt-e vagy asszony?

— Férfi.

— És az asszony! Nem tudja, lefényképezte-e a new-yorki rendőrség?

— Oh igen. Ezt megteszi minden vádlottal. Tudom, hogy arcképe megvan a rendőrség képcsarnokában és atyámnak is van egy példánya.

— Látta-e ön valaha őt?

— Igen.

— Milyen volt?

— Nagyon csinos asszony. De arcának volt valami leányos kifejezése. Hosszu, fekete haja, nagy fekete szemei és szabályszerü vonásai voltak.

— És valóban francia nő volt?

— Azt hiszem, ebben nem lehet kételkedni.

— És mi lett a másik leánykával, az idősebbikkel?

— Senki sem tudta meg soha.

— Az asszony New-Yorkban élt. Tudja-e a rendőrség, miért ment Brooklynba? Ott bizonyára keresett valakit.

— Sohasem lehetett megtudni, mit vagy kit keresett Brooklynban, és azt kellett következtetni, hogy azok az emberek, akik őt ismerték, azt nem akarták bevallani, nehogy őket is belekeverjék a dologba.

— Nos, ez elég anyag a reggeli alatt való tépelődésre és azt hiszem, ideje, hogy menjünk az ebédlőbe, nővérem és Herbert alkalmasint már várnak reánk. A reggeli után majd tovább beszélgetünk.

— Nagyon szeretetreméltó, hogy oly érdeklődéssel viseltetik sorsom iránt. Szabad ezt lady Harrietnek elbeszélnem?

— Nem, kedvesem, majd elmondok én neki mindent.

— Llord Beachville kinyitotta az ajtót és beléptek az ebédlőbe.

Bourgeois, a társszerző, az előadás napján igy szólt Blumhoz:

— Csak salátát kell ennünk ma este a vacsorához és a darabunk gyönyörüen megbukik.

Blum, aki sohasem hódolt a babonának, elhatározta, hogy próbát tesz ezzel a babonával s a két jóbarát ez estén annyi uborkasalátát evett egy vendéglőben, hogy a pincérek és vendégek ámulva csapták össze kezeiket. Azután elmentek a szinházba, ahol már az első felvonásban oly zajos fütyülés volt, hogy a függönyt le kellett bocsátani és a darabot sohasem adhatták többet elő. Bourgeois busan és levertan mondta Blumnak:

— Látod, ez az uborkasaláta miatt van!

Ez időtől fogva Blum sem evett többé salátát darabjainak bemutatója előtt.

— Ma — igy végzi Blum a csevegését — amikor már nem irok többé darabot, szivesen ennném ujra uborkasalátát, de ma már — fájdalom — a gyomrom nem birja el.

*

+ **Gyermekkocsi a vasutnál.** Az amerikai vasuttársaságok ujabban gyermekkocsikat csatolnak a vonatokhoz. Ezek a kocsik (nursery cars) kizárólag gyermekek részére vannak bekapcsolva s étteremből, öltözőből, fürdő- és hálószobából állanak, amely utóbbiakban hat ágyat és ugyanannyi bölcsőt helyeztek el. Gondoskodtak arról is, hogy a gyermekek utazás közben játszhassanak s azért vastag szőnyegekkel borították be a padlókat, az oldalfalakat pedig kipárnázták. Külön szakaszban ülnek a felügyelő nők, akiket a vasuttársaságok kizárólag az utazó gyermekek őrizetére fogadtak fel.

KÖZGAZDASÁG

Ipar és kereskedelem.

A Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank igazgatósága tegnapi ülésében megállapitotta félévi mérlegét, amely az összes terhek levonása után a mult évről áthozott 197,775·40 korona betudásával *1,180.713·54 korona nyereséget* tüntet ki mult évi 1,165.161·85 koronával szemben. Ami az alábbi nyereség- és veszteség-számla adatait illeti, kiemelendő, hogy a kamatszámla eredménye az előző évvel szemben csökkent, ami az állandóan kedvezőtlen kamatkonjunkturában leli magyarázatát; csökkent továbbá az értékpapir és bizományi üzlet eredménye is, mi részben a kisebb forgalomnak, részben a papirok a tavalyinál kevésbé kedvező árfolyam-alakulásának tulajdonitható. Az 1902. év második negyedében létesitett jelzálogosztály mindenben megfelelt a bank várakozásának. A bank fióküzletei — kedvezőtlen kamatviszonyok és a kis értékpapirforgalom következtében — a megelőző esztendeinél jóval kisebb nyereséget mutatnak fel. — A syndikatusi üzletek közül a Magyar Jelzálog Hitelbank 3½%-os községi kötelezőinek és a Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság részvényeinek syndikatusai, valamint a 62,000.000, — 4%-os koronajáradékkötvények értékesitésére alakult szindikátus bonyolitattak le, mig az 1902. évi magyar konverzió-müvelet eredménye itt még nem számoltatott el. A szindikátusi üzlet nyereségje jóval meghaladja a mult esztendeit. A bankosztály egyéb ágainak eredményeiben lényeges változás nem állott be. Az áruosztály bizományi keresete és külön vállalatai eredményesek voltak. Ellenben a termény-kereskedelem teljes pangása folytán az előlegüzlet közepes és a fővárosi közraktári vállalat eredménye igen gyenge volt.

A nyereség- és veszteség-számla adatai a következő:

Jövedelem: Nyereség értékpapirokon és a bizományi üzletben 219 010·57 K. (260 844·23 K.) Nyereség a jelzálogüzletben és saját zálogleveleken 131 757·46 K. (U. üzletág.) Nyereség társas vállalatoknál 157 152·34 K. (10.557·88 K.) Nyereség külföldi valtokon 4 891·42 K. (8.456·96 K.) Fiókok jövedelme 86.756·29 K. (168.754·89 K.) Budapesti ingatlan jövedelme 55.327·58 K. (56.222·14 K.) Különféle nyereségek 69.170·92 K. (57 356·20 K.) Jutalékszámla: Bankosztály 101.771·97 K. (104.510·20 K.) Áruosztály 96.178·53 K. (103.361·38 K.) Összesen: 196.950·50 K. (207·871·65 K.). Kamatszámla: Kamat értékpapirokon, a Lombard üzletben és a váltóleszámitolásnál 1.205.808·65 K. (1,426 653·32 K.). Az áruosztályban 254.846·49 K. (370.105·43 K.). Összesen: 1,460·655·14 K. (1.796 655·78 K.). Levonva: Kamat pénztárigyek, takarék, cheque és folyó-számla betétek után 632.939·55 K. (852.447·34 K.). Eredmény 826 725·86 K. (944 211·44 K.) Nyereség a budapesti és vidéki közraktáraknál; 44.187·09 K. (178 624·40 K.) Nyereség elővitel az előző évről: 197.775·40 K. (153.150·77 korona.) *Jövedelem:* 1.989.805·13 korona. (2.045.020·54 K.) *Kiadás:* Adószámla: jövedelmi adó és pótlék 94 573·90 K. (112 712·09 K.) 10%-os tőkekamatadó 14.770·06 K. (101 512·11 K.) Összesen: 109.346·98 K. (214.324·20 K.) Tiszti fizetések, posta és biztositási díjak, illetékek, bélyegek, költségek, stb. Bankosztály 543 897·93 K. (525.708·91 K.) Áruosztály 115.846·68 K. (99.925·58 K.) Összesen: 659.744·61 K. (625.634·49 K.) Kétes követelések leirása: 40.000·— K. (50.000·— K.) *Kiadás 809 091·59 K.* (879.858·09 K.) *Első félévi nyereség 1 180 713·84 K. (1 165 161·85 K.)*

A belhajózási szövetség ülése. *Manheim*ből táviratozzák: A német-osztrák-magyar belhajózási szövetség ülését ma nyitották meg. Elnököknek *Witteg* titkos főkormánytanácsost (Berlin) és *Kinek* képviselőt (Bécs), alelnökökül *Kovács* osztálytanácsost (Budapest) és *Schuh* nürnbergi főpolgármestert választották meg.

Witteg az ülést a vendégek, jelesen az Ausztriából és Magyarországból szamosan megjelentek üdvözlésével nyitotta meg és kivülük az állami és városi hatóságok képviselőit is köszöntötte. A badeni belügyminiszter tolmácsolta a kongresszusnak a nagyhercegi kormány üdvözletét és hangsulyozta a vizutak hálózata kibővitésének szükségét. *Schlutz* helyettes államtitkár, mint a porosz kormány megbizottja megjegyzi, hogy a kormánya nagy mértékben érdeklődik a kongresszus tárgyalásai iránt. Megemlékezik a keleti tartományokban az utolsó időben előfordult árvizszerencsétlenségekről és azt a reményét fejezi ki, hogy Németországnak és Ausztria-Magyarországnak közös munkálkodása a folyamok szabályozása körül meg fogja gátolni a hasonló katasztrófák előfordulását. Miután még *Beck* főpolgármester a kongresszus tagjait a város nevében üdvözölte, megkezdődnek a tárgyalások, amelyek három napig fognak tartani.

Az elektrotechnikai ipar rendezése. A *Magyar kereskedelmi Csarnok* felterjesztést intézett a kereskedelmi miniszterhez, amelyben azt kéri, hogy — tekintettel az elektrotechnikai ipar és kereskedelem rendezetlen viszonyaira és egyéb a szakmát mélyen lesujtó bátrányokra — az elektromos erős és gyönge áramok előállitása és alkalmazása a modern igényeknek megfelelően egységesen törvényhozási uton rendeztessék, mint ez Ausztriában egy már a képviselőház elé benyujtott törvényjavaslat által célóztatik. Addig is, mig e törvényhozási intézkedések megtehetők lesznek, azt javasolja a felterjesztés, hogy rendeleti uton történjék gondoskodás arra nézve, hogy a biztonsági előirások a villamos szerelésekre az egész országban egyformán léptettessenek életbe.

Az adóvámbevételek. *Párisb*ól táviratozzák: A vámbevételek augusztus hónapban 4½ millió frankkal kevesebbet jövedelmeztek a költségvetésbeli előirányzathoz képest és 2½ millió frankkal apadtak a mult év augusztusával szemben.

Fizetésképtelenségek. A bécsi *Creditoren-Verein* a következő fizetésképtelenségeket jelenti: *Brust* J. és Fia cég *Budapest* (Váczi-utca 12.), *Fischer* S. kereskedő *Károlyváros*, *Kohn* Fanni cég *Mohács*, *Reichelt* Mihály *Kolozsvár*, *Katzer* József szücs *Budapest*. Ennek az utóbbi cégnek a megőrzésre elvállalt különféle értékeit pár héttel ezelőtt egy ujonnan alakult részvénytársaság átvette. Katzer fizetésképtelensége ezt a társaságot semmiféle tekintetben nem érinti és a letett tárgyakat a tulajdonosok hiánytalanul átvehetik.

Borjuvásár. 1903. évi szeptember hó 10-én. (A budapesti marhavásártéri vásár-pénztár részvénytársaságtól.) Felhajtás. Belföldi élő borju 463 drb, leölt borju — db, bécsi borju —— db, — db., növendékmarha 44 darab, bárány élő — darab, leölt bárány — darab. — Árjegyzések. — Belföldi élő borju I. rendü 100—112 f.-ig, kivételes — f., II. rendü élő borjukért 88—96 f.-ig, 1 kilónkint, leölt borju I. r. —— f.-ig, II. r. — f.-től —— f.-ig, kivét. f. kilónkint, levonás nélkül. Rugott borjukért —— f.-ig. Növendékmarha 44—64 f.-tól — f.-ig, I. r. —— f.-ig, középminőségü, —— f.-ig, alárendelt —— f.-ig, 1 k.-kint. Bárány élő —.——.— k., leölt bárány —— K. kivételesen ár — k.-ig páronkint. Az irányzat változatlanul szilárd, az árak 5—6 fillérrel kilogrammonkint emelkedtek.

Szarvasmarhavásár. (A budapesti marhavásártéri vásári pénztár-részvénytársaság tudósitása.) Felhajtás: Vágómarhák. Magyar ökör 590 darab, magyar tehén 296 darab szerbiai ökör 3086 darab, szerbiai tehén 409 darab, növendékmarha 42 drb, bivaly 147 drb, bika 600 darab, összesen 4770 drb. Gazdasági marhák: Igás- és hizlalnivaló ökör 82 darab, fejőstehén 185 darab, igás bivaly — darab, tinó — darab, bika — darab, üszö — darab. Eladási árak ezen tudósitás zártáig; vágómarhákért: Magyar hizott ökör, legjobb minőségű 66.— K.-tól 72.— K.-ig, kivételesen 76.— K., 100 kilónként élő sulyban, középminőség 58.— K.-tól 64.— K.-ig, silányabb minőség 52.— K.-tól 56.— K.-ig. Magyar legelőmarha jobb minőségü 52 K.-tól 60.— K.-ig, kivételesen —.— K.-ig. Silányabb minőségü 46 K.-tól 50 K.-ig. Tarka hizott ökör, legjobb minőségü 66.— K.-tól 76.— K.-ig, kivételesen — K.-ig, középminőség 60 K.-tól 64.— K.-ig, silányabb minőség 54 K.-tól 58 K.-ig. Szerb és bosznai ökör legjobb minőség 48 K.-tól 64.— K.-ig, kivételesen 68 K.-ig, silányabb minőség 40.— K.-tól 47.— — K.-ig. Bika jobb minőségü 56 K.-tól 70.— K.-ig, kivételesen —.— K.-ig, silányabb minőségü 48.— K.-tól 54.— K.-ig. Bivaly 34 K.-tól 46 K.-ig, kivételesen —.— K.-ig. Magyar tehén 40.— K.-tól 60.— K.-ig, kivételesen —.— K.-ig. Tarka tehén 46.— K.-tól 69.— K.-ig, kivételesen —.— K.-ig. Mind 100 kilónként élő sulyban. Gazdasági marhákért: Igás ökör elsőrendü — K.-tól —.— K.-ig kilogrammonkint, kivételesen —.— koronától 750 K.-ig páronkint, középminőségü —.— K.-tól —.— K.-ig 100 kilónként 640 K.-t 700 K.-ig páronkint, silányabb minőség —— K.-tól — K.-ig 100 kilónként, — K.-tól —— K.-ig páronkint. Hizlalni való ökör fehér 100 kg.-kint —.— K.-tól —.— K.-ig. Fejőstehén, keresztezett, színes 200 K.-tól 280 K.-ig darabonkint, bonyhádi faj 240 K.-tól 360 K.-ig darabonkint, kivételesen — K.-tól — K.-ig. Igás bivaly —.— K.-tól —.— K.-ig páronkint.

Vágómarhából a fölhajtás 700 darabbal kisebb volt a multhetinél; idegen vevők vételkedve is csökkent, mert a kivitel Ausztriába megszorittatott. Mivel néhány nap előtt egy csapat magyar származásu marhából 2 darabot ragadós száj- és körömfájás gyanuja miatt azonnal levágtak, azért a mai vásárra felhajtott szarvasmarhák csak olyan ausztriai városokba voltak szállithatók, melyek nyilvános vágóhidakkal vannak ellátva. A jövő héten ezen intézkedés hatályon kivül lesz, s igy miután a forgalom élénk volt, az arak csak 2—4 K.-val csökkentek métermázsánkint. Előreláthatólag a készlet elfogy, kivéve a vágóhidra állitott 556 darabot, melyek holnap kerülnek eladásra. Jármasökör- és fejőstehénüzlet élénk volt.

Sertéskonzumvásár. (A székesfővárosi sertésvásár és közvágóhid intézősége.) September 10-én. Fölhajtás: Zsirsertés, ugymint öreg I. rendü ——kilogrammon felül ——— darab, II. rendü 280—350 kilogrammig — darab, kanló — darab, silány — darab, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül — darab, közép 220—300 kilogrammig — darab, könnyü 220 kilogrammig — darab, süldő — darab, malac — kilogrammig — darab. Összesen — darab. Hussertés ugymint: nehéz 300 kilogrammon felül — darab, könnyü 250—300 kilogrammig — darab, süldő — darab, malac 40 kilogrammig — darab. Összesen — darab. Fölhajtás összege 380 darab, 1 darab süldő. Előző napi maradvány 230 darab, — darab süldő, összesen 610 darab, 1 darab süldő. Eladatott 510 darab sertés, 1 darab süldő. Maradvány 100 darab, — darab süldő. A vásár irányzata élénk. Az árak szilárdak. — Következő árak jegyeztettek: Zsirsertés: Öreg I. r. 350 kgr.-on felül 88—94 fillérig, II. rendü 280—350 kilogrammig 88—94 fillérig, selejtezett 82—— fillérig, silány — fillérig, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül 100—105 fillérig, fiatal közép 220—300 kilogrammig 94—102 fillérig, fiatal könnyü 220 kilogrammig 92—100 fillérig, süldő ——— fillérig, malac ——— fillérig. Hussertés: Nehéz 300 kilogrammon felül ——— fillérig, könnyü 140—300 kilogrammig —— fillérig, süldő ——— fillérig, malac 40 kilogrammig ——— fillérig. Árak minden levonás nélkül, kilogrammonként, élősulyban.

Bécsi szurómarhavásár. Szeptember 10-én. (Saját tudósitónk telefonjelentése.) A mai vásárra felhoztak: 3041 darab borjut, 2351 darab élő sertést, 118 darab élő juhot, 365 darab levágott juhot, 7 darab bárányt.

Eladási árak: Élő borju 90—98 fill., elsőrendü 100—110 fillér, legeleje 114—116 fillér, lev. borju 100——136 fillér, elsőrendü 140——— fillér, zsirsertés ——— fillér, fiatal sertés ——— fillér, kivételesen — f., levágott nehéz sertés 90——112 fillér, kivételesen — fillér, husra hizlalt ——— fillér, zsirra hizlalt sertés ——— f., könnyü sertés 116—— fillér, elsőrendü süldő ——— f., élő juh 45—55 f., levágott juh 76—100 fillér. bosnyák silányabb sertések ——— fillér, kilogrammonként. Bárány 14——28 korona páronként.

A budapesti gabonatőzsde.

Budapest, szeptember 10.

Jó kinálat és élénk kereslet mellett készbuza szilárd irányzatu volt; eikelt 50.000 mm. 2½—5 fillérrel magasabb árakon. Rozs szintén kellemesebb volt,

XXI.

Az anya képe.

Mily komoly ön! — szólt lady Harriet a belépő Alicehoz és vizsga szemmel nézte testvérét és Alicet.

— Fontos tárgyról beszélgettünk, — válaszolt lord Beachville, — ami téged is érdekelni fog, ha meg fogod hallani.

— És mikor fogom megtudni?

— Még ma reggel.

Meglehetősen egyhanguan folyt a társalgás a reggeli alatt, befejezése után lord Beachville dolgozószobájába vitte miss Munravent. Egy nagy karosszéket tolt elébe és Alice helyet foglalt.

— Szeretnék önnel még egy igen kényes tárgyról beszélni. Mindenekelőtt azt kérdem, miért érdeklődött oly nagyon ama kép iránt, valamint annak nagyobb alaku másolata iránt, amely nővérem londoni lakásán van. Csudálatos módon hasonlit önhöz és még jobban hasonlitana, ha az akkori hajviselettől nem különböznék a mai divat. Szeretném tudni továbbá, csak érdeklődését keltette-e föl ez a rendkivüli hasonlatosság, vagy egyéb gondolatot is keltett önben? Beszéljen nyiltan.

Alice a képre tekintett és reszkető hangon válaszolt:

— Mióta először hallottam élményeimről, mindig reméltem, hogy egy napon meg fogom találni igazi anyámat. Nevelőanyámnál jobb, odaadóbb az édesanya sem lehetett volna irányomban. De miután megtudtam a valót, mindig vágytam feltalálni igazi édesanyámat. Sohasem hittem, hogy az ő beleegyezésével vittek el engem. Meg vagyok győződve, hogy szeretett engem és jó, hűséges anyám volt, nem olyan, mint a talált gyerekek anyái, akikről az ember a rémregényekben olvasni szokott. Amikor lady Harriet megmutatta nekem budoárjában azt a képet, azonnal rágondoltam, hogy ez a kép édesanyám vonásait örökiti meg, ahogy képzeletemben megrajzoltam azokat. (Folyt. köv.)

ára azonban változatlan; zab és árpa kis forgalom mellett nem változtak, tengeriben nem volt üzlet.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 1000 mm. 81 k. 7 K. 95 f., 500 mm. 81 k. 7 K. 92½ f.. 400 mm. 81 k. 7 K. 82½ f., 500 mm. 80·5 k. 7 K. 92½ f., 500 mm. 80·5 k. 7 K. 97½ f.. 650 mm. 80 k. 7 K. 90 f., 500 mm. 80 k. 7 K. 87½ f., 1200 mm. 80 k. 7 K. 75 f., 1100 mm. 80 k. 7 K. 75 f., 100 mm. 80 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 80 k. 7 K. 70 f.. 100 mm. 80 k. 7 K. 72½ f., 600 mm. 80 k. 7 K. 77½ f., 400 mm. 79·5 k. 7 K. 85 f., 100 mm. 79·5 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 79·5 k. 7 K. 75 f., 400 mm. 79·5 k. 7 K. 75 f., 200 mm. 79·5 k. 7 K. 75 f., 900 mm. 79 k. 7 K. 90 f., 100 mm. 80 k. 7 K. 90 f., 100 mm. 79·5 k. 7 K. 90 f., 1500 mm. 79 k. 7 K. 87½ f., 100 mm. 79 k. 7 K. 70 f., 750 mm. 79 k. 7 K. 77½ f., 150 mm. 79 k. 7 K. 65 f., 100 mm. 78·5 k. 7 K. 65 f., 200 mm. 79 k. 7 K. 75 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 72½ f., 100 mm. 79 k. 7 K. 65 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 65 f., 400 mm. 78·8 k. 7 K. 70 f., 800 mm. 78·5 k. 7 K. 75 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 75 f., 100 mm. 78·5 k. 7 K. 67½ f., 500 mm. 78 k. 7 K. 80 f., 400 mm. 78 k. 7 K. 65 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 62½ f., 100 mm. 78 k. 7 K. 65 f., 115 mm. 78 k. 7 K. 50 f.. 150 mm. 77·8 k. 7 K. 57½ f., 200 mm. 77·5 k. 7 K. 55 f., 100 mm. 76 k. 7 K. 50 f.

Pestmegyevidéki: 100 mm. 81 k. 7 K. 70 f., 200 mm. 80 k. 7 K. 87½ f., 500 mm. 80 k. 7 K. 75 f., 800 mm. 80 k. 7 K. 75 f., 400 mm. 80·5 k. 7 K. 75 f., 1300 mm. 80·5 k. 7 K. 77½ f., 1000 mm. 80 k. 7 K. 77½ f.. 150 mm. 80 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 70 f., 800 mm. 80 k. 7 K. 70 f., 200 mm. 79 k. 7 K. 67½ f., 200 mm. 79 k. 7 K. 70 f.. 300 mm. 79 k. 7 K. 65 f., 550 mm. 79 k. 7 K. 70 f., 500 mm. 78·5 k. 7 K. 65 f., 100 mm. 78·5 k. 7 K. 62½ f. 100 mm. 76·8 k. 7 K. 55 f., 100 mm. 76·8 k. 7 K. 50 f.

Adai: 2000 mm. 77·8 k. 7 K. 70 f.
Tolnai: 1800 mm. 76·7 k. 7 K. 65 f.
Csókai: 4000 mm. 79 k. 7 K. 85 f.
Bácskai: 3000 mm. 77·3 k. 7 K. 65 f.
Bihari: 100 mm. 79 k. 7 K. 65 f.
Dunai: 1500 mm. 76·2 k. 7 K. 55 f.
Budai: 700 mm. 76·5 k. 7 K. 55 f.

Mind három hónapra.

Rozs: 300 mm. 6 K. 27½ f., 200 mm. 6 K. 25 f., 100 mm. 6 K. 20 f., 500 mm. 6 K. 15 f., 300 mm. 6 K. 12½ f.. 100 mm. 6 K. 12½ f., 200 mm. 6 K. 07 f. paritásra.

Árpa: 100 mm. 5 K. 75 f., 250 mm. 5 K. 65 f., 150 mm. 5 K. 60 f., 100 mm. 5 K. 57½ f., 100 mm. 5 K. 55 f.

Káposztarepce: 100 mm. 10 K. 75 f. paritásra.

Készpénzfizetés mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktőzsde szokásai szerint készpénzben és kilogrammonkint. — A minőség hektoliterenkint 50 kilogrammonkint.

Buza		Kilós	50 kilogramm ára K.-tól	K.-ig	Kilós	50 kilogramm ára K.-tól	K.-ig
Tiszavidéki	uj	73	—.—	—.—	78	7.50	7.65
"	"	74	—.—	—.—	79	7.60	7.70
"	"	75	—.—	—.—	80	7.65	7.80
"	"	76	7.35	7.50	81	7.65	7.85
"	"	77	7.40	7.60	82	—.—	—.—
Fehérmegyei	"	73	—.—	—.—	78	7.45	7.60
"	"	74	—.—	—.—	79	7.60	7.70
"	"	75	—.—	—.—	80	7.65	7.75
"	"	76	7.35	7.45	81	7.65	7.80
"	"	77	7.35	7.55	82	—.—	—.—
Pestvidéki	"	73	—.—	—.—	78	7.40	7.55
"	"	74	—.—	—.—	79	7.50	7.60
"	"	75	—.—	—.—	80	7.55	7.70
"	"	76	7.25	7.40	81	7.60	7.75
"	"	77	7.30	7.50	82	—.—	—.—
Bánsági	"	73	—.—	—.—	78	7.45	7.60
"	"	74	—.—	—.—	79	7.55	7.70
"	"	75	—.—	—.—	80	—.—	—.—
"	"	76	7.30	7.45	81	—.—	—.—
"	"	77	7.35	7.55	82	—.—	—.—
Bácskai	"	73	—.—	—.—	78	7.50	7.65
"	"	74	—.—	—.—	79	—.—	—.—
"	"	75	—.—	—.—	80	—.—	—.—
"	"	76	7.40	7.55	81	—.—	—.—
"	"	77	7.45	7.65	82	—.—	—.—

Egyéb gabonanemüek			Kilós	50 kilogramm ára K.-tól	K.-ig
Rozs	uj	elsőrendü	—	6.10	6.20
"	"	középminőségü	—	6.—	6.10
Árpa	"	takarmányáru, elsőrendü	—	5.50	5.70
"	"	másodrendü	—	5.40	5.50
Köles	"	—	—	0.—	0.—
Zab	"	elsőrendü	—	5.50	5.65
"	"	középminőségü	—	5.40	5.50
Tengeri	ó	belföldi uj	—	6.20	6.30
"	"	fehér	—	—.—	—.—
"	uj	román vagy bolgár	—	6.35	6.[illegible]5
"	"	cinquantin	—	0.—	—.—
Repce	"	káposzta	—	10.50	11.—

A határidőüzlet folyamán a következő kötések történtek:

Októberi buza 1903.	7.45—7.51—7.46—7.48
Áprilisi buza 1904.	7.70—7.74—7.69—7.70
Októberi rozs 1903.	6.25—6.21
Áprilisi rozs 1904.	6.51—6.48
Októberi zab 1903	5.48—5.46
Áprilisi zab 1904.	5.73
Májusi tengeri 1904.	5.53—5.51—5.55—5.47—5.49

Déli egy órakor a következő záróárakat állapitották meg hivatalosan a tőzsdén:

Októberi buza 1903.	7.47— 7.48
Áprilisi buza 1904.	7.70— 7.71
Októberi rozs 1903.	6.21— 6.22
Áprilisi rozs 1904	6.47— 6.48
Októberi zab 1903.	5.46— 5.48
Áprilisi zab 1904.	5.70— 5.72
Májusi tengeri 1904.	5.49— 5.50

Délután fél 5 órakor zárul:

Októberi buza 1903.	7.46— 7.47
Áprilisi buza 1904.	7.69— 7.70
Októberi rozs 1903.	6.21— 6.22
Áprilisi rozs 1904.	6.48— 6.49
Októberi zab 1903.	5.48— 5.49
Áprilisi zab 1904.	5.73— 5.74
Májusi tengeri 1904.	5.50— 5.51

A budapesti értéktőzsde.

A mai tőzsde irányzata tartózkodó volt és kötések csupán szórványosan fordultak elő.

Előtőzsde: Osztrák Hitelrészvény 642.50—643.25. Magyar Hitelrészvény 711.50. Osztrák-magyar államvasut 651.50 korona.

A déli tőzsdén a következő értékekben volt forgalom: Magyar koronajáradék 97.75—97.80 százalék. Magyar Hitelrészvény 712.——712.75. Leszámitolóbank részvény 443.— Osztrák Hitelrészvény 643.25—644.—. R.mamurányi Vasmü részvény 453.——452.50. Osztrák-magyar államvasuti részvény 651.75—652.—. Első magyar iparbank részvény 320.—. Magyar cukor részvény 1500.— korona.

½4 órakor zárul: Osztrák Hitelrészvény 642.25. Magyar hitelbank részvény 711.—. Leszámitolóbank részvény —.—. Rimamurányi vasmü részvény —.—. Osztrák-magyar államvasuti részvény 651.—. Közuti vasut részvény —.—. Városi villamos vasut részvény —.— korona.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonszerü hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapitotta meg:

Jegyzések: Heremag: lucerna magyar 50.—54.— korona, vörös aprószemü 48.—50.— korona, vörös erdélyi —.——— korona, vörös bánsági —.———.— korona, középszemü 52.——56.— korona, nagyszemü 56.—58.—, korona. Disznózsir: budapesti 73 50—74.— korona, vidéki —.——.—— korona. Táblaszalonna: légenszáritott vidéki —.———.— korona, városi 4 darabos 58.50—59.—. korona, 3 darabos 61.——61.50 korona, füstölt —.———.— korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 13.——14.— korona, 120 darabos —.———.— korona, 100 darabos 14.50—15.— korona, 85 darabos 16.25—16.50 korona, azonnali szállitásra. Szerbiai szokás szerinti minőség 13.——13.50 korona, 100 darabos 13.75—14.— korona, 85 darabos 15.50—16.— korona. Szilvaiz: slavóniai 18.50—19.— korona, szerbiai 16.50—17.— korona, azonnal való szállitásra.

A bécsi értéktőzsde.

A mai *előtőzsdén* ismét nagyon érezhetővé vált az üzleti csönd.

A *déli tőzsde* azonban szilárdabban indult és zárlatfelé barátságos volt.

Zárlat csöndes.

Bécs, szeptember 10. *(Magyar értékek zárlata.)* 4%-os aranyjáradék 118.85. Tiszai és szegedi kölcsön-sorsjegy 154 75 Magyar vasuti kölcsön ezüstben —.—, Magyar keleti vasuti állami kötvény —.—. Magyar leszámitoló- és pénzváltóbank —.—. Rimamurányi vasmürészvény 452 50. Magyar koronajáradék 97.75. 4%-os Magyar földteherm. kötvény 98.05. Magyar hitelbank részvény 711.—. Magyar nyeremény kölcsön sorsjegy 200 — Kassa-oderbergi vasuti részvény —.—. Magyar keresk. bank —.—. Magyar cukoripar ——.

Bécs, szeptember 10 *(Osztrák értékek zárlata.)* 4·2%-os papirjáradék 99.90. 4%-os osztr. aranyjáradék 120.25. 1860-os sorsjegy 153.10. Osztrák hitelsorsjegy 438.—. Angol-osztrák bank —.— Bécsi bankegyesület 471 —. Osztrák-magyar bank 15.64. Déli vasut 81 50. Dunagőzhajózási részvény 873.—. Dohányrészvény 350.—. Császári és királyi arany 11.35. Német bankváltók 117.42. 4·2%-os ezüst járadék 99.85—100,63. Osztrák koronajáradék 100.25. 1864-iki sorsjegy 245.—. Osztrák hitelintézeti részvény 643.—. Unionbank 511.—. Osztrák Länderbank 404.—. Osztrák-magyar államvasut 651.—. Elbavölgyi vasut 415.—. Alpesi bányarészvény 366.50. 20 frank. arany 19.06. Londoni váltóár 239.20 Bécsi Tramway Litt B. —.—. Bécsi Tramway Litt A. —.—. Lipót kohó —.—. Az irányzat nyomott.

Bécs, szeptember 10. (A *Budapesti Napló* tudósitójának telefonjelentése.) A *délutáni magánforgalomban* a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 643 —. Magyar hitelrészvény 712.—. Angol-Osztrák bank 272 — Bécsi bankegyesület 471.50 Union bank 512 - -. Länderbank 404 — Osztrák-magyar államvasut részvény 651 25. Déli vasut 81.50. Elbavölgyi vasut 415 50 Északnyugati vasut részvény —.— Dohányrészvény 350 50. Rimamurányi vasmü 433.50. Alpesi bányarészvény 366 50 Májusi járadék 99 90. Magyar korona járadék 97 70. Török sorsjegyek 115.—. Német birodalmi márka 117.43 —117.42. Napoleond'or 19.06.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, szeptember 10. *(Tőzsdei tudósitás.)* Nyugodt forgalom mellett az irányzat tartott volt. Szénrészvények és részben bankok is szilárdak. Olasz, anatóliai és Prinz Heinrich vasutrészvények bővebben kinálva. Járadékok csendesek, változás nélkül. Később nyugodt és jelentéktelen forgalom mellett csak török járadékok emelkedők. Német bankok is szilárdabbak. Kohók csendesek, szénértékek állandók. Canada Pacific részvények engedők. Magánleszámitolási kamatláb 3¾%.

Berlin, szeptember 10. *(Zárlat.)* 4·2%-os papirjáradék —.—. 4%-os osztrák aranyjáradék —.—. Elbavölgyi vasut —.—. Magyar koronajáradék 97.80. Osztrák-magyar államvasut —.—. Kassa-oderbergi vasut —.—. Bécsi váltóár 85.10. Magyar vasuti beruházási kölcsön —.—. Alpesi bányarészvény —.—. Disconto-Commandit 186.75. Általános villamossági Edison 182.50. Gelsenkircheni 187.25. Laura-kohó 208.50. 4·2%-os ezüstjáradék 99.90. 4%-os magyar arany járadék 99.75. Osztrák hitelrészvény 202.50. Déli vasut 16.80. Károly-Lajos vasut —.—. Orosz bankjegyek 216.—. 4%-os uj orosz kölcsön 99.10. Török dohányrészvény —.—. Olasz járadék —.—. Magyar hitelbank —.—. Dynamit Trust 151.50. Harpeni 181.90. Az irányzat gyengült.

Berlin, szeptember 10. (A *Budapesti Napló* tudósitójának távirata.) *Esti forgalom:* 4%-os magyar aranyjáradék 97.80. Magyar koronajáradék —.—. Osztrák hitelrészvény 206.60. Osztrák-magyar államvasut 139.75. Déli vasut 16 80. Északnyugati vasut 216.—. Elbavölgyi vasut —.—. Orosz bankjegy készpénz —.—. Buschtiehradi —.—. Orosz bankjegy —.—. (Ultimo.) Lombard —.—.

Páris, szeptember 10. *(Zárlat.)* Osztrák-magyar államvasut —.—. Uj török konzol 31.50 Egyptomi járadék 107.—. Osztrák Länderbank —.—. Párisi bankrészvény 1105 —. 3%-os francia járadék —.—. 4% spanyol járadék 91.70. 3% uj törleszthető járadék —.—. Crédit foncier de France —.—. Alpesi bányarészvény —.—. 4% 1890. román kölcsön —.—. Görög kölcsön 210.—. Váltó Olaszországra % ⅛ pari. Váltó Amsterdamra 206.50. Váltó Brüsszelre % 7/32. De Beers 509.—. Chartered 65.50. 5% bolgár kötelezvény 370.—. Magyar aranyjáradék —.—. Déli vasut 84.—. Váltó Londonra 251.91. Osztrák aranyjáradék 103.70. Török sorsjegy 125.50. Meridional vasut 690.—. 4% olasz járadék 102.25 Ottoman-bank 579 — 3½%-os francia járadék —.—. Osztrák földhitelintézet 1275. Déli vasuti elsőbbségi kötvény 322.—. 4%-os 1896. román kölcsön 86.50. Dohanyrészvény 289.—. Váltó Bécsre 104.18. Váltó német piacokra 122.31. Rio 1220.—. East Rand 181.50. Randfontein 69.50. Magyar Jelzálogbank 574.—. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, szeptember 10. *(Zárlat.)* 4·2%-os papirjáradék 100.60. 4%-os osztrák aranyjáradék 102.10. 4%-os magyar aranyjáradék 99.90. Osztrák hitelrészvény 202.60. Osztrák-magyar államvasut 139.60. Északnyugati vasut —.—. Bustiehradi vasut —.—. Londoni váltóár 251.25. Bécsi bankegyesület 129.25. Villamos részvény 125 —. 3%-os magyar aranykölcsön 86.80. 4·2%-os ezüstjáradék 100.50. Osztrák koronajáradék 100.60. Magyar koronajáradék 98.10. Osztrák-magyar bank 112.50. Déli vasut részvény 16.90. Elbavölgyi vasut —.—. Bécsi váltóár —.—. Párisi váltóár 809.16. Unio bankrészvény —.—. Alpesi bányarészvény 187.—. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, szeptember 10. (A *Budapesti Napló* tudósitójának távirata.) Árfolyamok januárra. *Esti forgalom* Osztrák hitelrészvény 202.60 Német bank —.—. Disconto 186 90. Berlini kereskedelmi bank 157 10 Gelsenkircheni 181.75. Harpeni 182 25 Laura-kohó 229.50. Olasz járadék —.—. Hilbernia —.—. Az irányzat szilárd.

Hamburg, szeptember 10 *(Zárlat.)* 4·2%-os ezüstjáradék 100.20. 1860. sorsjegy 153.—. Déli vasut 16.60. 4%-os Osztrák aranyjáradék 102.20. Osztrák hitelrészvény 202.35. Osztrák-magyar államvasut 139.20. Olasz járadék 102.30. 4%-os magyar aranyjáradék 100.10. Az irányzat szilárd.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Szeptember 10. A sertésüzlet irányzata: szilárd.

A) *Hizott sertések ára:* I. A) Magyar elsőrendü. Öreg nehéz (páronkint 400 kilogrammon felüli sulyban ———— fillérig. Öreg közép (páronkint 300—340 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. Fiatal nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) 118—120 fillérig. Fiatal közép páronkint 251—320 kilogrammig terjedő sulyban) 119—120 fillérig. Fiatal könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kilogrammon felüli sulyban) ——— fillérig. Közép (páronkint 240—260 kilogramm sulyban) 117—118 fillérig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) 114—115 fillérig. — III. Romániai: Nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) ——— fillérig. Közép (páronkint 250—320 kilogrammig terjedő sulyban ——— fillérig. Könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehéz (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. — V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilogrammon felüli sulyban) 118——119 fillérig. Közép (páronkint 240—260 kilogrammig terjedő sulyban) 117——118 fillérig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) 114—115 fillérig.

Sertéslétszám 1903. szeptember 8. napján volt készlet 44.207 darab. — 1903. szeptember 9. napján felhajtatott 642 darab. — 1903. szeptember 9. napján elszállittatott 612 darab, 1903. szeptember hó 10. napjára maradt készletben 44.237 darab.

Vizállás.

		Szept. 9. méter	Szept. 10. méter			Szept. 9. méter	Szept. 10. méter
Inn	Schärding	1.70	1.55	Tisza	M.-Sziget	0.70	0.28
Duna	Passau	2.35	2.34	"	Tokeháza	0.08	0.02
"	Linz	0.50	0.37	"	V.-Namény	1.10	1.13
"	Bécs	0.70	0.70	"	Tokaj	0.72	0.80
"	Pozsony	1.39	1.34	"	Tisza-Füred	0.78	0.79
"	Komárom	2.22	2.15	"	Szolnok	0.92	0.95
"	Budapest	1.77	1.70	"	Csongrád	1.42	1.49
"	Paks	1.41	1.31	"	Szeged	0.63	0.72
"	Mohács	2.40	2.28	"	Török-Becse	0.01	0.16
"	Gombos	3.03	2.86	"	Titel	1.—	1.32
"	Ujvidék	2.61	2.40	Ondava	Bártfa	0.26	0.26
"	Pancsova	1.22	1.06	Topolya	Hoór	0.98	0.90
"	Orsova	1.91	1.78	Bodrog	Zemplén	0.08	0.07
Morva	Magyarfalva	0.44	0.41	Sajó	Zsolca	1.35	1.34
Vág	Zsolna	0.28	0.28	Hernád	H.-Németi	0.01	0.08
"	Trencsén	0.45	0.44	Berettyó	Margita	0.04	0.02
"	Szered	0.62	0.61	"	B.-Ujfalu	0.40	0.42
Rába	Sz.-Gotthárd	0.30	0.30	Körös	Csucsa	0.07	0.—
"	Sárvár	0.04	0.04	"	N.-Várad	0.20	0.20
"	Győr	2.02	2.—	"	Belényes	0.50	0.48
Dráva	Pettau	0.92	0.94	"	Tenke	0.32	0.31
"	Zákány	0.16	0.22	"	Gurahonc	0.12	0.12
"	Barcs	0.70	0.26	"	Borosjenő	0.30	0.32
"	Eszék	1.28	1.21	"	Békés	0.22	0.22
Mura	M.-Szerdah.	0.40	0.40	"	Gyoma	0.56	0.[illegible]8
Száva	Zágráb	0.06	0.04	Maros	Gy.-Fehérvár	0.36	0.3[illegible]
"	Sziszek	0.91	0.97	"	Branyicska	0.—	0.06
"	Mitrovica	0.[illegible]4	0.63	"	Soborsin	0.—	0.—
Szamos	Deés	0.42	0.42	"	Arad	1.30	1.3[illegible]
"	Szatmár	0.09	0.11	"	Makó	0.40	0.41
Kraszna	N.-Majtény	0.82	0.—	Temes	K.-Kostély	0.03	0.06
Latorca	Munkács	0.10	0.04	Béga	Kiszető	0.43	0.46
Laborca	Homonna	0.05	0.01	"	Temesvár	0.74	0.78
Ung	Ungvár	0.02	0.02	"	Becskerek	0.51	0.51

Napirend.

Naptár. Péntek, szeptember 11. — **Római katholikus:** Jácint. — **Protestáns:** Teodora. — **Görög-orosz:** (augusztus 29.) Iván felv. — **Zsidó:** Elul 19. — **Nap kél:** 5 óra 17 perckor. — **Nyugszik:** 6 óra 3 perckor. — **Hold kél:** 8 óra 17 perckor este. — **Nyugszik:** 9 óra 43 perckor délelőtt.

A miniszterek nem fogadnak.

Nemzeti Muzeum. Régiségtár. Nyitva van d. e. 9 órától délután 1 óráig.

Országos képtár az Akadémiában délelőtt 9—1 óráig.

A Magyar Nemzeti Muzeum történelmi és irodalomtörténeti kiállitása nyitva 9—1 óráig dijtalanul, azután 2-ig 1 koronáért.

Az Akadémia Goethe-szobája nyitva délelőtti 10—12-ig.

Budapesti tanonc- és segédmunka-kiállitás a Városligeti Iparcsarnokban, nyitva délelőtt 9 órától este 6 óráig. Belépődij 20 fillér.

A fővárosi könyvtár (Károly-körut 28.) mindennap nyitva van, köznapokon délelőtt 9—1-ig, vasár- és ünnepnapokon 9—12-ig.

Mezőgazdasági muzeum (Kerepesi-ut 72.) d. e. 9-től 1 óráig.

Közlekedési Muzeum a Városligetben nyitva d. e. 9 órától 12 óráig és d. u. 2 órától 6 óráig.

A kereskedelmi és iparkamara könyvtára (Szemere-utca 6. sz.) nyitva minden hétköznap fél 10-től fél 2-ig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12 óráig és 3 órától 8 óráig.

Muzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 1-ig.

Az aquincumi ásatások és muzeum. Megtekinthetők egész nap III. ker. Ó-Buda, Külső-Szent-Endrei-ut. Helyiérdekü vasut a Pálffy-térről.

Egyetemi füvészkert az Üllői-uton zárva.

Mentőegyesület helyiségei a Markó- és Sólyom-utca sarkán, reggel 8 órától este 6-ig.

Állatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődij 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Museum. igazgatóság, kereskedelmi szakkönyvtára, tudakozó-osztálya és keleti mintatára V. kerület Váczi-körut 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. Hazai termékek állandó kiállitása és kereskedelemtörténeti gyüjtemény, továbbá a házi-ipari kiállitás (melyben az üzletvezetőség árusitásokat is eszközöl) a városligeti iparcsarnokban (vasár és ünnepnapokon is) nyitva délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A külföld kirendeltségek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelm részvénytársaság) V., Váczi-körut 32. szám alatt.

Időjelzés.

— *Az Országos Meteorologiai Intézet hivatalos jelentése.* —

Budapest, szeptember 10.

Hazánkban ma reggel időváltozás tapasztalható; a szelek nyugatról megélénkültek és növekedő felhőzet mellett az északnyugati részeken már kevés eső is esett.

A nagykiterjedésü északi depresszió a levegőnyomást keleti Európában általánosan sülyesztette, a maximum pedig nyugaton határozottabb alakot öltött.

Közép-Európában az idő szeles, hüvösebb és esős lett.

Kilátás: Északnyugati szelekkel változóan felhős, hüvös idő várható inkább csak keleten esővel.

Cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság magyar vonalainak üzletigazgatósága.

4871/M. sz.

Hirdetmény.

A cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság magyar vonalai számára az 1904. év folyamán szükségelt
a) electromos izzólámpák
b) ivlámpaszenek
szállitására ezennel pályázatot hirdetünk.

Az ajánlatok legkésőbb **f. évi október hó 10-én déli 12 óráig** a cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság üzletigazgatósága iktatójánál (Budapest, I. Mészáros-utca 19. földszint) nyujtandók be, megjegyezvén, hogy ugyanott a vontatási és mühely-osztálynál (II. em. 30) a részletes pályázati hirdetmények általános és különleges szállitási feltételek önköltségi árért megszerezhetők.

Budapest, 1903. szeptember hó 9-én.

Az üzletigazgatóság.

Magyar kir. államvasutak ad 60522/903.

Pályázati hirdetmény.

Alulirott igazgatóság a magy. kir. államvasutak mühelyeiben 1904. évben, esetleg 1905. és 1906. években szükséges mosett és fertőtlenitett tisztogató és fényező vászonrongyok szállitására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A pályázat tárgyát képező vászonrongyok egy évi mennyiségét feltüntető ajánlati ürlap, valamint a szállitásra vonatkozó és az ajánlattételnél kötelező részletes módozatokat tartalmazó ajánlati felhivás, valamennyi hazai és horvát-szlavonországi kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthető és az alulirott igazgatóság „Anyag és leltárbeszerzési szakosztálynál" Budapest, VI., Andrássy-ut 73. sz. II. emelet 48. ajtószám alatt dijtalanul kapható.

Az ajánlati ürlapon megfelelően kiállitott, egy koronás m. kir. okmánybélyeggel ellátott ajánlatok az ivenkint 30 filléres m. kir okmánybélyeggel ellátott és aláirt ajánlati felhivással együtt, lepecsételve legkésőbben f. évi október hó 6-ának déli 11 órájáig a fentemlitett szakosztálynál benyujtandók, vagy posta utján odaküldendők. Az ajánlat boritéka e felirással látandó el: „Ajánlat ad 60522/903 számhoz". Bánatpénz gyanánt az ajánlandó vászonrongyok egyévi értékének 5%-ka legkésőbben f. é. október hó 5-nek déli 12 órájáig a m. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál, akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban leteendő.

Bánatpénz nélkül és később benyujtott, valamint az olyan ajánlatok, melyek nem az előirt módon tétetnek, vagy amelyek az aláirandó ajánlati felhivás nélkül nyujtatnak be, figyelembe nem fognak vétetni.

Budapest, 1903. évi szeptember hóban.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága.

(Utánnyomás nem dijaztatik.)

Ha Önnek **egy** sorsjegyet kinálnak, vegyen ***kettőt***, mert az emberiség tulnyomó része, mely az orvosok tudását igénybe veszi, sajnos még abban a helyzetben sincs, hogy egy koronát áldozzon.

Egy sorsjegy 1 korona. Főnyeremény 50000 korona.
Orvos-Szövetség Sorsjátéka, Budapest IV., Váci-utca 17/7.

Elismert legjobb és legolcsóbb
Benzin-petrolin gázmotorok és lokomobilok

villanyos nyujtással és szelep kormányzattal a legmeszebb menő kezesség mellett, minden gazdasági célra alkalmas.
Nem gyorsfutók, tehát **malomüzemekre** különös **előnynyel használhatók.**
Szállitja kedvező fizetési feltetelek mellett **OSERS és BAUER motorgyára** Magyarországi vezérképviselet és raktár
DÉNES B. BUDAPEST, VI., Váci-körut 61. szám.
Árjegyzék ingyen. Tisztességes ügynökök kerestetnek.

Magyar királyi államvasutak. Üzletvezetőség Aradon.
24402/1903. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet az Arad állomás uj fütőházi telepén létesitendő vizállomási és két szárnyépületével kapcsolatos munkákra.

A költségszámitás, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati föltételek, valamint az 1887-ben kiadott általános és részletes feltétfüzetek Aradon a magy. kir. államvasutak üzletvezetőségének pályafentartási osztályában a hivatalos órák alatt 3 korona lefizetése mellett átvehetők és a vonatkozó tervek megtekinthetők.

Az ajánlatokat legkésőbb 1903. évi szeptember hó 22-én déli 12 óráig kell benyujtani, alulirott üzletvezetőség általános osztályánál.

Az ajánlatokat egykoronás, az ajánlat mellékleteit ivenkint 30 filléres bélyeggel ellátva, lepecsételve és a következő felirattal kell benyujtani:

„Ajánlat a m. kir. államvasutak Arad állomás uj fütőházi telepén létesitendő vizállomás és két szárnyépülete épitési munkáira."

Az ajánlatok benyujtását megelőző napon, vagyis 1903. évi szeptember hó 21-én déli 12 óráig 1500, azaz Egyezerötszáz korona bánatpénzt kell a magy. királyi államvasutak aradi üzletvezetőségének gyüjtőpénztáránál akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban letenni.

A bánatpénzről szoló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapirok a legutóbb jegyzett árfolyamban számittatnak, de névértéken felül számitásba nem vétetnek. Csak idejekorán beérkezett irásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául. Távirati uton tett ajánlatok figyelembe nem vétetnek. Posta utján beküldött ajántatok és bánatpénzek térti vevénynyel adandók fel. Az ajánlatok feletti döntés határideje e pályázati határidőtől számitott 2 hétben állapittatik meg, a bánatpénzek visszaadása pedig a döntéstől számitott 8 napon belül eszközöltetik.

Aradon, 1903. évi szeptember hó 3-án.

Az üzletvezetőség.

(Utánnyomás nem dijaztatik.)

Az ATHENAEUM r.-t. kiadásában megjelent:

HÁZASSÁGI PEREK ÉS ELJÁRÁS HÁZASSÁGI PEREKBEN.

Irta; KNORR LAJOS ügyvéd, ny. táblai biró, stb.

E könyv egybefoglalja a házassági perekre vonatkozó összes jogszabályokat ugy, hogy annak nemcsak a szakember, hanem a perlekedő házasfelek is hasznát vehetik.

Ára angol vászonkötésben 2 korona.

Kapható az ATHENAEUM r.-társulatnál (Bpest, VII. ker., Kerepesi-út 54.) és minden hazai könyvkereskedésben.

Jótállás mellett olcsón

BUTOROK

divatos **hálószobák** ... 90 forint és feljebb
teljes matt faragott ebédlők ... 75 „ „ „
divatos szalón garniturák ... 50 „ „ „
szekrények, ágyak, divánok, székek, asztalok, íróasztalok és minden fajta egyes **butor** darabok igen olcsón. Modern berendezések igen nagy választékban.

Nagy Imre
lakberendezési vállalkozó, **butor raktára**
Váci-körut 9. szám I. emelet.
Szerecsen-utca sarok.

Veszek
zálogházi cédulát
régi arany ezüst árút brillánt és gyémánt árút a legmagasabb árak mellett
FRIED A.
órás és ékszerész
Kerepesi-ut 2. szám.

Cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság magyar vonalainak üzletigazgatósága.

A cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság az 1904. év folyamán magyar vonalai számára szükségelt körülbelül 25000 kg. ásvány-hengerolaj és 130.000 kg. ásvány kenőolaj (vulkánolaj) szállitására ezennel pályázatot hirdet.

Az ajánlatok legkésőbb ***f. évi október hó 10-én déli 12 óráig*** a cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság üzletigazgatósága iktatójánál (Budapest, I. Mészáros-utca 19. földszint) nyujtandók, illetőleg küldendők be, megjegyezvén, hogy ugyanott, a vontatási és mühely-osztályban (II. em. 30.) a részletes pályázati hirdetmények, általános és különleges szállitási feltételek önköltségi árban megszerezhetők.

Budapest, 1903. szeptember hó 7-én.

Az üzletigazgatóság.

Biztos gyógyulást keresöknek
kik bármily
nemi betegségben szenvednek
mint hugycső és hólyagbajok, hugycsőszükületek, vizelési zavarok, éjjeli magömlések, sebek és bujakóros bántalmak (syphilis) az önfertőzés utóbajaiként fellépő idegbajok, **korai férfierő elgyengülés,** bármily bőrkiütések stb. nőknél fehérfolyás, méh bajok **alapos, gyors és gyökeres gyógyitására, szigoruan tudományos és lelkiismeretes gyógymódjánál fogva** legjobban ajánljuk
Dr. Garai Antal
v. cs. és kir. osztály főorvos **országos hirü és legrégibb** 30 éve fennálló rendelő-intézet
Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 24. sz.,
Rendelés naponta 10—4-ig és 7—8-ig este. Idült hugycső és hólyagbajok vizsgálata villamos hugycsőtükör segélyével,
Vidékiek levelekre kimeritő választ és szakszerü tanácsot nyernek, gyógyszerekről gondoskodva lesz. Titoktartás biztositva.
Nőknek külön váróterem.

Iskolakönyvek.

A szülők és a tanulók figyelmét felhivjuk az uj tanév küszöbén

Lampel R. (Wodianer F. és Fiai)
cs. és kir. udv. könyvkereskedés
Budapest, VI., Andrássy-ut 21. szám alatt
lévő óriási könyvüzletére, ahol **az ország minden részében használt tankönyvek** kaphatók és megrendelhetők.

A tankönyveknek és általában mindennemü iskolai szereknek egy kézből való beszerzése **nemcsak időmegtakaritás, de költségkimélés is,** mert ez együttes szállitás jutányosabb, mintha külön-külön rendelnek mindent, más és más helyről. Beszerzési forrásul a nevezett céget ajánljuk, amely gazdagon fel van szerelve a közelgő iskolai idényre az összes forgalomba lévő **tankönyvekkel és iskolai szerekkel.** A cég **saját tankönyv kiadványait, amelyeket a magas tanügyi kormány engedélyezett, az ország legtekintélyesebb tanintézetei használják**

A cég a megrendeléseket a szokásos feltételek mellett foganatositja.

A több mint egy évszázad óta fennálló könyvkereskedés kivivta magának a n. é. közönség osztatlan bizalmát, s a cég sulyt helyez arra, hogy a hozzá beérkező megrendelések gyors, pontos és lelkiismeretes elintézése által a bizalmat még fokozottabb mértékben kiérdemelje.

Figyelmet érdemel a cég jól felszerelt **zeneműkereskedése** és **tanszerraktára is,** amelyek méltón egészitik ki az elsőrangunak elismert kövyvkereskedést.

Schicht-szappan

„szarvas" vagy „kulcs",
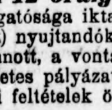
jegygyel
legjobb, legkiadósabb s ennélfogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkatrészektől mentes.
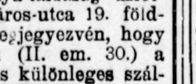

Mindenütt kapható!

Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht" névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva.

Szinházak, szórakozó helyek.

NEMZETI SZINHAZ.

Péntek, 1903. szeptember hó 11-én.

Lady Windermere legyezője.

Szinmü 4 felvonásban. Irta Wilde Oszkar. Forditotta Moly Tamás.

Személyek:

Windermere	Mihályfi	Mrs Cowper	Keczeri
Windermerené	Hegyesi	Mrs Erlyune	Jászai
Berwleck	Helvey	Augustus	Gál
Lady Agatha	Paulay E.	Darlington	Császár
Pylmdale	Szacsvayné	Dumby	Horváth
Stutfield	Meszlényi	Graham	Dezső

Kezdete 7½ órakor.

VIGSZINHAZ.

Péntek, 1903. szeptember hó 11-én.

A korbács.

Bohózat 3 felvonásban. Irták Hennequin és Bilhaud. Forditotta Molnár Ferenc.

Személyek:

Petit Pré	Góth	Pépé	Fehér
Kerbolbec	Hegedüs	John	Bárdi
Flécherolles	Szerémy	Lebidoisné	Hunyadi
Pivert	Tanay	Consuelo	Kertész
Cettinquet	Balassa	Boleróné	Nikó
Bolero	Vendrei	Lucienne	Harmat

Kezdete 7½ órakor.

NÉPSZINHAZ.

Péntek, 1903. szeptember hó 11-én.

Cigányélet.

Eredeti népszinmü 3 felvonásban. Irta és zenéjét szerzette Dankó Pista.

Személyek:

Tollas Zsiga	Ujvári	Csicsó	Kovács
Dadó Ruzsi	Siposné	Polyva	Szabó
Lajos	Szirmai	Macska László	Kiss M.
Marcsa	Szentmiklósy	Móric bácsi	Solymosi
Darázs Etel	Balázs	Tudomány	Pázmán
Lajoska	Dezsőfi	Dávid	Marton

Kezdete 7½ órakor.

MAGYAR SZINHAZ.

Péntek, 1903. szeptember hó 11-én.

A drótostót.

Nagy operette előjátékkal, 2 felvonásban. Irta Leon Viktor. Forditották Ruttkai György és Mérei Adolf. Zenéjét szerzette Lehár Ferenc.

Személyek:

Günther	Boross	Pfefferkorn	Sziklai
Mici	Kornai	Zsuzska	Szentgyörgyi
Jankó	Rubos	Milos	Ráthonyi

Kezdete 7½ órakor.

URANIA SZINHAZ.

Péntek, 1903. szeptember hó 11-én.

Szerbia.

Irta: dr. Strausz Adolf.

Kezdete 7½ órakor.

FŐVAROSI NYARI SZINHÁZ.

Péntek, 1903. szeptember hó 11-én.

Éjjeli menedékhely.

Jelenetek a mélységből 4 felvonásban. Irta Gorkij.

Kezdete 7½ órakor.

VAROSLIGETI NYARI SZINHAZ.

Péntek, 1903. szeptember hó 11-én.

Egy borbélycsalád kalandjai

vagy **Fregoli és Fregolina.**

Énekes bohózat 4 szakaszban.

Kezdete 7½ órakor.

Cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság magyar vonalainak üzletigazgatósága.

4870/M. sz.

Hirdetmény.

A cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság magyar vonalai számára 1904. év folyamán szükségelt különféle comerce vasak, mint:

1. négyzetvas hegesz vagy folytvasból
2. laposvas » » »
3. gömbölyüvas » » »
4. rácsvas » » »
5. szögvas » » »
6. U és T vas » » »
7. négyzetvas kétszer csomagolt hegesz vasból
8. rácsvas » » » »
9. gömbvas » » » »

szállitására ezennel pályázatot hirdetünk.

Az ajánlatok legkésőbb **f. évi október hó 10-én déli 12 óráig** a cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság üzletigazgatósága iktatójánál (Budapest, I. Mészáros-utca 19. földszint) nyujtandók be, megjegyezvén, hogy ugyanott a vontatási és műhelyosztályban (II. em. 30.) a részletes pályázati hirdetmények, általános és különleges szállitási feltételek önköltségi árban megszerezhetők.

Budapest, 1903. szeptember hó 9-én.

Az üzletigazgatóság.

FŐVÁROSI ORFEUM

VI., Nagymező-utca 17.

Ma és mindennap

Miss Helia Vulcaine

(Goldreich)

többszörösen kitüntetett lábujjhegymüvésznő („a tüz istennője, az éjszaki sarok tündére")

Cake-Walk lábujjhegyen!

Remek diszletek és világitási hatások.

Les Sousloff

Garcin **Tarka szinpad**

Szenzációs!

Bianca Braselly

lavina-omlásai

és a többi különlegesség.

Károlyi Károly

hegedümüvész és zeneszerző fellépte.

A télikertben reggeli 5 óráig **Vörös Elek** cigányzenekara hangversenyez.

Szeptember 16-án utolsó előadás.

CIRCUS Cesar Sidoli

a Városligetben.

Ma péntek, szeptember 11-én

nagy diszelőadás

különösen válogatott müsorral.

Spanocchi Leó gróf fellépte

mint iskolalovar,

valamint Körber kisasszony

mint iskolalovarnő

MAROKKÓ.

Nagy kiállitásu némajáték.

Ős-Budavára

Nyitva d. u. 6 órától reggeli 4 óráig.

Ma péntek, szeptember 11-én

a fényesen diszitett és kivilágitott területen

Nagy Rákóczy ünnepély.

Tárogató hangverseny a mecset tornyán. Kuruc nóták tárogató kiséretel. Kuruc cigányzenekarok.

— **Nagy diszfelvonulás** —

a Sidoli cirkusz összes lovain. Mágnás-bandérium, parasztbandérium. Lengyel nemesek stb.

A varieté szinpadon és a Folies Comiques-ban

Diszelőadás.

Fényes tüzijáték — Fontaine illuminense.

Rendezi **Friedmann A.** igazgató.

Nagy női és férfi szépségverseny.

A legszebb nő dija egy szép női aranyóra, a férfi verseny nyertezőé értékes zsebóra.

Minden ötszázadik látogató, aki a turnikét áthaladja, ha férfi, szép czüstbotot, ha nő, arany fülbevalót, vagy gyürüt kap emlékül.

A szabad területen parasztbál.

Belépő dij egy korona.

„The Gresham"

életbzitosító-társaság Londonban

Magyarországi fiók:

Budapest, V., Ferenc József-tér 5-6

a társaság saját palotájában.

A társaság vagyona 1902. december 31-én — — — — — — — — kor.	198,863.596.88
Évi bevétel biztositásokés kamatból 1902. évi december 31-én „	31,489.033.74
Kifizetések, biztositási és járadéki szerződések, valamint visszvásárlások stb. után a társaság fennállása óta (1848) — — — — „	448,478.190.91
Az 1902. évben a társaság 4748 kötvényt állitott ki — — — — „	43,059.529.29

összeg értékekben. — Prospektusokkal és dijtáblázatokkal, melyek alapján a társaság kötvényeket kiállit, továbbá ajánlatokkal, dijmentesen szolgál a magyarországi- és a kelet fiókja Budapesten, valamint ennek ügynökei a fők minden nagyobb városában.

Cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság.

17120/R. sz.

Hirdetmény.

A f. évi május hó végéig talált, de tulajdonosaik által át nem vett tárgyak f. é. szeptember hó 14-én d. e. 9 órakor, a kézbesithetlen s számfölöttes szállitmányok pedig f. é. szeptember hó 15-én d. e. 9 órakor Budapest, állomásunk teherpályaudvarának (I. Mészáros-utca 19. sz.) III. sz. raktárában az üzletszabályzat 70. §-a értelmében eladásra kerülnek, mihez a t. c. vonni szándékozók ezennel meghivatnak.

Budapest, 1903. szeptember hó 9-én.

Az üzletigazgatóság.

Szinházak heti müsora.

	Nemzeti szinház	Vigszinház	Népszinház	Magyar szinház	Főv. nyári szinház
Szombat	Denise (Uj betanulással)	A teknősbéka	A czigányélet	A drótostót	Párisi élet
d. u. Vasárnap este	A vasgyáros	A korbács	A czigányélet	A drótostót	Piros bugyelláris Párisi élet

---

Ki a mi legjobb barátunk?

Aki már állott kétségbeesetten szeretettjének betegágya előtt segitséget az istentől és az orvosi tudománytól remélve, aki szivszorongva könyörgött vigaszért, gyógyulásért és megváltásért és orvosának önfeláldozó ápolása meghozta neki ezt, az nem nyomhatja el szivében a hála nemes érzését és bizonyára örömmel ragadja meg az alkalmat, hogy filérjeivel hozzájárulion a magyar orvosok igyekezetének megvalósításához, hogy egy

nyugdij-alapot és segély-egyletet

alapithassanak, melynek az volna a célja, hogy a humanitás és emberszeretet szolgálatában megőszült és keresetképtelen orvos hozzátartozóit (özvegyeit és árváit) a nyomortól és gondtól megóvja.

Azok kérnek most segitséget tőlünk, akikhez mink szoktunk segélyért fordulni.

E nemes cél által vezérelteteve, támogatjuk ezt a vállalatot és átvettük a sorsjegyek egy részét oly célból, hogy az orvosok javára forgalomba hozzuk.

Számos nyeremény kerül kisorsolásra.

A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben	50.000	kor. ért.
1 nyeremény	40.000	„ „
1 jutalomdij	10.000	„ „

nemkülönben egy sereg más nyeremény, s igy egy 1 koronás sorsjegygyel

50.000 kor. ért.

nyereményt érhetünk el.

A huzás már október hó elején megtartatik miért is kérjük, hogy megrendeléseit haladék nélkül, mindenesetre azonban

szeptember hó 20-ig

hozzánk juttatni sziveskedjenek.

Török A. és Társa

Bankháza Budapest,

Központ: Teréz-körut 46.

Fiók-üzletek: IV., Muzeum-körut 11. V., Váci-körut 4. VII., Erzsébet-körut 54.

Cs. és kir. szab. déli vaspálya-társaság magyar vonalainak üzletigazgatósága.

A cs. és kir. szab. déli vaspálya-társaság magyar vonalai számára az 1904. évben szükségelt

1. Mozdony-szerkocsi és kocsitengelyek Martin- és tégely-acélból nyersen és előtarolva,
2. Mozdony-szerkocsi és kocsikerék-abroncsok Martin- és tégely-acélból,
3. I-minőségü kazánlemezek Martin folyt vasból,
4. II-minőségü füstszekrény és szerelési lemezek Marton folyt vasból,
5. kovácsolt mozdony alkatrészek,
6. acélöntési mozdony és kocsialkatrészek,
7. öntött vasalkatrészek,
8. bordás rugó acéllemezes rugókhoz,
9. csigarugók,
10. acél tüzcsövek és toldatcsövek,
11. vörösréz tüzszekrény lemezek,
12. vörösréz rudak támcsavaroknak,
13. vörösréz csövek,
14. csavarkapcsok,
15. horogkapcsok,
16. kazánszegecsek,
17. csavarok

szállitására pályázatot hirdet.

Az ajánlatok folyó évi október hó 10-én déli 12 óráig a cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság iktatójában (Budapest, I. Mészáros-utca 19. földsz. 9.) küldendő, illetőleg nyujtandók be, megjegyezvén, hogy ugyanott a vontatási és műhelyosztályban (II. em. 30. ajtó) a részletes pályázati hirdetmények és egyéb felvilágositások megszerezhetők.

Az üzletigazgatóság.

Cs. és kir. szab. déli vaspálya-társaság magyar vonalainak üzletigazgatósága.

A cs. és kir. szab. déli vaspálya-társaság az 1904. év folyamán, magyar vonalai számára szükséges, körülbelül 10000 kg. szilárd kocsikenőcs (waggonkenőcs) szállitására ezennel pályázatot hirdet.

Az ajánlatok legkésőbb **f. é. október hó 10-én déli 12** óráig a cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság üzletigazgatósága iktatójánál (Budapest, I. Mészáros-utca 19, földszint) nyujtandók be, illetőleg küldendők be, megjegyezvén, hogy ugyanott a vontatási és műhelyosztálynál (II. emelet 30.) a részletes pályázati hirdetmények általános és különleges szállitási feltételek önköltségi árban megszerezhetők.

Budapest, 1903. szeptember hó 7-én.

Az üzletigazgatóság.

Minden szó **egyszeri** beiktatása nonpareille betükből **4 fillér. Vastagabb betükből 8 fillér.**

Szerkesztőségi telefon-szám: **56—12.**

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre dijmentesen ad felvilágositást a kiadóhivatal: **VIII., Kerepesi-ut 25. szám.**

Kiadóhivatali telefon-szám: **54—39.**

Levélbeli tudakozódásra ingyen adunk felvilágositást, csak a válaszra szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozódásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

Apró hirdetéseket Kerepesi-ut 25. sz. alatt (Telefon 54—39.) **központi irodánkban** és eredeti nyugta mellett még a következő fiókokban lehet föladni:

Blockner J.
hirdetési iroda
IV. Sütő-utca 6. szám.

Breuer nővérek
dohánytőzsdéje
Teréz-körut 64. szám alatt.

Deutsch Miksáné
Andrássy-ut 38.

Eckstein Bernát
hirdetési iroda
V. ker. Fürdő-utca 4. szám.

Engelmann Mór
dohánytőzsde
IV. ker., Kálvin-tér 2. szám.

Franke Pál
könyvkereskedése
IV., Gróf Cziráky-féle palota, Kossuth Lajos-utca, Kigyó-tér, (Koronaherceg-utca sarkán.)

Fischer J. D.
hirdetési iroda
IV. Gerlóczy-utca 1.

Goldberger A. V.
hirdetési iroda
IV. ker., Váci-utca 17. szám.

Goldner Jozefin
Andrássy-ut 50.

Goldgruber Mór
könyvkereskedő
II. ker., Fő-utca 17. szám.

Groszmann Jágó
fűszer- és vegyeskereskedése MISKOLCZ és környéke részére hirdetések felvételi iroda

Haasenstein és Vogler
hirdetési iroda
V. ker., Dorottya-utca 9. szám.

Jambrikovits
dohánytőzsdéje
Kerepesi-ut 50- (Takarékp.épül.)

Kernberg Rozália
dohánytőzsdéje
VIII. ker., Muzeum-körut 10.

Leopold Gyula
hirdetési irodája
VII., Erzsébet-körut 54. I. em.

Mosse Rudolf
hirdetési iroda
IV., Ferenciek-tere 3.

Mezei Antal
hirdetési iroda
IV. ker., Eskü-ut 9. szám.

Nemetsek A. J.
ujság-árudája
IV. ker., Petőfi-tér 3. szám.

Ifj. Nagel Ottó
könyvkereskedő
Muzeum-körut 2. sz. (Nemzeti Szinház bérháza.)

Rohonczi Ilona
dohánytőzsdéje
VI., Andrássy-ut 48. szám.

Sikray Samu
hirdetési iroda
VI. ker., Váci-körut 33. szám.

Sólyom Jakab
hirdetési iroda
V. kerület, Ferenciek-bazára.

Sopronyi V.
dohánynagyárus
VIII. ker., Kerepesi-ut 1. szám.

Szántó Mór
dohánytőzsdéje
IV., Kecskeméti-utca 14. szám.

Sváb Eliz
dohánytőzsdéje Nagymező-u. 12.

Schwarz József
hirdetési iroda
V. ker., Marokkói-utca 4. sz.

Schönwald Ferencné
dohánytőzsdéje
Ferenc-körut 32. szám.

Schődl Gyula
dohánytőzsde és postagyüjtőhely V. Lipót-körut 8.

Tenczer Gyula
hirdetési iroda
V. ker., Szervita-tér 8. szám,

Toldi Lajos
könyvkereskedése
II. ker., Fő-utca 2. szám,

Weitzenfeld Jakab
Király-utca 1.

Minden apróhirdetés, melyet **itt este 6 óráig föladnak,** már másnap **megjelenik a Budapesti Naplóban.**

Aranka k. a.

Hogy bebizonyitsam rokonszenvemet Ön iránt, lássa még ez uton is felemlitem. 2312

Nyomorult!

Szerelmem! Megkaptam, nem mehetek, egyedül vagyok Annak hazugság minden szava, ne beszélj vele. Örökké csak téged szeret, csókoló Utálatosod. 16008

Édes

én mindenem! Triesztből október 2-án este félkilenckor érkezem Budapestre és maradok 6-áig tétlenül ott. Oh miért nem jöhetsz velem! Istenem, lehet még olyan boldogság?! Programom mutatkozó szükség szerint váltakozik. Forró szerelemmel csüng rajtad imádó hűségesed. 2314

KERESLET.

Szerény fizetéssel állást nyerhet kezdő szabász. Cim a kiadóban. 4817

Szép írással

alapos magyar és német nyelvismerettel és több évi közigazgatási gyakorlattal biró jogászember kerestetik állandó irodai alkalmazásra, állami hivatalban. Kifogástalan jellem és előélet, továbbá rendezett anyagi viszonyok elengedhetetlen feltételt képeznek. Havi fizetés egyenlőre 120 korona. Állomás azonnal elfoglalható. Cim a kiadóhivatalban. 15997

Szénügynökök

fixfizetés éz magas jutalékra elismert fütőanyaghoz kerestetnek. **Sugár Vilmos** Józsefvárosi pályaudvar IV. kapu és Nyugoti pályaudvar Aréna-ut. 15975

Kerestetik

okl. tanitónő, ki zongorában jártas előnyben részesül. Cim Rombach-utca 11. II. em. 24. 15988

Okleveles zongoratanitónő kitünő módszerrel még néhány órát keres házban és házon kivül, magyarul, németül, franciául és angolul beszél. Csoporttanitás 3-szor a héten 4 frt havonként. Megkeresések **„Zene 100“ alá** a kiadóba kéretnek. 15995

Gépirónő,

ki gyorsirászatot is tud, azonnali belépéssel felvétetik, Schweitzer Testvéreknél, Miskolczon. 2308

Egy

ügyes **kereskedősegéd, ki a** füszer és rövidáruban jártas, azonnali belépésre felvétetik. Reich Eppingernél, Zala-Egerszegen.

Két gyermek

mellé, kik az elemi iskolát látogatják nevelő kerestetik, ki magyarul, németül és zongorázni tanit. Ajánlatok Kohn Vilmos Szeged, Maros-utca 16. kéretnek.

Lakást keresek.

Négy vagy három nagy szobást a Báthory-utca közelében. Gázvezeték nélkülözhetetlen. Csak olyan lakásra reflektálok, a melybe október elsején beköltözhetem. Ajánlatok „Üres lakás“ cim alatt a kiadóba kéretnek. Házmestereknek jutalom. 4820

Raktárnoki,

pénzbeszedői vagy más ehhez hasonló bizalmi állást keres azonnali belépésre egy jelenleg is gyárban alkalmazott és hosszu évi müködésről szóló kitünő bizonyitványnyal rendelkező, nős fiatal ember. Szives megkereséseket **„Sch. J.“** jeligo alatt e lap kiadóhivatalába kér. 4806

Házmesteri állást

keres tisztességes házaspár, ki már e minőségben 2 évig alkalmazva volt. A férj hivatali szolga egy nagyobb részvénytársaságnál. Cim Gyöngytyuk-u. 13. fél emelet 7. ajtó. 6530

Gyakorolt szabász,

aki a katonai ruhák szabásában is jártas, állást nyerhet. Cim a kiadóban. 4818

KINÁLAT.

Zongoraművész,

ki oklevelét a bécsi Conservatoriumon, Epstein és Helmesberger tanárok alatt nyerte, elvállal leckéket. Ajánlatok „Diabelli“ jelige alatt a kiadóhivatalba. 16009

Falun

gyógynövények szedésével jövedelem. Prospektus kérésre ingyen. Ivánkovits Károly, Szegeden.

Egy jó karban

levő stiriai angol bicikli eladó. (Baross-utca 119. sz. I. emelet 17. a.)

Ügyes fodrászné

ajánlkozik házakhoz hölgyeket fésülni és egyszersmind tanulókat fésülésre elfogad jutányos árért. Rudolf-rakpart 8. IV. 12. 7986

Nyakkendő készités

elfogadtatik. Rudolf-rakpart 8. IV. 12. 7987

Intelligens

megjelenésü leány pénztárnoknői állást óhajt betölteni szolidabb üzletben, ki hasonló minőségben volt négy évig a párisi nagy áruházban alkalmazva. Szives megkereséseket e lap kiadóhivatalába „Hüséges“ jelige alatt. 4816

Eladó telek.

A Stefánia-uton tehermentes 1464 négyszögöl nagyságu telek azonnal eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 4804

Fodrásznő,

rendkivül ügyes, ismeretség hiányában ezuton ajánlkozik. Özv. Waldné VI., Vörösmarty-utca 48. II. 21.

Füszerkereskedés

angró és detail-üzlet a fővárosban, mely 30 év óta van jelenlegi tulajdonos kezei közt, éventei forgalma 120.000 kor. és évi bére szép lakással 1720 korona, tulajdonos betegsége miatt sürgősen eladó. Az üzlet átvételéhez minimum 12.000 korona szükségeltetik készpénzben. Bővebbet Niemetz Gyula üzletek adásvételi irodájában Budapest, Rökk Szilárd-utca 22.

Kávémérés

a VIII. kerület egyik legforgalmasabb utcájában, hol naponta 100 liter tej kávénak fogyasztatik, igen sürgős elutazás miatt 300 frtért eladó, évi bére csak 350 frt. Bővebbet Niemetz Gyula üzletek adásvételi irodájában Budapest, Rökk Szilárd-utca 22.

Szatócsüzlet,

élelmiszer-árusitással összekötve, a Szövetség-utca legnépesebb pontján, napontai átlagos bevétele 50 korona, évi bére szép lakással együtt 700 korona, összes árukészletével és berendezéssel együtt 700 koronáért eladó. Bővebbet Niemetz Gyula üzletek adás-vételi irodájában, Rökk Szilárd-utca 22. szám.

Tejcsarnok,

Buda egyik legélénkebb helyén, napontai tejárusitása 60 liter, élelmi-cikkekbőli napontai bevétele 30 korona, sürgősen 1200 koronáért eladó. Az évi bér lakással együtt 700 korona. Bővebbet Niemetz Gyula üzletek adás-vételi irodájában, Rökk Szilárd-utca 22.

Vendéglő

és kávéház Erdély egyik nagyobb városában, melyet 3 éve bir tulajdonosa, a legjobbmenetelü üzletként ott ismeretes, éventei borkimérése 154 hektó és sörkimérése 100 hektó körül, holott az évi bére 2 szobás lakással és 2 kis szobás csapszékkel együtt csak 800 frt, tulajdonos betegsége miatt a leltár értékének megfelelő áron 1200 frtért sürgősen eladó. Bővebbet Niemetz Gyula üzletek adásvételi irodájában Budapesten, Rökk Szilárd-utca 22.

Telek

Pusztaszentmihályon az Árpád-telepen a Széchényi-utcában, 700 négyszögöles, legnagyobb része termőfajszőllővel beültetve, négyzetölenként hét koronáért sürgősen eladó. Bővebbet Niemetz Gyula ingatlanok adásvételi irodájában Bpesten, Rökk Szilárd-utca 22.

Füzőket

készit vagy javit nagyon jutányos árért, kitünő munkásnő ki külföldi és helybeli I-rendü cégeknek dolgozik. Cim: Elbogen Józsa, Király-u. 15. II. 1. 4822

---

3 darab

teljesen uj réz álló légszesz lámpa felszerelve, továbbá 1 drb kétágu uj s felszerelt légszesz lámpa eladó. Bővebbet a kiadóban. 6482

Szabónő

kitünő gyakorlattal, ajánlkozik elegáns és egyszerü ruhák készitésére lakásban is. Üllői-ut 23. II. 19. 2311

Felsőbb

leánygymnazista 5—6 forintért tanit. Dob-utca 84. ajtó 8. 16002

Eladó

Wehler Wilson-gép, kitünő, nagyon olcsón eladó. Tisza Kálmán-tér 2. f. 3. 15999

Kis diákot,

fiut vagy leányt teljes ellátásra elvállal uricsalád a Lipót-körуton. Ugyanott diplomás tanitónő is lakik. Cim a kiadóhivatalban.

Gavallér

ruharaktár **megnyilt Kossuth Lajos-utca 15. I. 15.** Frack és szalon öltönyök kölcsön adatnak.

Egy

okleveles zongora tanitónő, órákat ad mérsékelt árért, házban és házon kivül. IX., Üllői-ut 11. II. 22. 15987

2000,

bekebelezéssel biztositott koronáért, ugyanannyi jövedelem és majd kétannyi értékü szőlő egyéb birtokkal adatik. Kiss Lajos, Csengőd. 2310

Bonne,

elemit tanit, **esetleg** nappali órákra ajánlkozik. T. A. Kazinczy-utca 27. földszint I. 15986

Eladó Gödöllőn

2 lakóház együtt vagy külön, közel a vasuthoz, jól jövedelmező állandó lakókkal.

1 szőlő a gödöllői határban, régi termő szőlővel, 1800 □-öl, présházzal. Cim a kiadóhivatalban. 4780

Kalap-nagykereskedők vagy haszon szakmájuknak **ügyes segéd** ajánlkozik szerény feltételek mellett, aki az ismeretes **gráci Pichler-féle kalapgyárban** bizalmi állásban sok évig alkalmazva volt. Cim: **E. Lesska** Grác, Jakeminigasse 78.

V. gymnazista

elvállalja alsóbb osztályu gymnáziumi ianulók oktatását, szerény dijazásért. Cim VIII., Magdolna-u. 43. III. em. 30. ajtó. 4825

Boroshordók

használtak, nagy mennyiségü kitünő magyar 400—700 literig ászok hordók 40-től 70 hektóig és **egyszer használt** olasz hordók hitelesitve **jutányosan eladatnak,** bővebbet Kiss S. IX. ker. Gróf Haller-u. 26. 4821

Csakis

előkelő családnál elemi oktatást vállal, idősebb férjes asszony, kitünően képesitett tanitónő. Cim a kiadóban. 4825

Tisztességes

izr. **családnál teljes ellátást** nyerhet vidéki tanuló. Podmaniczky-utca 43. II. em. 6. 4796

Eladó urilak Kispesten, a fővárostól 10 perciny távolságban, kényelmes közlekedés, tehermentes, az urilak áll: 3 szoba, konyha, éléskamra, fürdő- és előszoba, nagy kert nemes gyümölcsfákkal és szőlőültetéssel, hivatalnokoknak nagyon alkalmas, kedvező fizetési feltételekkel azonnal eladó. Bővebbet Kájel János Kispest, Báthory-utca 12.

Kerékpár

elsőrendü amerikai gyártmány, férfi és női, teljesen uj, jutányosan eladó. VIII., Csepreghy-utca 2. III. 18. 4823

Csemegeszőlőt

szállit öt kilós postakosarankint bérmentve 3 koronáért Gyomáról (Békésmegye) „Vidovszky Ferenc szőlőbirtokos.“ 2309

Angol nyelvet

alaposan és tiszta kiejtéssel rövid idő alatt tanitok. „Darlington“ jeligével megkeresés kéretik a kiadóhivatalba. 4824

Bonnei

állást keres izraelita családnál szerény igényekkel egy tizennyolc éves leány, aki szeretettel foglalkozik a gyermekekkel. Steinbock Janka, Garai-utca 5. II. em. 10. 4801

Gyakran

bizonytalanság fogja el az embereket, ha arról van szó, mi volna a legcélszerübb arra, hogy gazdasági viszonyunkat előnyösen változtassuk meg. Legyen az azon esetekben, ha valamit venni vagy eladni, bérelni vagy bérbeadni. legyen az bár birtok, bérház v, telek. Pénzkölcsönvétel vagy pénzkölcsönadás vagy jelzálogkölcsön. Eladása vagy beszerzése régiségek és ritkaságoknak, gyüjteményeknek Eladása vagy megvétele jóforgalmu üzleteknek tan- vagy más intézeteknek, szakiskoláknak és részesedések jól jövedelmező vállalatoknál. Ily és ehhez hasonló esetekben, **biztos és gyors** eredményt, a „Budapesti Napló **„apróhirdetései“** nyujtanak.

Angol, francia

vagy németet alaposan tanitja egy tapasztalt magyar nyelvmester, ki tanulmányait külföldön végezte. Sikeres módszer. Kitünő ajánlatok. Lakás: **Gáspár Bernat, VI. Vörösmarty-u. 51/A., 21. ajtó.**

Egy igen ügyes

maseurnő és hidegvizgyógykezelőnő, ki a szakmajában nagy gyakorlattal bir, ajánlkozik privát házakhoz. Cime Gross Fánny, VII. Óvoda-utca 19. földsz. 3. 6450

KIADÓ SZOBÁK

Butorozott

különbejáratu utcai szoba 2 urnak esetleg teljes ellátással kiadó. VII. Sándor-u. 23b. II. 8.

Csinosan butorozott

udvari szoba egész külön bejárattal egy vagy két ur részére azonnal kiadó. Ujvilág-utca 9. III. em. 11.

Meglátja,

hogy igazunk van. Olcsó arany és ezüsteladás; egyetlen forrás, ahol jutányosan lehet vásárolni. Mi alkalmi vételek utján szerezzük be áruinkat és ezért abban a helyzetben vagyunk, hogy igen olcsón eladhatjuk t. vevőinknek és pedig: **12 személyre való komplett evőkészlet 13 latos ezüstből 150 frt, 6 személyre való 65 frt és feljebb, 12 drb 13 latos erős ezüst evőeszköz 6 frt 28 kr.** Továbbá dus választékban **arany férfi és női órák, láncok, gyémánt, brilliánt ékszerek** és minden e szakmába vágó cikkek. Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk. Ékszereket **esetleg rész**etfizetésre is, de csak helyben adunk el

Grünberger Ármin Béla örökösei,
IV., Váci-utca 30. I. em. 23.
(Haris-bazár).
Veszünk és becserélünk aranyat és ékszereket.

Butor

részletfizetésre vagy **meghatározott időre** szolid árak és legkedvezőbb fizetési föltételek mellett.
Fölvilágositással szolgál

Varga Ignác
hitelfőnök
BUDAPEST,
IV., Koronaherceg-utca 2.
(Kigyó-tér sarkán)
butorraktárában

A legujabb árjegyzéket több mint 457 képpel 25 krnak bélyegekben való beküldése ellenében franko küldjük.

Az ATHENAEUM r.-t.
kiadásában megjelent
és úgy ott, mint minden
könyvkereskedésben kapható:

Dura Máté:
Szerelmesek könyve. Költemények, gondolatok, szerelmi nyelvek, levélminták, felköszöntők, népdalok stb. kincsesháza. Diszes boritékba kötve ára 2 K.

*

Fenyvesi Adolf:
A magyar gyorsirás tankönyve. 5. kiad. Ára 1 K. 60 fill.

*

Gróf Festetich Andorné:
A czélszerü háztartás és egy pár szó a cselédkérdésről. Ára .... 80 fillér.

*

Márki István:
A sakkjáték tankönyve. Kezdők és haladók számára. 129 ábrával, feladványokkal. II. kiad. Vászonköt. Ára 4 K. 80 f.

*

A szépség művészete. Irta *.*. Számtalan, a szépség és egészség ápolására és fentartására szükséges tudnivalóval. Ára diszes vászonkötésben 4 kor.

*

A szerelem szótára és kalauza. Szólamok, kifejezések és bókok. Általában a szerelemre vonatkozó ismeretek gyüjteménye, levelezések, a házasságra vonatkozó életelvek, tanácsadások. Olcsó kiadás. Ára ....2 korona.

*

Szilágyi Aladár:
A Gabelsberger-Markovits-féle Gyorsirás tankönyve. Iskolák és különösen magántanulók számára. Ára 1 kor. 20 fillér.

*

Szomaházy István:
Kártya Codex. Jókai Mór, Rákosi Jenő, Mikszáth Kálmán, Herczeg Ferencz, Rákosi Viktor. Bródy Sándor és Ambrus Zoltán közreműködésével. Ára vászonkötésben...... 2 korona 40 fillér.

*

Baranyai István:
A konyhakertészet. Ára 3 K 40 fillér.

*

Eisenmayer Sándor:
Törvényszéki állatorvostan. Állatorvosok és gazdák számára. Ára 2 K. 80 f.

*

Fónagy József:
A vizsla idomitása. Beteg ebek gyógyitása. Képekkel, II. kiad. Vászonkötésben. Ára 6 korona.

*

Grubiczy Géza:
Tyukok és egyéb szárnyasok tojásainak mesterséges kiköltéséről. Ára 60 fillér

*

Grubiczy Géza:
A baromfitenyésztés. IV. kiadás. 72 ábrával. Két csinos vászon kötésben. Ára 3 kor. 60 fillér.

Molnár István:
A szőlőművelés és borászat kézikönyve. 192 ábrával. Ára .... 8 korona.

Mindezek a művek kaphatók az „Athenaeum“ kiadóhivatalában, Budapest, VII. ker., Kerepesi-ut 54, és minden könyvkereskedésben.

A borzasztó tüzvész

arra inditja a régi jó hirnevü

SÁRKÁNY J.
butorcéget

Budapest, IV., Ferenciek-tere 3. Király-bazár, hogy dús választékban raktáron lévő kitünő kivitelü saját gyártmányu **szalon, hálószoba, ebédlő és uriszobaberendezéseit** valamint egyes **butordarabokat, függönyöket, szőnyegeket** stb. a **nagy készlet csökkentése** céljából a legjutányosabban árusitsa, mely körülményt a n. é. butorvásárlóknak mint kiválóan kedvező alkalmat ajánlja.

NÉLKÜLÖZHETETLEN HASZNOS KÖNYVEK,

melyek ugy az **ATHENAEUM** kiadóhivatalában, mint **minden hazai könyvkereskedésben** megszerezhetők.

Testgyakorlás.

Beszédes Frigyes. Úszás. Képekkel. Ára .... 80 f
Orvosi szobagymnasztika. — *Schreber* dr. 59 ábrával. Ára .... 2 K

Perlekedés.

Jogi tanácsadó. Irta *Fodor S.* Nélkülözhetetlen utmutató mindenféle okiratok megszerkesztésére és a hatóságokkal való érintkezésre. Ára .... 8 K
Házassági perek és eljárás házassági perekben. Irta *Knorr Lajos.* Ára ...... 2 K
Kézikönyv esküdtek számára. Irta: *Vámbéry Rusztem.* Ára .... 2 K

Társasjátékok.

Szomaházy István. Kártya-Codex. *Jókai, Rákosi Jenő* és *Viktor, Mikszáth, Herczegh, Bródy* és *Ambrus* közreműködésével. Ára ......2 K 40 f
A sakkjáték tankönyve. — Kezdők és haladók számára. Irta *Márki István.* Ára .... 4 K 80 f
Tom-Tit száz kisérlete és produkcziója. 2 kötet. Több mint 300 képpel. Egy kötetnek ára .... 5 K

Vadászat.

A vizsla idomitása. — Irta *Fónagy József.* Függeléke: Beteg ebek gyógyitása. Ára .... 6 K
Az apróvad vadászata. Irta *Diezel-Mika.* 250 remek képpel. Diszmű. Ára...... 20 K
Vadászműszótár. Magyar-német és Német-magyar. — Irta egy öreg vadász. Ára füzve .... 1 K 60 f

---

Gummi
és
halhólyag

valódi **francia** gyártmány **legbiztosabb** és **nem ártalmas óvszer** tucatja 1.20, 2.- 3, 4, 5, 6 frt. Megrendeléseket **titoktartás mellett** eszközöl

Radványi L.
kesztyü- és kötszer-gyáros
Budapest, VI. Andrássy-ut 15
Árjegyzék ingyen.

Butorvásárlók

szives figyelmébe ajánlkozik a régi jó hirnevü **asztalos és kárpitos butorcég**

Sárkány és Schütz

Budapest, VII., Erzsébet-körut 12. (a New-York kávéházzal szemben) mint a legelőnyösebb és legjutányosabb **butorbevásárlási forrás.**

„A hölgyekre nézve“

nagy fontosságu azt tudni, hogy egyedül **a „Lorison-Créme“** van arra hivatva, hogy a szépséget fentartsa és a hol hiányzik, elérhető legyen; mert e szer a legjobb mely e téren feltaláltatott, és minden követelménynek megfelel, a mi az arcápolást illeti, mert a hölgyek már 2-3 napi használat után meggyőződnek meglepő hatásáról. A legelőkelőbb hölgyvilág valamint a legelső művésznők használják a legmeglepőbb eredménynyel, az egyedüli szépségszer, mely az **arcot viruló frissé** és **fiatallá** teszi, a ráncokat az arcon és nyakon eltünteti, az arcbőrt finommá, frissé és sugárzóva teszi; még előrehaladott koru hölgyek is oly csodás arcszint kaptak a „Lorison-Créme“ használata után, hogy életéveiket meghatározni lehetetlen.
Egy tégely ára **6 frt.**
Főraktár: **Csillag Anna**
Wien, I. Graben 14.

Használt férfiurhákat legmagasabb árban vesz Weisz Lipót, IV., Kristóf-tér 2. Kivánatra a vevő a helyszinén megjelenik.

Bőrszékipar

butorbőrsajtolás és bőrfaragás

KENDI ANTAL
Budapest, IV., Károly-utca 2.
az evangélikus iskola-épületben

Nagy raktár **valódi bőrszékek és karos székekben,** jóval olcsóbb árban, mint eddig. **Használt székek átalakitása bőrszékekre olcsó árakban.**

Sok pénzt!

100 koronáig kereshetnek havonként, minden állásu egyének (mellékkeresetnek is). Közelebbit **„Reell 51“** alatt a **MERKUR hirdetési osztályánál Stuttgart,** Schickstrasse 6

Tüzmentes
pénzszekrényeket,
kassettákat,

villamos vészjelző pénzszekrényeket, páncélszekrényeket és másolóprséseket legjobb kivitelben és legolcsóbban szállit

HESKY TESTVÉREK
cs. és kir. szabad. hazai pénzszekrénygyára
Budapest. VI.. Szabolcs-u. 4
Erdély részére főraktár
REMENYI VIKKTOR
vas-nagykereskedés
Kolozsvár.

Nyomatott a „Pátria“ irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság körforgógépén, Budapest, IX., Üllői-ut 25